דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
שנון פועלי ארץ ישראל
מייסד ועורך ראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם "השחר"

יום שני, ד' בטבת תשמ"ו, 16 בדצמבר 1985 ● גליון 18687 השנה השישים ואחת

היום 12 עמודים ● המחיר 630 שקלים כולל מע"מ

היום בדבר

- ההתמקחות על הקווים האדומים — טלי זלינגר
- הפולארדיזציה — אמיר אורן
- תמורת כסף טוב, מושבי הנגב (ב') — אמיר רוזנבליט
- כל דור והקנדי שלו — "אקונומיסט", מיוחד ל"דבר"
- בורסה וכלכלה (עמ' 4–5), עכשיו (עמ' 9)
- רפואה ומדע (עמ' 10), כוכבים ובידור (עמ' 12)

שיטת הבידוד התרמי של תרמוקיר.
רק להוסיף מים ולערבב!
* בידוד תרמי הומוגני ללא גשרי קור. שיטה חסכונית. * 15 שנים של הצלחה, באירופה ארה"ב ויפן.
* טוב לסדקים בקירות. * ישום מהיר גם במבנים קיימים.
* גימור יפה הוא חלק מהשיטה. * ייעוץ והדרכה חינם באתר הבניה.
תרמוקיר
תעשיות לבניה מתקדמת, קבלן מורשה.
ד.נ. השרון התיכון 45865, טל. 03-6369824/5
טלקס: 33499 תבן - עבור תרמוקיר

קידום הטילים הסוריים שולל יכולת סיור ותקיפה ממטוסי ח"א

פרס מביע תקווה שדמשק תשמור הסטאטוס קוו ● ארה"ב תעשה מאמץ להביא לרגיעה

מאת טלי זלינגר, הכתבת הצבאית של "דבר"

אתמול הותר לפרסם, כי בזה שבועות אחדים מקדמת סוריה סוללות טילי קרקע־אוויר אל גבולה עם לבנון. "בה"ל", נאמר בתשובה לשאלה, "עוקב אחרי ההתפתחויות". (ראה מאמר עמ' 7).

לאחר הפלת שני מטוסי המיג־23 הסוריים מעל שטח סוריה ב־19 בנובמבר, קודמו בתוך שטח סוריה מספר סוללות טילי סאם־2 אל הגבול. בד־בזמן הוכנסו מספר סוללות טילי סאם־6 וסאם־8 ללבנון באיזור כביש בירות־דמשק ובעל־בכ אך בינתיים הוצאו משם. סוללות הסאם־2 עדיין פרוסות בסמוך לגבול, מדוע לא מנה מאת התגובה הגבול, מדוע לפרסום. על רקע התגובות הגדולה שהסביר ב־שבועות האחרונים עברונים אחדים בין ישראל האמריקאים תוך המעלת השגריר הסורי לשגרירות סוריה. בין השאר הועבר לסורים מסר בדבר נסיבות הפלת שני מטוסי המיג־23, לפיו היה זה אירוע בודד שלא כוון ליצירת שינוי בזירה.

המגע שנערך לישראל בשבועות האחרונים עקב הזזת הסוללות מתמצה באובדן יכולת איסוף מו־דיעין ותקיפה של ריכוזי מחבלים בצפון בקעת הלבנון. בצה"ל מתייחסים אפ"כ בחומרה להת־פתחויות הללו ועוקבים בדריכות אחרי מהלכן.

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של "דבר"

ארה"ב תעשה מאמץ גדול ב־ימים הקרובים כדי להביא ל־רגיעה במתיחות בין ישראל ל־סוריה. מקורות אמריקאיים הד־גישו כי הם מעודדים מכך ש־דמשק נענתה לפניות תיאום קודמות שלהם והסכימה להו־ציא את הטילים שהכניסה ל־שטח לבנון. הטילים האלה מו־צבים עתה בשטח סוריה.

המגעים בין ישראל לסוריה הו־נהלו באמצעות תיווך של הדיפ־לומט ריצ'ארד מרפי. שר הבט־חון יצחק רבין סבור, כי גם אם יש מקום לדאגה בגלל ההיערכות החדשה של סוללות הטילים ה־אלה, אין לישראל סיבה "להיכנס לפאניקה" או לנקוט פעולה הרי־פה.

ההערכה של מקורות מדיניים בירושלים היא שהכנסת הטילים היתה בגלל התימרון הגדול שהת־קיים לאחרונה בסוריה ובגלל הפ־לת שני מטוסי המיג הסוריים ע"י ידי שני מטוסים של חיל־האוויר הישראלי.

ראש הממשלה שמעון פרס ה־ביע את התקווה, שסוריה תמשיך לשמור על הסטטוס־קוו והדגיש כי ישראל אינה מעוניינת בעימות ובמלחמה.

בדבריו עם כתבים ביקש ראש הממשלה להרגיע את הרוחות ד־ציין כי "אין לקבל מסקנות חפו־זות ואין גם בדעתי לגרום להפ־למה או להשתמש באיומים. כל הנושא ייבדק, ישראל אינה מו־פשת הסלמה אך צריכה להתכונן לכל מקרה".

בתצלום משנת 1973: צה"ל אוסף טילי סאם־2 על אדמת מצרים מיד בתום מלחמת יום כיפור.

40% ממושבי הנגב מחכירים אדמותיהם — על מכסות המים — לערבים מהרצועה

מאת אמיר רוזנבליט סופר "דבר"

כ־40 אחוז מהמשקים במושבי הנגב נוהגים להחכיר את קרקעותיהם, על היבולים ומכסות המים שמתוכם, לערבים מרצועת עזה תמורת "כסף טוב", בחלקו הגדול במטבע חוץ. המחזור המשוער של עסקאות אלה נאמד בעשרות מיליון דולר בשנה.

דברים אלה מגלה יו"ר ארגון מושבי הנגב יצחק נחמיה, במסגרת הרשימה השניה בסדרה על מצוקת מושבי הנגב המתפרסמת היום ב"דבר".

תופעה מדאיגה זו, הגולכת ומתפשטת בנגב בשנים האחרונות, קיבלה תאוצה רבה בחודשים האחרונים ב־עקבות תפיחות חובות החקלאים. כתוצאה מההתערערות וההבטות הודעתית, המשיך "זה שנים אני מתריע ומזהיר מפני תופעה זו", אמר נחמיה. "ביקשתי ממשרד החקלאות והסוכנות היהודית אשראי לקנות הזכות הישנות לטובת החקלאים הקלאיות בתנאים נוחים. עד היום אין שום סידור כספי לגבי אשראי להון ולפיכך שותפים ומגדלים להצעות הכספיות הגבוהות של הערבים".

עיסקאות אלה, הכוללות "דמי" (מושג שמקורו במשקי שלוחן השלטון המנדטורי) מתבצעות בעיקר במושבים עמיעזר, אוהד, תלמי־אליהו ובכפרים שבמועצה האזורית אשכול, במושבים אשכול, תלמי בילו במועצה האזורית מרחבים, תפרים ותדהר במועצה האזורית בני שמעון.

המגמה מסתם של החקלאות על יישום חוק המתיה, חלל אותה, טוען, כי משרד החקלאות נוקט את כל האמצעים האפשריים כדי לאסוף את המשק (כולל המשקעות קרקעות מידי החקלאים) אולם לדבריו, קשה בה מקורים רבים לאסוף המונות כלפי בעלי המשקים היוצרים בבייצוע העבירות.

דקל רואיין במשטרה בפרשת הקרקעות; ייתכן שיוזמן שנית

אחר שיחה עם תנ"צ סביר "הוברח" לביתו בנורדיה

מאת נתן רועי סופר "דבר"

סגן שר־הבטחון מיכאל דקל יוזמן ככל הנראה לשיחה נוספת ביחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים אם המשטרה תבקש לברר פרטים נוספים הנוגעים לפרשת גזל הקרקעות ה־נחקרת במשטרה.

דקל הגיע אתמול לבסיס המשטרה בנצורים שליד נתניה בסביבות השעה 2 אחה"צ ונועד עם תת־ניצב שמעון סביר, ראש ה־יחידה לחקירת פשעים חמורים. לשיחה שארכה למעלה משעה. הצלמים שהתקבצו במקום לא הצליחו לראות את שני האישים משום שסמוך לשעה 3.30 אחה"צ הוברח דקל לביתו שבמושב נור־דיה. הכתבים ניסו להשיג את תגובותו של תת־ניצב שמעון סביר אך גם בזאת לא הצליחו.

על פי הידוע נועד תת־ניצב סביר עם דקל על מנת לקבל תגו־בות בנושאים הקשורים לחקירה בפרשת הקרקעות ולא לחקירה על אחריותו האישית בנושא. גורמים המקורבים לפרשה טענו אתמול, כי דקל רואיין אתמול ולא נחקר על מעשים שנעשו, בין היתר, על ידי עוזרו אבי צור, כשהיה דקל סגן שר החקלאות, ועל שורה של מיסמכים שנותחו על־ידו.

פרקליטות מחוז המרכז מתכוונת להגיש היום כתב־אישום בבית־המשפט בתל אביב נגד אבי צור, אף שעד לשעת מסירת הידיעה לא ברור אם תעשה כן. אם אכן יוגש היום כתב האישום נגדו, תבקש הפרקליטות להאריך את מעצרו של צור עד תום ההליכים המשפטיים.

אבי צור נעצר לאחר שנחשד בניצול תפקידו הבכיר במשרד־החקלאות בהוצאת אישורים כוז־בים בידיעון אותם מסר ליזמים ביהודה ושומרון ובכך איפשר להם להונות את הציבור ולרמות מאות אנשים.

העדויות המצויות בידי החוקרים שהוגשו לשופטת דבורה ברלינר בדיון שנערך בבנין מעצרו, הובאו גם לידי הפרקליטות ובהם ראיות למקרי קבלת שוחד מיזמים ומ־סוחרי קרקעות שונים, שפנו לצור בתוקף תפקידו במשרד החקלאות. חוקרי המשטרה אמרו בשיחות עם גורמי הפרקליטות, כי יש להם חשש כי אם צור ישוחרר, הוא ינסה להשפיע על עדים ועל כן יש לעצרו עד תום ההליכים ה־משפטיים.

דיון בבקשה "למעצר גינדי עד תום ההליכים"

מחר יערך בבית־המשפט המ־חוזי בתל־אביב דיון בבקשה ל־מעצר עד תום ההליכים המשפטיים של הקבלן אברהם גינדי. פרק־ליטות מחוז המרכז ביקשה ביום ד' האחרון להאריך את מעצרו של הנאשם עד תום ההליכים כיוון שקיים חשש סביר כי אם ישוחרר כי הוא עלול לנסות להימלט מן הארץ ולסכל ניהול תקין של ה־משפט נגדו.

משה ויגאל גינדי, אחיו של אברהם, יצ.ו כפי שדווח כבר

התודעה שרשם מיכאל דקל בכתב ידו

"דבר" ביום ו' שעבר לבראזיל ללא בני משפחותיהם שנשארו ב־ניו־יורק. אין בכוונתם של האחים גינדי לחזור בשלב זה לארה"ב מחשש שמשרד המשפטים הישר־אלי יבקש את הסגרתם.

שמיר: שקרים, העמשות, השמצות

סופרת "דבר" לעניני מפלגות מוסרת:

"אנחנו דבקים בקווי היסוד ש־עליהם הסכמנו כשהלכנו לממשלה הזאת, הכמם נאמר, כי יובטח קיומם ופיתוחם של היישובים ש־הוקמו על ידי ממשלות ישראל", אמר אמש ממלא־מקום ראש ה־ממשלה במרכז "תירות". בהתיי־חסו לפרשת הקרקעות, המוגדרת ב"חירות" כמסע הסתה נגד ה־התיישבות ביהודה ושומרון.

"ראינו, שבמציאות שלנו מעיפו הסכם וקווי היסוד לא די בהם כדי לחסום בזיונות ונבלה והת־נכלות לערכים החשובים ביותר", הרגיש שמיר. את הרוחות על פר־שת הקרקעות כינה "הפצת שק־רים, הכפשה, השמצות, גיחות יד־עות על צעדי המשטרה כדי ל־השחיר ולהשפיל את מפעל ההת־יישבות".

שמיר לא פסח גם על התקשורת בהקשר זה ונקט ביטויים כמו "רעל התבוסתנות" ו"תעמולה צוויינת".

אחר פגישה עם שמיר יחליט רה"מ אם יביא לקבינט הצעה לבוררות על טאבה

שמיר לפרס: "מי הסמיך אותך לבטל פרק האוטונומיה?" ברעם לשמיר: פגעת באינטרסים חיוניים

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של "דבר"

ראש־הממשלה שמעון פרס ייפגש עם ממלא־מקומו יצחק שמיר, ורק אז יחליט אם ל־הציע לקבינט שיתכנס ביום ד' להעביר את המחלוקת על טא־בה לבוררות בין־לאומית.

ל"דבר" נודע, כי פרס מתלבט אם להעלות את הנושא בישיבת הקבינט הקרובה וזאת מכיום ה־התנגדות הצפויה להצעה מצד שרי הליכוד. רק לאחר שיברר את הנושא עם ממלא־מקומו בפ־גישה שתהיה מחר או מחרתיים, יחליט סופית כיצד לנהוג.

עם זאת אמרו מקורביו של ראש־הממשלה, כי הוא נחוש ב־דעתו שלא לצרפות מן ההזדמנות להביא להפשרה ביחסים עם מצ־רים ולדעתו ההצבעה שנוצאה בפ־גישת צוותי העבודה משתי המ־דינות בשבוע האחרון היא סובה ביותר משום שהיא מבטיחה שי־לוב הליך של פשרה ובוררות, ובכל מקרה תישאר לישראל או למצרים זכות גישה לאיזור סא־בה ולניהול המתקנים בשטח.

בתוך כך לא כתבון פרס לח־זור בו מן הדברים שאמר שלשום בבנין האוטונומיה לפלשתינאים. מקורביו הבהירו, כי ההתקפה ש־השמיע שמיר נגדו אמש לא היתה במקומה והיא נובעת מאי־הבנה. הם ציינו, כי ראש־הממשלה סבור כי בתנאים המדיניים הנוכחיים קשה יהיה לחדש את המשא־ומתן עם הפלשתינים אך ורק על בסיס הסכמי קמפ־דייוויד ואין זאת אומרת שאין הוא תומך עוד ב־הסכמים אלה.

שרים במפלגת העבודה גינו ב־חריפות את שמיר והביעו תמיהה על כי בשה מהרגלו ותקף בחוסר ניסוס את ראש הממשלה. הם ציינו, כי שמיר לא טרח אף לברר לבירור את הצנין עם פרס ועל כן דבריו אינם הוגנים, לדעתם, ל־אחדות הלאומית.

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לעניני מפלגות

בהתקפה חסרת־תקדים יצא אתמול ממלא־מקום ראש הממ־שלה יצחק שמיר על ראש ה־ממשלה שמעון פרס בתגובה על דבריו של פרס ב"ועידת ירושלים" של מפלגת העבודה, במוצאי־שבת, כי "הפרק על אוטונומיה לפלשתינים, הכלול בהסכם קמפ דייוויד, נגנז ד־שבק חיים לכל חי".

"מי שמך ז"ר" התריס שמיר לעבר פרס בנאומו במרכז "חירות" א־מש. "מי נתן לך את הסמכות הזאת. את הזכות הזו? אם ראש הממשלה חושב שצריך לבטל את הפרק הזה, הוא אינו צריך להודיע על כך בצורה מקרית באיזה כינוס מפלגתי. עליו לה־ביאו לכנסת, ורק הכנסת רשאית לבטל את ההסכם".

שמיר הזכיר למאזיניו, כי הס־כם קמפ דייוויד זכה לאישור הכ־נסת ברוב גדול. יתר על כן, לדבריו, הסכם קמפ דייוויד מעוגן גם בהסכם הקואליציוני בקווי היסוד של ממשלת האחדות, שגם הם אושרו על־ידי הכנסת. "ה־הסכם הזה צריך להיות גם המב־חה, המתווה והמצפן לניהול מדי־ניות הממשלה הזאת, שאם לא כן תיהפך הממשלה לספינה בלי הגה, בלי מסלול מוסכם ותת־נדנד על פני הגלים, לפי מצב־הרוח של האחוזים בהגה", הד־גיש שמיר.

עוד אמר, כי דבריו של ראש הממשלה, על ביטול פרק האו־טונומיה לפלשתינים, הם גם בי־טול מפורש של סעיף 9 בקווי היסוד של הממשלה, שבו מדובר על המשך תהליך השלום אל־פי המסגרת שהוסכם עליה בקמפ דייוויד.

שמיר כרך את פרס גם בכוונתם של מובארק וערפאת לחתור לה־קמת מדינה פלשתינית וקרא לו

(המשך בעמוד 2)

מדד נובמבר חצי אחוז — תודות לירידת מחירי פירות וירקות ב־17%

זה המדד החודשי הנמוך ביותר מזה תשע שנים

מאת צבי זרחיה, סופר הכלכלי של "דבר" בירושלים

מדד המחירים לצרכן לחודש נובמבר עלה בכחצי אחוז בלבד. זהו המדד החודשי הנמוך ביותר מזה 9 שנים — בינואר 77 ירד המדד ב־0.2 אחוז. בהשוואה לחודש נובמבר, היה המדד הנוכחי הנמוך ביותר מ־זה 15 שנה — בנובמבר 1970 נרשם מדד של אפס אחוזים.

העליה במדד משקפת בעיקר את התייקרות ההלבשה וההנעלה ב־8 אחוזים, בריאות ב־5.7 אחו־זים, דיור 3.6 אחוזים, ריהוט ו־ציוד לבית 2.6 אחוזים ועוד.

הירקות והפירות שגרמו לצליה גבוהה של המדד בחודשים האח־רונים, הצילו את המדד הנוכחי. בו נרשמה במחירי הירקות וה־פירות ירידה של 16.9 אחוז לעו־מת אוקטובר 85. הירקות והפירות תרמו לירידה של 1.4 אחוז ב־מדד. המדד הכללי של נובמבר, ללא הירקות והפירות, מגיע ל־2 אחוזים. סעיף התחבורה והתק־שורת ירד ב־0.2 אחוז והמדד ללא דיור היה יורד בכחצי אחוז.

ב־11 החודשים הראשונים של 85 עלה מדד המחירים לצרכן ב־181.5 אחוז והמדד ללא ירקות ופירות 182.3 אחוז. קצב האינ־פלציה החודשי על־פי 4 החודשים האחרונים (אוגוסט־נובמבר 85) מגיע ל־3 אחוזים והקצב השנתי ל־45 אחוז. מאז ראשית 85 ועד חודש יולי 85 הגיע קצב האינ־פלציה החודשי לכ־14 אחוזים ו־האינפלציה השנתית על־פי קצב זה היתה מגיעה ל־450 אחוזים.

עקב שיעור המדד הנמוך, לא יקבלו החודש העובדים במשק תוספת־יוקר. עם זאת יקבלו תו־ספת שכר של 4 אחוזים, כפי ש־הוסכם בין ההסתדרות למעסיקים, בהסכמת האוצר. תוספת זו של 4 אחוזים תתרום לעליה של כ־חצי אחוז במדד דצמבר. בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מציינים, כי לא נרשמה "השפעת קצה" של האינפלציה בנובמבר לדצ־בר.

מחירי סל "סלי התצרוכת ה־חודשי הממוצע של משפחה עי־רונית ב־80/1979 הגיע לפי מדד נובמבר 1985 לכ־1,114,000 שקל. מס הכנסה יצלה ממחיר בתו־צות ל־176,100 שקל ולנוספים ל־רזמניה 88,070 שקל.

משה נבע מוסר:

סגן נשיא התאחדות התעשיינים דב לאוטמן, אמר אתמול, כי המדד הנמוך מדגיש את הצורך בהורדה חדה של שערי הריבית ובשיחרור ענפים ומפעלים מפי־קוח על המחירים.

גם נשיא איגוד לשכות המסחר דן גילרמן, הביע שביעות רצון מן העליה המזערית במדד, המ־אפשרת לדבריו הוצאה הדרגתית של ענפים ממסגרת הפיקוח על המחירים. לדעתו ההישגים בתחום הפחתת האינפלציה מחייבים את החזרת המשק בהקדם האפשרי לפעילות נורמאלית שתביא לחי־דוש הצמיחה.

שיטת חישוב המדד תשונה בראשית 86

מאת צבי זרחיה סופר הכלכלי של "דבר" בירושלים

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תעדכן בראשית 86 את סל המחירים לצרכן. שינוי שיטת חישוב המדד יב־רום לתוצאה מקיימת בחישובו כיום. הלשכה הודיעה אתמול, כי תפרסם את שעור העליה בלבד. עם זאת היא לא מסרה אם שינוי שיטת החישוב תגרום לעליה או לירידת המדד. בחודש הראשון להפעלת המדד החדש לא תפרסם אותו הלשכה, כך שלא יהיה ניתן להשוות במקוייק בין שני המדדים.

שינוי המדד נובע מכך שסקר הוצאות המשפחה, ה־משמש מקור מרכזי לקביעת משקלי המרכיבים של המדד, נערך לפני שש שנים ומאז חלו שינויים בהרגלי הוצאות המשפחה הממוצעת בישראל.

סקר הוצאות משפחה חדש תוכנן להתבצע לפני שנה, אך נדחה בגלל קשיי ביצוע. כיום שוקדים על הפעלת סקר חדש שיופעל מיוני 86 עד מאי 87. ממצאיו יקבעו למדד לא לפני ינואר 1988.

תוספת 4% לשכירים במשכורת דצמבר

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

"שיעור מדד חודש נובמבר מעיד על כך, שהרעיון להשאיר את הפיקוח וההקפאה על המחי־רים הינו במקומו ואם רוצים שמגמה זו תימשך ושהתוכנית הכלכלית תצליח, יש להמשיך בפיקוח מלא על מחירי המצ־רכים — כך הגיב אתמול מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר על פרסום מדד חודש נובמבר.

קיסר היה אתמול אורח משפחת פועלי באר־שבע ופתח שתי הצרכ־כות ציורים של האמן נחום גוטמן, שחלק בזיל מהאוסף המוצג בהם, לראשונה בפני הציבור. הרעב נתרם על ידי משפחת האמן למוזיאון "מויאון נוסמן" ההולך ומוקם על ידי ההסתדרות בבאר־שבע.

קיסר ציין כי במדד חודש נו־במבר משתקפת עליה בשיעור של 8 אחוזים בענפי ההלבשה וההנ־עלה. "הדבר מעיד שהפיקוח על המחירים אינו שלם ויש בו פר־צות רבות", אמר קיסר בשיחה עם סופר "דבר". "לפיכך אסור ל־הסיר את הפיקוח על מחירי ה־מוצרים או להפשיר את מחיריהם, כפי שמתכננת הממשלה".

על אפשרות שהממשלה תחליט לצמצם באופן הדרגתי את שיעורי הסובסידיות על מצרכים חיוניים לפני חודש אפריל, השיב קיסר: "קיצוץ בסובסידיות עלול להביא מצד אחד לחיסכון של מיליוני דולרים אחדים בתקציב המדינה, אולם מצד זה עלול לגרום לסיח־רור אינפלציוני מחודש".

הודעה המרכזת של ההסתדרות יצאה, אתמול, באזהרה לממשלת ישראל שלא לחרוג מההסכם ל־ייצוב המשק ולבטל לאלתר את הכוונה להפשיר את־צדדית את הפיקוח על המחירים לפני תום מועד ההקפאה באפריל 1986.

מזכ"ל ההסתדרות וח"כ ישראל קיסר, החיש בסיכום הדיון, בוע־עדה המרכזת, שהנאגד לאיגוד מק־צועי נקרא לשקול, כתגובה על הצלאת מחירים באורח חד־צדדי, הכרזת סכסוך עבודה כללי במשק, כמתחייב מהפרת ההסכם שעליו חתומים הממשלה, ההסתדרות ולש־כת התיאום של המעסיקים הד־תוקפו ועד אפריל 1986.

סופר "דבר" מציין, כי למרות המדד הנמוך ובאורח בלתי תלוי מבנו יקבלו השכירים בבמשק תוס־פת של 4 אחוזים לשכרם, עפ"י ההסכם שנחתם עם הפעלת התכנית ביולי השנה. תוספת זו תהוה במשכורת דצמבר.

ההודעה המרכזת החליטה שלא להירתע מהמאבק לתיקון השכר בהתחילי. הדבר ייעשה זירוז החקיקה בכנסת וגם ב־מו"מ עם המעסיקים.

ההסתדרות תובעת שחוק שכר מינימום (50 אחוז מהשכר הממוצע במשק) יונח על שולחן ה־כנסת לאישור בהקדם.

בגלל מישדר על פרשת הקרקעות

פורת מפסיק פינה של שיפר ברדיו

מאת צבי זרחיה, סופר "דבר"

מנכ"ל רשות השידור אורי פורת החליט אתמול להפסיק לאלתר את שידור פינתו של הכתב המדיני של הרדיו שמעון שיפר המסכמת מדי יום ו' בבוקר את האירועים המרכזיים של השבוע, כיוון שלדע־תו התוכנית ששודרה ביום שישי ושעסקה בפרשת הקרקעות והפרשת פולארד, היתה לבאורה ה־בעת דעה.

פורת אמר אתמול בפגישה עם רשות של ראשי מחלקות החדשות ברדיו ובטלוויזיה, כי אין להרשות הבעת דעה אישית של עובד רדיו בשידור, במיוחד כשמדובר בכתב המדיני של הרדיו.

פורת אף ציין כי ענין הבעת דעה אישית אף מנוגן בהדרכ־ת החדשות, שעל פיה חייבים עובדי רשות השידור לנהוג.

החלטתו של פורת עוררה תגו־בות ברדיו. גורם בכיר בקול יש־ראל אמר אתמול כי הוא מקווה שמנהל הרדיו החדש לב ארי, שי־שוב מחרתיים מחו"ל, יטפל ב־ענין ויחזיר את הפינה. גורמים פוליטיים ציינו אתמול, כי הפינה משודרת מזה זמן רב וגם אם היו התקפות על ראש הממשלה, הרי לשכתו לא פנתה אל מנהל הרדיו בבקשה להפסיק את שי־דור הפינה. הם קיבלו על כך, מתפעם — בגלל התייחסותו לפ־רשת הקרקעות הנושקה ה"ביטוי".

ביום ו' האחרון אמר שמעון שי־פר: "בשלב הנוכחי קשה לקבוע אם הקרקע בהורת השת הנצלנות. מבקי הארגונות עובדים במרץ רב... אין זה משנה אם בר־לב ידע או נתן את ההוראה... אבי צור לא נוקה אחריו את ראשי התנועה, כשם שידלין לא זהף (את ראשי תנועתו)... הכוכב לא ברור על שמיר או דקל. התקפת דקל מו־בה... בבני ישובים מצולמים עסקי אוויר שלדיים... על ההתיישבות".

אחרי פורת הטיל על מנהל ה־טלוויזיה לקבוע מלוי עבודה הד־שים במחלקת החדשות של הטל־וויזיה על מנת שלא ייגשו מק־רים של שידור דברים לא כגד־ ייקים הגורמים להכרות להתגבל, כפי שאירע בסוגיית חקירתו של מיכאל דקל במשטרה שהכתב לא ביקש אחריו את תגובתו של דקל לפני שידור הידיעה בטלוויזיה. וכפי שקרה בעת שידור ידיעה על החלפתו בביכול של פרופ' דורון בראשות קופ"ח. יאיר אלוני אמר להגיש את הנהול חוש עוד ה־בוקר למנכ"ל הטלוויזיה. מנכ"ל רשות השידור קיבה את עורכי מהדורת מבט להודעות ביום שישי על הסיקור הנאות של פרשת הקרקעות במשטרה זו.

הודעת־שווא על פצצה במצודת זאב

(ע.) — הודעת שוא בדבר הט־מנת פצצה במצודת זאב נתקבלה אמש במשטרה. בהודעה האנונימית שהגיעה בטלפון למצודת זאב נאמר כי תוך זמן קצר תתפוצץ שם פצצה.

חבלנים ממרחב ירקון ערכו סריקות באולם, אך לא מצאו דבר.

ילדה נעלמה מירוחם

(ע.) — "אנו רוצים רק שאירים תשוב הביתה ואין לנו כל כוונה להעניש אותה", אמרו אתמול בני הזוג אלאלוף מירוחם, אשר בתם בת ה־14 חני יצאה בשבוע שעבר מבית הוריה ומאז נעלמו עק־בותיה.

לדבריהם, יצאה הבת סמוך ל־שעה 20.30 ביום ה' האחרון מן הבית ואמרה, כי תשוב מיד, לאחר שהנקה הוברת "השבצוף". "וזכי שעה אחרי כל מגעה בה איזוהה סימן, בת ה־14, ליד הבית של לבית הבוזה. אירים הש־...: "אני חוזרת מיד" ומאז לא ראינו אותה יותר", סיפרו ההורים.

התביעה במצרים דורשת מוות לישראלי שהבריח הרואין

האיש הוא תושב אשדוד יוסף טחן, נכה צה"ל

מאת דני צדקוני סופר "דבר" ושרות "רויטר"

התביעה המצרית דורשה עונש מוות לישראלי יוסף טחן שנעצר לפני חודשיים בנמל התעופה של קאהיר כשברשותו 1.5 ק"ג הר־רואין.

יוסף טחן הוא נכה צה"ל כבן 40, שנפצע באחת מעיניו, נשוי ואב לארבעה ילדים. במקנו כבני בעצר וישב בבלא בגרמניה בשל העשמות דומות. באשדוד היה בעל מפעל לתריסים שאותו סגר.

טחן, בן למשפחה שעלתה ממצ־רים נתפס בקאהיר בטיסה "הה־ביעה מהודו. כאשר דבר מעצרו התפרסם בישראל, עזבו אשתו ו־ילדיו את אשדוד ועברו להתגורר עם הוריה מחוץ לעיר.

הממשלה המצרית קראה בחו־דש שעבר לבתי המשפט לדון לפחות מבריחי סמים, בכפוף ל־החלטתה הנחושה להלחם בשימוש הגובר הולך בסמים במצרים. כ־קודות במשרד הפנים המצרי סיפ־רו אתמול, כי במסגרת מדיניות זו כבר נגזר גזר־דין מוות על אזרח סרי־לאנקה, שנתפס בנמל התעופה של קאהיר כשבר־שותו 3 ק"ג הרואין.

לפני הפרלמנט המצרי מונח כעת חוק הנועד לחייב גזר־דין מוות למי שהורשע בעבירות סמים חמורות. פסיכיאטר בכיר העריך, כי במצרים כ־100 מבורים לקוקאין או להרואין, המבזבזים כ־ד' יום כשבע מיליון דולאר ל־רכישת הסמים.

אישים מהשטחים לא יורשו לצאת לרבת־עמון להתייעצות עם ערפאת

מאת דני רובינשטיין סופר "דבר"

רשויות הבטחון לא יאפשרו ל־ראשי הציבור הערבי מהגדה ומה־רצועה לצאת היום ומחר לרבת־עמון כדי להיפגש עם יאסר ער־פאת.

גורם בטחוני אמר אמש, כי הממסד הישראלי לא רשאי "לא יכול לאסור לאישים מהשטחים לצאת לירדן אחרי שהצהירו ב־פומבי על כוונתם להיפגש עם ערפאת ואישים אחרים בצמרת אש"ף. בכך נתתם למעשה הגולל על התארגנות המשלחת מהגדה ומעזה שעמדה לצאת לפגוש ב־ערפאת בכוונה להתייעץ עמו על המשך תהליך השלום ועל אפ־שרות של ריכוך ההתנגדות הפלש־תינאית להחלטות האו"ם 242 ו־338.

על הקמת המשלחת נמסר ב־עתונים הערבים על מורת יוד־עים בימים האחרונים. ועימנו ב־ליה 10 מהאישים הבולטים בגדה וברצועה, ביניהם רשאד א־שווא, אליאס פריג', חנא סניורה, אנוור אל־חטיב, עז א־דין אריאן, והחייד א־ראיס. באדל כנעאן, מחמוד אבו־זלף ואנואר אל־בגרי. היוזמה להז־מנה לפגישה עם ערפאת באה מצידו של אש"ף ועוררה מחלוקת בין כמה אישים בשטחים. שאחדים מהכם ביטלו את השתתפותם ב־משלחת.

הממסד הישראלי אינו מגביל בדרך כלל יציאת תושבים מן השטחים אלא במקרים מיוחדים. ההחלטה לאסור על האישים לצאת לרבת־עמון באה רק לאחר שניתן פרסום גדול ובולם לשבוע שזוהי משלחת באדרגנת היוצאת להיוועץ בערפאת. על פי תקדימים רבים, היו אישים מהשטחים שיצאו להי־פגש עם ערפאת בידיעת שלטונות ישראל, אולם לא ניתן לכך פרסום פומבי ולא נמסרו הודעות מוק־דמות על התארגנות לפגישה כ־זאת. מקורות ישראלים הצלו אמש את הסברה, שגורמים ערביים ש־ביקשו לפרסם את הפגישה נתנו לכך ביקוי פומבי בולט בכוונה להתגרות בישראל כדי שהפגישה תבוטל.

זהיר אל ראיס: פירסומים מגמתיים

סופר "דבר" בדרום דני צדקוני מוסר:

אחד המוזמנים, העו"ד זהיר א־ראיס מעזה, אמר אתמול לסופר "דבר", כי הפרסומים על "מש־לחת" כביכול שביקשה לצאת ל־ירדן כדי להפעיל לחץ על ערפאת על בנת שאש"ף יכיר בהחלטות האו"ם 242 היו מגמתיים ומנופחים, משום שלא מדובר במשלחת אלא בהזמנות אישיות להיפגש עם ער־פאת. כשבשורת הנוסעים היותה לשי־מוע כראש אש"ף מה יש לו לומר ולא להפעיל עליו לחצים. זהיר אמר לסופר "דבר", כי את ההז־מנה להיפגש עם ערפאת קיבל מאחד מעוזריו בשיחות טלפון מ־אירופה.

ראש עיריית עזה לשעבר, ראשד א־שאווא אמר ל"דבר", כי הוא עמד לצאת לירדן באורח פרטי ולא ידוע לו על שום משלחת שהוא חבר בה. הצוות השלישי שהיה צריך להשתתף בפגישות, העו"ד מאיז אבו־רחמה, נמצא עתה בא־יטליה וכמנה עמד להגיע לירדן.

מכון לבון

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשו

הצעה נוהלית אמריקאית חילצה ועידת השלום ממצב חוסר־מוצא

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים

לראשונה ישבו אתמול כציג רשמי של מדינת ישראל ונציג פלשתינאי בדיון מדיני פומבי. היו אלה יו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת אבא אבן ועורך „אל־פג'ר" חנא סניורה, שאושר על־ידי אש"ף לייצג את העדה הערבית במשלחת המשותפת הירדנית־פלשתינאית.

חנא סניורה, שייצג את עמדת אש"ף בדיון ביטא עמדה נוקשה חדשה ויתור ישראלי גם בגבולות הסכמי שביתת הנשק של 1949, או לחלופין הקמת מדינה פלשתינאית עם שליטה משותפת ישראלית־פלשתינאית על ריכוזי הערבים בישראל (בגליל ובמשולש). הצעה נוספת שהעלה סניורה היא שליטה משותפת של מעצמות־העל על השטחים שיפונו על ידי ישראל (הגדה המערבית).

עמדות אלה ואחרות, הרחיקו אמש במסגרת ועידת שלום למזרח־התיכון שהסתיימה בהחלטה להקים ארבע קבוצות לדיון בפרטי להסדר באיזור.

הועידה הוקמה במשחק סימולציה שארגן המרכז הבינלאומי לשלום שמשך תשומת־לב רבה של אמצעי התקשורת בארץ ובעולם, בעיקר בשל השתתפות האישים בועידה. אבא אבן ייצג כאמור את עמדת ישראל ב„משחק"; אליאס פריג', ראש עיריית בית־לחם, ייצג את עמדת ירדן; חנא סניורה ייצג את הפלשתינאים; הארולד סונדרס, לשעבר עוזר שר־החוץ האמריקאי, ייצג את עמדת ארה"ב.

האישים הללו התייחסו בפלוא הרציניות לתוכן הדברים כיוון שבמידה זו או אחרת הם נציגים אמיתיים של העמים שבשמם דיברו. את הצדדים האחרים באיזור „שיחקו" פרופ' משה מעוז — סוריה, פרופ' גליה גולן — ברה"מ; אהוד טולדנו — מצרים. את המשחק אירגן פרופ' איתן גלבוע ועורכת „דבר" חנה זמר הנחתה אותו.

ארבע קבוצות העבודה שנקבעו לדיון בהסדרים באיזור הן:

א. קבוצה ישראלית־ירדנית־פלשתינאית שתעסוק במעבר ממשל צבאי לרשות ערבית.

ב. קבוצה ישראלית־סורית שתדון ברמת הגולן.

ג. קבוצה של כל הנציגים שתדון בעתיד ירושלים.

ד. קבוצה משותפת שתדון בבטחון כולל ובאפיקי הפליטים.

סוריה, בדמותו של פרופ' מעוז, דרשה לבטל את חוק הגולן וירושלים עוד לפני הקמת קבוצות העבודה. לעומת הקו הסורי הנוקשה הבהירה ברה"מ כי האלטרנטיבה היחידה לועידה היא מלחמה ולכן נתנה הסכמתה לכינון ארבע קבוצות העבודה.

ההצעה האמריקאית להקים את קבוצות העבודה חילצה את דיוני ועידת השלום ממצב של חוסר־מוצא שהסתמן בחלק הראשון של הדיונים.

השר גור בבריכה פרטית ב„חמי טבריה הצעירה", זוכה לטיפול של מעסת הולנדית.
צילום ליאון מינסטר

האוצר מתפאר ומזהיר

מאת צבי זרחיה סופרו הכלכלי של „דבר" בירוד

הערכות מדד נובמבר שפורסמו לאחרונה של אוצר, הוכחו אתמול שוב כלא־מדוייקות. באוצ על מדד של עד 1.5 אחוז, הכתוב של דבר הב לכחצי אחוז בלבד.

אין זו הפעם הראשונה, שהאוצר מעריך ה מדד גבוה יחסית ולבסוף מתברר שהוא נמוך סטיה של כאחוז אחד, כפי שקרה הפעם בתחזית יש לה חשיבות חדשה שהיא איננה מקרית. הי עז אולי על מדיניות ההסברה של האוצר ביח האוצר מעריך מדד גבוה וטוען כי הוא יהיה תר אם לא יקוצץ התקציב. אחר־כך, כשמתברר דר נמוך, מביע האוצר שביעות־רצון מהצלח התוכנית הכלכלית ולבסוף מזהיר שיש לקצץ תגובה על־פי תסריט זה נמסרה גם אתמול ע אוצר. בהודעה על נתוני מדד נובמבר נאמר. מדד מצביע על הצלחה גדולה של התוכנית הצלחה זו, שהושגה בפרק זמן כה קצר, אינ בשום מקום אחר בעולם. עם זאת מזהיר הא בע, כי „הורדת שיעורי המדד הינה תוצאה עולות שנעשו עד היום ואינה מובטחת אם ל בפעולות הנדרשות. לפיכך, יש לעשות כל מ לשמור על רמתו זו. הדבר הדרוש כעת הוא ליישם את התכנית הכלכלית במתכונתה המקו בות הקיצוץ בתקציב המדינה. לא ניתן יהי בהצלחה את המשך התכנית הכלכלית, אם הי בצורה מקוטעת. הצלחת התוכנית מותנית מלאה של כל חלקיה".

ואכן, בשבוע שעבר — לאחר שצויין מנכ" כי התוכנית הכלכלית השיגה את כל יעדיה, חי"ס (תחזית). שלפיו האינפלציה החודשית ל־6–7 אחוזים.

הדבר מזכיר את משל הזאב והכבשים. קריא זאב! רבות מדי של האוצר התגלו כבלתי־נכו סוף, כשהזאב באמת יגיע, איש לא יאמין שב

ב„תשאול" פרשת פולארד
„יעדי אברהם סופר שונים משל משרד המשפטים"

מאת אביר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

ושינגטון (מיוחד ל„דבר"). — פקידים במשרד המשפטים האמריקאי הביעו „באוזנ פרטי" חשש, כי יעדי היועץ המשפטי של הסטייט־דיפרטמנט, אברהם סופר, אינם מתיישבים עם אלה של התביעה בפרשת ג'ונתן פולארד. הם הוסיפו וציינו, כי בעיני משרד־החוץ האמריקאי יש להעניק קדימה עליונה למניעת גילויים מביכים בפרשה, העלולים להביך את ישראל — כך דיווח אתמול כתב ה„וושינגטון פוסט", שנלווה לצוות התישאול, שבראשות סופר.

הכתב דיווח, כי חשש זה נקבע קודם להגעת הצוות ארצה, וכי עד כה טרם בלטה מחלוקת בין חברי הצוות, שבילו שלשום בטיול לבית־לחם, קודם שהמשיכו בשמונה שעות עבודה. מקור, הבקי בשיחות שניהל הצוות האמריקאי עם הצוות הישראלי בשבת מסר, כי הושגה „התקדמות מסויימת", אך הוא לא פרט. השיחות נמשכו אתמול, אך טרם נודע, אם התישאול עצמו או מסירת המסמכים המסווגים החלו כבר להתבצע.

מודעי: על הרופאים לייעץ לדרג המדיני איפה לקצץ

מאת רבקה הרניש, כתבת „דבר"

הרופאים צריכים לייעץ לדרג המדיני מה ולכי לקצץ בשירותי מערכת הבריאות והדרג המדיני יקבל על עצמו את האחריות לקיצוץ השירותים — כך אמר שר האוצר יצחק מודעי, שהופיע אתמול בפני הנהלת האיגוד הארצי של מנהלי בתי חולים שהתכנסה בתל השומר.

השר יצא מיד בסיום דבריו ומאולם השתררה דממה מביכה, ללא מלה הסתלקו בעקבותיו גם שר הבריאות מרדכי גור ויו"ר הנהלת קופ"ח הכללית פרופ' חיים דורון, שנכחו בפגישה. הנוכחים התבקשו לעזוב את המקום לאחר שיו"ר האיגוד פרופ' שמואל פנחס אמר, כי מנהלי בתי חולים רוצים לדון במשמעות דברי מודעי בינם לבין עצמם. „אנחנו נקבל הערב החלטות. אך הפרסום לא יהיה היום", אמר פרופ' פנחס.

הנהלת האיגוד התכנסה אתמול לדיון על המשבר שעובר על כל בתי החולים בארץ ושר האוצר הביע ענין להשתתף בפגישה זו. מנהלי בתי חולים סקרו את המצב החמור במערכת, השר מודעי הקשיב בשתיקה לדברים והשתמט, ואחר כך אמר, כי דרוש קיצוץ. לדבריו „היו שנים שמנות". השירותים פותחו והיום אין פתרונות אחרים מלבד קיצוץ כי אין רזרבות תקציביות.

בהתייחסו לגודל תקציבי הבריאות היום הודה השר מודעי, כי „השמיכה קצרה". „אין ברירה, צריך לקצץ ואתם אנשי המקצוע תגידו איפה. אנו נקבל את האחריות".

מסע המחאות נמשך

מסע המחאות של אנשי מערכת הבריאות, שנפתח אתמול באסיפת מחאה של עובדי מינהל ומשק במרכז הרפואי „בילינסון" ימשך כנראה בימים הקרובים. היום יתכנסו עובדי הרפואה הציבורית מאיזור המרכז לאסיפת מחאה במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה. ליום ד' השבוע קבעה ההסתדרות הרפואית כינוס חירום כדי „להביע את זעקת הרופאים על המצוקה הקשה אליה נקלעו שירותי הבריאות".

· אמפורלי בן 25, לבוש מדי קרב, נלכד ושוחרר מיד על ידי ה„סקוטלנד יארד", לאחר ששוטט על גג מבנה של מרגרט תאצ'ר ברחוב דאונינג מספר 10.

שולץ – מבוקרשט לבודפשט

סופר „דבר"

בודאפשט (ע"צ) — שר־החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ הגיע אמש לבודאפשט, לאחר שערך ביקור בבוקרשט, בירת רומניה, שנמשך 6 שעות.

בבוקארשט קיים מר שולץ שיחות עם הנשיא ניקולאי צ'אושסקו ועם שר החוץ החדש של רומניה, איליה ואדובה. שולץ הביא עמו איגרת מאת הנשיא רונאלד רייגן, שאותה מסר לנשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו. תוכן האיגרת לא פורסם.

לקראת נסיעתו אמרו פקידים אמריקאים, כי לאחרונה גברו הידיעות בדבר פגיעות בזכויות האדם ובזכויות הדתיות ברומניה, וכי שולץ יעלה נושא זה בשיחותיו בבוקרשט.

יצויין, כי רומניה נהנית, זה 10 שנים, מהקלות במכס, המקולות על הייצוא שלה לארה"ב. מעמד זה הוענק לה בזכות מדיניות החוץ שלה, שהיא בלתי תלויה יחסית. אולם, בקונגרס האמריקאי הועלו שתי הצעות, המתנגדות לחידוש המעמד המועדף של רומניה בתחום המסחר בשנה הבאה, בעיקר בשל הפגיעות בזכויות האדם ורדיפות תושבים מטעמי דת.

פרס שמיר

(סוף מעמוד 1)

„לחזור בו מיד ולהודיע שהיתה זו פליטת־פה או שגגה, והוא לא התכוון לבטל התחייבות בין־לאומית של ישראל. הודעה זו של ראש הממשלה היא בהלומה על מעמדה הבין־לאומי של ישראל."

שלמה מאיר, בן 5, מאשדוד נפצע אתמול קשה מפגיעת מכונית, בעת שניסה לעבור כביש בריצה. הוא הועבר לבית החולים „קפלן" ובעת מסירת הידיעה צויין היו הרופאים עסוקים במאבק על חייו.

צעירה בת 20 מתל־אביב, שהורשעה בשדידת מחבם־טנים 500 שקל מילדה בת 12, התפרצה אתמול בבית המשפט וגידפה את השופט, על שהוצאה בכוח מאולם בית המשפט. השופט החכות להקריא את גזר־הדין החמור, יאו ביותר עליו מבול חרפות „שאין להעלותן על הנייר", כדבריו.

הבוקר בשעה 10 יפגינו עובדי מפעלי הפלדה וחברי הנהלות המפעלים מול משרד התעשייה והמסחר בירושלים, במחאה על יבוא הפלדה, הפוגע במפעלים. יו"ר מטה התעסוקה בהסתדרות נהנין בן־ישראל דיווח על כך אתמול לוועדה המרכזת, בהסבירו כי יבוא הפלדה עלול לגרום צמצום התפוקה במפעלים וסכנת פיטורי עובדים בהם.

ח"כ ברעם: פגיעה באינטרסים חיוניים

בתגובה על התקפתו של שר החוץ יצחק שמיר על ראש הממשלה שמעון פרס, אמש אמר מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, כי הוא „מהם מגישתו המפלגתית של שמיר, שבחר להשיג תשואות במרכז „חרות" במקום לברר תחילה עם ראש הממשלה מה אמר ב„ועידת ירושלים".

דבריו של שמיר, אמר ח"כ ברעם, הם „פגיעה באינטרסים החיוניים של מדינת ישראל — באמינות שלה".

פרשת „נפקו
יושבה עם ארו

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ישראל וארה"ב יישבו ביניהן את המחלוקת לכאורה שנתגלתה סביב פשיטת המכס בארה"ב על משרדי חברת „נפקו", המייצגת ציוד בטחוני לישראל.

מדיווח שהתקבל בירושלים עולה, כי הפשיטה והאשמות נגד ישראל, שהופיעו בכלי התקשורת, נבעו מחוסר תיאום בין רשויות שונות של הממשל ובעיקר משרד ההגנה ומשרד האוצר, אשר לו כפופה רשות המכס.

בעקבות מחאתה של ישראל נציגה בירוד באה"ב ביותר של [illegible] [illegible] כי ישראל פעלה כשורה ושמה לא היה צריך להיות מעורב כלל לפרשה זו. כפי שהבהירו דוברים מוסמכים של ישראל. על החברה היתה מוטלת האחריות להשיג את כל האישורים הדרושים ליצוא ה מיתקן לציוד כרום של טנקים שישראל כוש.

בן משפחת בדין על סו

לתגיון (א.מ.). ספנסר צ'רצ'יל, של וינסטון צ'ר השבוע בפני שו סחר בקוקאין. צ'רצ'יל הצעיר, של הדוכס ה־11 ש הוא אחד מארבעה אחת, שנעצרו ב שערכה המשטרה „דברים אלה ה„סקוטלנד־יארד" שלא להזדהות. וסיגריה, כי אחד שם גם באחזקת רשיון.

הוגשו המלצות ביניים בעקבות הדליקה בשומרון

מאת טלי זליגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

צה"ל וגורמים מקצועיים אחרים מוסיפים לחקור בנסיבות פריצת הדליקה במחנה התותחנים בשומרון לפני שבוע. נראה, כי מרבית הניספים מתו מהרעלת חד־תחמוצת־הפחמן. או היו מחוסרי הכרה כתוצאה מאדי הגז האלה בעת שנשרפו.

עדיין לא אותר מקור הדליקה, אך בינתיים הגיש צוות הבדיקה בראשות תא"ל מבנע את המלצות הביניים לגבי השלכות ולקחים של השריפה, בתום חמישה ימי עבודה.

בדו"ח הביניים מציין תא"ל מבנע, כי המלצות הצוות מתייחסות רק למבני מגורים ולא למשרדים וכי כיום מצויים בצה"ל רק עשרות בודדות של מכלולים כאלה. המלצות הצוות הן אלו:

- יש לוודא כי לא ישנו חיילים בצפיפות שתעלה על שטח המוקצה לחייל בשיעור של 3 מ"ר.
- המכלול הגדול ביותר לא יכיל יותר מ־8 חדרים או יכיל לא יותר מ־30 חיילים, המספר הקטן בין השניים.
- לכל מכלול יהיו שתי כניסות־יציאות של דלתות לפחות.
- יש לדלל מכלולים גדולים קיימים.
- יש להתקין גלאי עשן במבנים.
- בתוך כל מכלול יש להחזיק אמצעי כיבוי.
- יחול איסור מוחלט על שימוש באמצעי חימום בחדרים לפני שיפורסמו הוראות מקצועיות של אג"א.
- יוסרו כל הסורגים מכל חלונות מבנה או חדר למגורים.
- יוסרו מחיצות שהוקמו באופן לא מסודר המהוות חסימה למילוט.
- ינותקו כל האינסטלציות והחשמליות הבלתי תיקניות.
- בכל יחידה יקיימו כתות כבאות שישכנו במרכז ויאומנו גם לנושא כיבוי אש.
- יקפדו על התדרוכים והענן נהלים להתנהגות במצבי חירום.
- בכל יחידה יש לוודא כתובת לנושא „הגנה סבילה".

הרוג ופצוע בתאונה ליד מושב יריב

(ע"). — צעיר בן 19 נהרג וחברו, בן גילו, נפצע כאשר התהפך רכב פרטי שבו נסעו בליל שבת בכביש ירחיב—ראש־העין, בשובם ממסיבת חנוכה במושב ירחיב.

ההרוג הוא יאיר יעקובי, שנהג ברכב, הפצוע הוא יובל צברי — שניהם ממושב ירחיב.

ראש לשכת התנועה במרחב השרון יהודה מרדכי מסר, כי התאונה אירעה בעת שהשניים חזרו ממסיבה במושב ירחיב. לדברי מרדכי לקחו הצעירים את הרכב ללא רשות בעליו.

בנק ישראל

נכנסת לבנק

בקש שיחליפו לך בחדשים!

למה שיהיו אצלך שקלים ישנים בצד שקלים חדשים?

כדאי יותר ונוח יותר שיהיו בארנק רק שקלים חדשים. מ־1.1.86 ייעשו כל הרישומים הכספיים במונחי השקל החדש, (חשבונות, שקים, מחירים, דו"חות כספיים ושוברי תשלום).

לכן, כאשר אתה כבר נכנס לבנק, בקש שיחליפו לך את השקלים הישנים בשקלים חדשים.

לך יהיה קל יותר בכיס וגם בחישוב תשלומי המזומנים שלך.

בקש שיחליפו לך בחדשים!

לחברנו
דוד כהנא
בקבוץ רמת יוחנן
תנחומים על מות רעייתך
מניה ז"ל
המרכז החקלאי

במלאת שנה לפטירת אחותי, יקירתנו
המחנכת והמנהלת
דובה אלפר ז"ל
נעלה לקברה להתייחד עם זכרה ביום רביעי, ו' טבת תשמ"ו 18.12.85
בשעה 2 אחר הצהרים בבית העלמין בחולון. נפגשים על יד השער הימני.
אוטובוס יצא מקרבת בית המטוחה בחוף הירקון פינת שדרות נורדאו תל־אביב
בשעה 1.00 אחר הצהרים.
המשפחה

לדליה ברקאי ומשפחתה
אתך באבלך הכבד
על מות
אמך ז"ל
יהי זכרה ברוך
קרן התק"ם
ומזכירות התק"ם

על מות
האמנית הדגולה
רחל מרכוס - אלתרמן ז"ל
שחקנית תיאטרון „הקאמרי", מורה ומחנכת
אבלים
חברי האיגוד הארצי של השחקנים והבמאים בהסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל — הועד הפועל.

במלאת שנה לפטירתו של חברנו
יעקב אבישי ז"ל
נעלה ביום רביעי 18.12.85 בשעה 15.30
לבית העלמין לגילוי המצבה
המשפחה
ובית גבעת חיים המאוחד

ביום השלושים לפטירת יקירתנו־חברתנו
עטה תמרי-וייבר ז"ל
נעלה לקברה להתייחד עם זכרה וגילוי המצבה
ביום רביעי ו' בטבת תשמ"ו 18.12.85 בשעה 3
אחה"צ בבית העלמין של הקבוצה.
המשפחה
בית קבוצת כנרת

אנו משתתפים בצערו של עובדנו
החבר הפנסיונר אריה קלך
במות אמו
פרלה ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחה
בתי זיקוק לנפט חיפה בע"מ
ההנהלה וועד העובדים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של
חברנו לעבודה (בגימלאות)
כץ שלום ז"ל
תנחומנו למשפחה
תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
סיסלר יוסף
במות אחיו
אשר ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
הנהלת תנובה
סניף מחוז ת"א

אנו משתתפים בצערו של עובדנו
החבר מנחם מגטל
במות אמו
ג'יטל ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחה
בתי זיקוק לנפט חיפה בע"מ
ההנהלה וועד העובדים

אנו מודיעים על פטירתו של חברנו לעבודה
לופו יצחק ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
„תנובה" — סניף מחוזי חיפה
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של חברנו לעבודה הפנסיונר
זלמן אדלמן ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחה
בתי זיקוק לנפט חיפה בע"מ
ההנהלה וועד העובדים

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם „למרחב"
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס
המו"ל — „דבר" בע"מ
הודפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מיקוד 65233 טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 281860, 298032
סניפים: תל־אביב, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, המערכת: רח' הלל 38 טל. 241315, 241306/7
המינהלה: רח' הלל 36, טל. 23125/2
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 642111-2-3, מיקוד 33104

הקיבוצים המבוססים בתק"ם יעזרו לאלה שבמצוקה כלכלית

מרכז התנועה דן בשורת החלטות קימוץ — בהן הורדת רמת הצריכה ב־20%

מאת ארנון מגן, סופר "דבר" לענייני התיישבות

הקיבוצים המבוססים בתק"ם יעזרו — על פי החלטת מרכז התנועה — לקיבוצי התנועה הנתונים במצוקה כלכלית על ידי צריכת מלווה פנימי: כל הקיבוצים יצמצמו את היקף העבודה השכירה, תוך תיאום עם מוסדות ההסתדרות, ואת היקף עבודות המתנדבים, במטרה להחליף עובדים אלה על ידי חברים וגרעינים תנועתיים.

מרכז התנועה, שהתכנס אתמול באפעל אישר שורת החלטות לחיסכון, שחלקן נתקבלו עוד קודם לכן במזכירות וגם יושמו הלכה למעשה. בין החלטות אלה — צימצום ההשקעות עד למינימום, הורדת רמת הצריכה הריאלית ב־20% לעומת תשמ"ה, עבודת חוץ של חברים מקיבוץ אחד הסובל מחוסר תעסוקה בקיבוץ אחר הסובל ממחסור בידיים עובדות, וכדומה.

בסקירה הפותחת את הדיון מסר מזכ"ל התק"ם ישעיהו פרי ("שייקה"), כי נוסף על 52 ישובי התק"ם שהוכנסו למסגרת של קניה מבוקרת, כלומר קיבוצים שכל הפעילות הפינאנסית שלהם נתונה לביקורת ולפיקוח של התנועה, יש עוד כ־30 קיבוצים שמצבם קשה למדי, וביחוד — כמחצית מישובי התק"ם.

מרכז אגף המשק דב גולן הסביר, כי חלק הארי של הקשיים הכספיים בקיבוצים אלה נובע מנטל הריבית, ולאו דווקא מחוסר רווחיות של המשק היצרני שלהם. הוא הוסיף, כי בשלוש השנים האחרונות הסתכמו ההשקעות של קיבוצי התק"ם ב־750 מיליון דולר בקירוב, מזה כ־500 מיליון דולר השקעות יצרניות, שרק חלק מהן באו כבר לידי ביטוי בהגדלת התפוקה.

גזבר הסוכנות עקיבא לוינסקי, חבר מעין־צבי, אמר כי הסוכנות תעשה כל שביכולתה כדי לבסס את הקיבוצים המרשבים הצעירים הנתונים עדיין לטיפולה. הוא הדגיש, כי התנועות הקיבוציות אינן צריכות לממן מכספיהן הקמתם של יישובים חדשים. תפקיד זה יש להשאיר לסוכנות.

"מדוע לתת סיוע לקיבוץ שחרג מנורמות?"

בדיון הכללי היו חברים של קיבוצים מבוססים, שטענו על אי הצדק החברתי שבצריכת המלווה הפנימי. היו, למשל, חברים ששאלו בנוסח זה לערך: מדוע הקיבוץ שלי, שהצליח לשמור על יציבות כלכלית ואף לקיים בידו רזרבה כספית מסוימת לעתיד, הודות לקיום הנורמות התנועתיות בענייני שיכון וכו', צריך לסייע עתה לקיבוץ אחר, שהסתבך בין השאר משום שחרג מנורמות אלה והעניק לחבריו רמת חיים גבוהה מן המקובל? ואמנם אחת מהחלטות המרכז קובעת, כי קבלת סיוע תנועתי תהיה מותנית בקבלת ההנחיות של המוסדות התנועתיים. היו גם חברים שהצביעו לקיצוץ בהוצאות המוסדות המרכזיים של התנועה התרעמו על כך, שנושא זה יידון רק בחודש הבא.

פרטי המלווה הפנימי — גובהו, טווח הזמן, תנאי ההפקדה, המודל שלפיו ייקבע היקף ההפקדה של כל קיבוץ וקיבוץ, וכו' — יעובדו במזכירות ובאגף הכלכלה ויובאו לאישור לישיבה נוספת של המרכז.

"העבודה" לא לחצה שלא לתבוע את בלאס

לפני פתיחת הדיון הכלכלי הגיב המזכ"ל אהרון ידלין על הידיעות שפורסמו בחלק מאמצעי התקשורת, כאילו ויתרה התק"ם, בלחץ מפלגת העבודה, על הגשת תביעה משפטית נגד איש־הכספים דוד בלאס. הוא הזכיר כי עוד בראשית ספטמבר הגישה התק"ם למשטרה תלונה נגד בלאס וכן נגד שניים מחבריה, נחום פז ואליעזר ענבל, וכן העבירה למשטרה את כל חומר הבדיקה שערך הח"כ פרופ' דוד ליבאי בעניין זה.

לאחר שהמשטרה הודיעה לתק"ם כי אין בדעתה להעמיד לדין את בלאס ואת ענבל בגלל חוסר ראיות, לא הסתפקה התק"ם בכך וביקשה מן המשטרה להסביר לה את סיבת הדבר, אך עדיין לא קיבלה תשובה.

עוד אמר ידלין, כי התק"ם והקיבוץ הארצי שומרים לעצמם את הזכות "להחזיר את הגזילה" בדרך, אם בהסדר ואם בהגשת תביעה משפטית. מפלגת העבודה לא הפעילה שום לחץ על התק"ם להימנע מתביעה זו, ואם להיה לחץ כזה התק"ם לא תיכנע לו.

החקלאים צורכים מים על חשבון מכסות השנה הבאה

הוכנו תוכניות לצימצום המיכסות למקרה שתימשך עצירת הגשמים

מאת דויד משיח, סופר "דבר" לענייני חקלאות

נציבות המים הכינה שתי תכניות חלופיות, למקרה של המשך עצירת הגשמים. האחת — קיצוץ מתון של 100 מיליון ממ"ק מים והשנייה קיצוץ חריף של 200 מיליון ממ"ק מים וזאת מתוך כמות שנתית כוללת של 1.3 מיליארד ממ"ק מים שצורכת החקלאות בשנה.

נציב המים צמח ישי אמר אתמול, בתשובה על שאלות סופר "דבר", כי ההחלטה על הפעלת תכנית הקיצוץ במכסות המים של שנת הכספים הבאה המתחילה באפריל 1986, תתקבל רק לאחר ה־15 בינואר 1986, וזאת בהתאם לכמות המשקעים שתרד עד אז.

נציבות המים מתייחסת בהבנה לצרכי החקלאים. ולכרות שרוב החקלאים כבר צרכו את כל מכסת המים שנקבעה לשנת הכספים הנוכחית, מאפשרת להם נציבות המים להמשיך ולהשקות את השדות שנזרעו, כדי לא לפגוע ביבולים. אולם הנציבות הבהירה לחקלאים, כי כמויות המים שהן מעבר למכסה ינוכו מהמכסה של השנה הבאה — מלבד צימצום מכסות המים. כך שבפועל כמויות המים שיקבלו החקלאים בשנה הבאה יהיו נמוכות במידה ניכרת מאלו שנצרכו השנה והדבר יחייב את החקלאים לתכנן בקפדנות את שטחי המזרע שלהם בהתאם למכסות המים שיעמדו ברשותם.

בגלל עצירת גשמים ממושכת השנה וכן בגלל שנים שחונות בעבר מסתכם הגרעון ההידרולוגי המצטבר במשק המים ב־1.5 מיליארד ממ"ק.

כדי לענות על הביקוש המוגבר במים נאלצת חברת "מקורות" לשאוב את הכמות המרבית מהכנרת ולהזרימה במוביל הארצי לצרכני המים. בגלל אי ירידת גשמים ואי הווצרות שטפונות ירד מפלס הכנרת לרמה הנמוכה ביותר בשנים רבות והוא מצוי 3 מטר מתחת למפלס האופטימלי ופירושו של דבר גרעון של 500 מיליון ממ"ק מים בכנרת.

נטיעות בהמתנה לגשם

סופרת "דבר" בירושלים מוסיפה: למעלה מ־4 מיליון שתילים ממתינים ברחבי הארץ לרדת הגשם. מבצע הקרן הקיימת לבצע מים. כל יום העובר עלינו ללא גשם, מונע מהקרן הקיימת לבצע במלואה היקף את תוכנית הנטיעות לעונה הנוכחית. הנטיעה מוגבלת בזמן וחייבת להסתיים לא יאוחר מסוף חודש פברואר.

יו"ר הדירקטוריון של הקק"ל משה ריבלין מסר, כי לפני התחלת העונה הוכנה נטיעת 4 מיליון שתילים על פני שטח של כ־20,000 דונם. במקומות רבים הוכנו לא רק שתילים אלא אף נחפרו גומות. במספר מקומות בצפון הארץ ובמרכזה בוצעו נטיעות עם רדת הגשם הראשון.

עוד איום על הסיוע מארה"ב: חוק איזון התקציב הפדרלי

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). — איום כפול על עתיד סיוע־החוץ לישראל התפתח בסוף־השבוע, בעקבות חקיקה המחייבת קיצוץ בכל הוצאות הממשל ולקראת פגיעה אפשרית בסיכויי בחירת־מחדש לסינאט של ידיד מרכזי לישראל.

חוק "גרהם־רדמן־הולינגס" לאיזון התקציב הפדראלי לא יאוחר מ־1991 חייב את הנשיא לבחור בין העלאת מיסים, בניגוד להתחייבותו, לבין קיצוץ בסעיפים חביבים עליו, בכללם תקציב הבטחון. תקציב סיוע־החוץ, ובמסגרתו הסיוע לישראל, עלולים להיפגע, אם כי עד כה לא הובהר אם הקיצוץ חייב לחול על כל סעיף־משנה בכל פרק בתקציב. לו נכלל הסיוע לישראל בתקציב הבטחון כפי שהרבו להציע חסידי הגדלת ערכה הבטחוני של ישראל לארה"ב, היה הקיצוץ בו ודאי.

"מי יהודי" — בסמינר משפטנים בין־לאומי הנפתח בירושלים

מאת נח זבולוני, סופר "דבר"

"מי יהודי" יהיה אחד משני הנושאים שעליהם יתדיינו משפטנים בסמינר בין־לאומי "הלכה ומשפט" שנפתח היום בירושלים.

את הסמינר שיימשך עשרה ימים, מארח "מכון שלום הרטמן", שנוסד ב־1976 על־ידי הרב ד"ר דוד הרטמן מארה"ב. זהו מרכז ללימוד וחקר שבהן כיצד ניתן ליישם את המסורת היהודית העתיקה בחברה המודרנית הפלורליסטית המתפתחת.

הסוגיה השניה, מלבד "מי יהודי", היא "עד כמה רעיון המדינה היהודית מתיישב עם רעיון החברה הליברלית".

בראש הסמינר עומד הפרופ' סנפורד לוינסון מבית הספר למשפטים באוניברסיטת טקסאס. המשתתפים מארה"ב וקנדה הם מרצים ופרופסורים בבתי־ספר למשפט יהודי־שם, כמו אלו שבאוניברסיטות "הרווארד", "ייל", "פרינסטון" ו"קולומביה". מישראל משתתפים שופט בית־המשפט העליון בדימוס חיים כהן, ח"כ שולמית אלוני, פרופ' יצחק אנגלרד, הרב ד"ר דוד הרטמן ואחרים.

הסדרים ברשתות השיווק למעבר לשקל החדש

(עתי"ם). — כאתמול הונהגו הסדרים חדשים ברשתות השיווק לצורך המעבר לשקל החדש — על כך נמסר מארגון בתי הכלבו ורשתות השיווק שליד איגוד לשכות המסחר בישראל.

בין השאר כלולים הסדרים אלה:

- סימון מחירים בשקלים חדשים, בתוויות בצבע שונה מזה שנעשה בעבר.
- הצבת שילוט מתאים המבהיר באילו מן המגירות כבר נעשה המעבר לשקל החדש.
- באותם סניפי הרשתות שעדיין פועלים שלא באמצעות מחשב מרכזי, סימון המחירים על המוצרים עשוי להופיע עד סוף החודש בשקלים חדשים וישנים גם יחד.
- באותם סניפי רשתות שהקופות בהן אינן ממוחשבות, המעבר לשקלים חדשים ייעשה בהדרגה עד סוף חודש זה.

השימוש באמצעי תשלום, לרבות המחאות וכרטיסי אשראי, ייעשה עד סוף החודש בכל הסניפים בשקלים ישנים, גם אם החשבון יוצג כבר בשקלים חדשים.

קבר אהליאב בן־אחיסמך נתגלה באיזור הבטחון ונשמר על־ידי חיילי צד"ל

(ע). — קברו של אהליאב בן אחיסמך מבוני המשכן, הנמצא סמוך לכפר סג'ד ברצועת הבטחון בדרום לבנון, משמש מזה כמה חודשים אתר קודש גם לחיילי צד"ל.

אלה הקימו במקום מצודה. דיווחו בהתרגשות רבה לקציני המינהל האזרחי של צה"ל על הימצאה של דלת עם כתובות יהודיות. הם הודיעו כי ישמרו על האתר וידליקו שם נרות.

הקבר מכיל כמה מיבנים, אחד מהם עם כיפה. במיבנה הראשון מצבה המעידה על קברו של אליאב בן־אחיסמך, מוזכר בספר שמות בקשר עם בניית המשכן.

בכפר הסמוך, ערב סלים שמחוץ לרצועת הבטחון, נמצא קברו של בצלאל בן־אורי, הדמות הבולטת בבניית המשכן. קבר זה, עד כמה שידוע, נשמר היטב על ידי תושבי האזור.

חוקר העתיקות יוסי סטפאנסקי אמר לכתב עתים בצפון שלמה חזר, כי בתקופת מלחמת של"ג, צולם האתר אולם לא נמצאה כל דלת עם כתובות יהודיות והימצאותה של זו יכולה לשפוך אור על חיי היהודים באזור, צידון הנבטייה, שכידוע שמרו על מקומות אלו והתפללו שם בעת צרה.

המורים מדווחים שהם "גמורים", "סחוטים", "שחוקים"

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

כ־27 אחוזים מן המורים בישראל מדווחים, כי הם "גמורים" בסוף יום עבודה; כ־20 אחוזים אומרים כי הם "סחוטים" מעבודת ההוראה, כ־16 אחוז מגדירים שהם שחוקים באופן נפשי מעבודת ההוראה, וכ־14 אחוז מן המורים מדווחים שההוראה היא מאבק מכביד עבורם.

ממצאים אלה מגלה חקר ראשון מסוגו שנערך בישראל על השחיקה הנפשית של המורים בישראל. המחקר נערך ביוזמת משרד החינוך ובמימון ה"ג'וינט" על ידי ד"ר יצחק פרידמן ואילה לוטן.

המחקר הקיף כ־1,600 מורים שלימדו בבתי הספר היסודיים בשנת הלימודים האחרונה.

נמצא כי כרבע מכלל המורים סבורים שבעבודת ההוראה אין היום ממצים את מלוא יכולתם וכ־19 אחוז סבורים שמקצוע ההוראה אינו מאפשר להם "להתקדם בחיים". ל־9 אחוזים בערך מן המורים גורמת עבודת ההוראה מתח רב וכ־11 אחוז מהם חוששים הסרי־סבלנות מעבודה זו.

החוקרים מצאו כי למרות הקשיים הללו, הרי שמידת מחויבותם של המורים למקצועם נותרה גבוהה. כ־60 אחוז דיווחו כי היו חוזרים ובוחרים במקצוע זה אילו ניתנה להם אפשרות להתחיל מחדש את חייהם. כ־25 אחוז סבורים שלא היו בוחרים מחדש בהוראה וכ־15 אחוז אינם בטוחים בעצמם. ל־8 אחוזים "נשבר" מההוראה ולו יכלו היו עוזבים את ההוראה בהקדם האפשרי.

אנשים · אנשים · אנשים

שיחות הכנה

שר המשנה במשרד החוץ הבריטי, טימותי רנטון, נמצא עתה בביקור בישראל ויקיים היום שיחות בדרג שרים; לאחר שני ימי סיור ויום שיחות בדרג פקידותי בכיר. השיחות שהוא מקיים כאן הן במידה רבה שיחות הכנה לביקורו הרשמי של ראש הממשלה, שמעון פרס, בלונדון, שאמור לפתוח "פרק חדש ביחסי שתי המדינות".

רנטון, הנלווה על־ידי מנהל המחלקה המזרח־תיכונית של ה"פורין אופיס", פטריק ניקסון, ומזכירו ווסט מאקיס, בא לארץ לאחר ביקור בדמשק ובביירות. בניגוד לנשיא סוריה, שקיבל אותו לשיחה ממושכת — ואותו הוא מגדיר "כאיש שיחה מקסים" — הדרג הראשון בישראל לא מצא לנכון להיפגש אתו.

חוויה נוסח ישראל

במסגרת "סיוריו" — בעזה ובגבול הצפון — נלווה השר טימותי רנטון ומלוויו לכפר קאנה, שם נערכה באותו זמן חתונה נוצרית (הנס הראשון שחולל ישו היה בכפר קאנה בעת חתונה כאשר הפך מים ליין...) ואכן האורחים רכשו בקבוקי־יין מכפר קאנה כמתנות.

*

בלבנון, שם נפגש האורח לסעודת צהרים עם הנשיא אמין ג'ומייל לא היו קרבות ביום ביקורו. זה היה היום הראשון אחרי כניסתם לתוקף של הסדרי הבטחון החדשים, והוא אכן היה היום היחיד שבו הם נשמרו... לעומת זאת הודגמה להם במערב־ביירות שביתה כללית במחאה על ביטול סובסידיות הדלק.

רומאן בהמשכים

"הרומאן" הישראלי־פולני נמשך: הח"כ לשעבר, אברהם הירשזון השוהה עתה בפולין במטרה לקדם את החידון הבין־לאומי לגבורת העם היהודי במלחמת העולם השנייה (החידון ישודר בטלוויזיה ביום השואה), נתבקש לפעול לחידוש הקשרים עם משרד החינוך והתרבות ועם אגודת הציירים והגרפיקאים בישראל. הירשזון נפגש עם סמנכ"ל דבמסקי, מי שהיה הרקטור לאמנות פלסטית באוניברסיטת ורוצלב עם יאן קרצמסקי, סגן נשיא איגוד הציירים הגרפיקאים של הארגון ועם פרופ' ליאון מיכלסקי, הממונה על יחסי החוץ של הארגון. השלושה נזכרו ביחסים הטובים שקיימו בעבר עם אמנים ישראלים ומקווים לחידושם.

תקציבים ומדליה

שר הפנים, הרב יצחק פרץ יהיה היום אורח העיר בת־ים, בביקורו הראשון של הרב בעיר מאז נכנס לתפקידו, וביקור ראשון של שר פנים בבת־ים מאז תחילת שנות השבעים. וראש העיריה, אהוד קימן מתכוון לנצל את הביקור כדי לתבוע הגדלת תקציבים ממשלתיים לעירו וגם יעניק לו את מדליית העיר. בין השאר, יערוך השר פרץ תפילה בישיבת "אורות" ויבקר במטה המשמר האזרחי.

עמרם נבואי

בחזרה לאידיש

האידיש חוזרת ל"מזכרת בתיה", לאחר שנעלמה יחד עם מייסדי המושבה. לאחרונה החלו ילדים מבוגרים וקשישים כבני עדות שונות, ביניהם ראש המועצה רפי אלול שהוא יליד מרוקו, ללמוד בצוותא את שפת האידיש. במסגרת "החזרת" האידיש למושבה, נערך אף ערב מיוחד שהוקדש לסופר י. ל. פרץ.

דני צדיקוני

המדור נערך היום ע"י ורדה צימרמן

החלטת הממשלה בעניין "אתא"

5.7 מיליון דולר לפיצויים; 7 מיליון דולר להפעלה

מאת צבי זרחיה סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

הממשלה החליטה אתמול לתקצב בתוך שבוע עד 5.7 מיליון דולאר לצורך תשלום פיצויים לעובדי "אתא", עם זאת, אם יתברר שיש קונה המוכן לרכוש את המפעל ולהפעילו — תקציב הממשלה 7 מיליון דולר להפעלתו.

שר האוצר יצחק מודעי מסר אתמול לעו"ד שלמה תוסיה־כהן, מנהל עסקי "אתא" את החלטת הממשלה ומצפים עתה לתשובתו.

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי נפגש אתמול עם נציגי העובדים לפני ישיבת הממשלה ולאחריה. דיווח להם על ההחלטה. השר דוד לוי אמר, כי הפעלת המפעל עמדה בראש סדרי העדיפויות של הממשלה.

אי־בהירות בעניין התפטרות דירקטוריון מספנות ישראל

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

דירקטוריון "מספנות ישראל" ישב אתמול לראשונה מאז לפני כשבועיים, כאשר הודיעו חבריו מטעם הציבור שהם יתפטרו אם הממשלה לא תחליט על מדיניות של הצדקת המספנה. אולם אמש שררה אי־בהירות אם אמנם יתפרק הדירקטוריון. נודע שבישיבה לא נתקבלו שום החלטות ובזמן קיומה שררה בשיחורי ישראל הדעת של האוצר שאין הצדקה לקיום המספנה ויש להפכה לבית־מלאכה עם מספר מצומצם של עובדים.

דירקטוריון המספנה מורכב מתשעה חברים, מהם שלושה מטעם משרדי הממשלה, שאינם רשאים להתפטר ושישה נציגי הציבור, בהם יו"ר הדירקטוריון מרדכי ציפורי.

בישיבה אתמול לא השתתפו ארבעה חברים נציגי הציבור, אולם לסופר "דבר" נמסר שלעיתים קרובות לא כל חברי הדירקטוריון משתתפים בישיבות.

לסופר "דבר" נודע, שמרדכי ציפורי התכוון בעבר בישיבות הדירקטוריון שנוהשה הוהלטתו להתפטר אם הממשלה לא תקבע מדיניות ברורה, פרודוקטיביסטית למספנה, כאשר זו תהיה מוכנה לצמצום כוח אדם ותהליכי הבראה אחרים. אולם אמש, אחרי הישיבה, לא הגיע מרדכי ציפורי לביתו ולא ניתן היה לקבל תגובתו אם אמנם ימשיך לכהן בתפקידו או בכוונתו להתפטר ברוח ההחלטה שהתקבלה בישיבה הקודמת של הדירקטוריון.

אושרה תוספת 20% לשופטים

מאת צבי זרחיה סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

מאז הפעלת התוכנית הכלכלית לפני חמישה וחצי חודשים נשחק שכר השרים בכ־41 אחוזים לעומת שכר השופטים. השופטים זכו בחודשים האחרונים לתוספות שכר של 35 אחוזים. אתמול אישרה הממשלה את הצעת שר המשפטים לצרכן את שכר השופטים ב־20 אחוזים.

בעד ההצבעה הצביעו 10 שרים. 9 שרים ובעיקרם שר האוצר התנגדו. ראש הממשלה נמנע.

שר האוצר והבטחון יקבעו שכר משרתי הקבע

ראש הממשלה הודיע אתמול כי שכר משרתי הקבע יקבע מעתה והלאה תוך הסכמה בין שרי האוצר והבטחון. אם יתגלעו ביניהם חילוקי דעות, יובא העניין לממשלה.

ביטול ההצמדות — בשיחות בוושינגטון

מאת דרור שרביט, סופר "דבר"

משלחת כלכלית רמת דרג מישראל פותחת היום בוושינגטון בשיחות כלכליות עם נציגי הממשל האמריקאי בראשות סגן שר החוץ ב. ואליס. בשיחות אלה יימסר דיווח על ביצוע המדיניות הכלכלית עד כה ושלביה הבאים, שבמרכזם הקיצוץ התקציבי בשנה הבאה.

בראש המשלחת הישראלית עומד מנכ"ל משרד האוצר עמנואל שרון וחברים בה כמה מהפקידים והיועצים הבכירים במימסד הכלכלי: אמנון נויבך, היועץ הכלכלי של ראש הממשלה, הפרופסורים מיכאל ברונו ואיתן ברגלס, מנהל המחלקה המוניטארית בבנק ישראל ויקטור מדינה, מנכ"ל משרד הכלכלה אהוד גרא, ודן ברודט ממשרד התעשיה והמסחר וכן רות לוגטל ואחרים. הם שמשים יועצים כלכליים במשרד האוצר.

גורמים המקורבים למשלחת ציינו אתמול כי הרכב המשלחת שיצאה לארה"ב ימנע הצגת תמונה מאוזנת של "המצוי" בתחום התקציבי, בעוד שכל חבריה "דברו בקול אחד על "הרצוי" בתחום זה.

נראה שאחד הנושאים שיועלה בדיונים קשור בתוכנית לבטל את משטר ההצמדות במשק הישראלי. תוכניות שונות בנושא זה כבר הוכנו באוצר ומטרתן להעביר את השכר, ההון, האשראי ותקציב המדינה לפסים נומינאליים. ביטול משטר ההצמדות במשק נדון כבר בסיכומים מוקדמים עם נציגים ויועצים של המימשל האמריקאי בראשות סטנלי פישר והרברט שטיין (מסמך 10 הנקודות). שניהם אף ישתתפו גם בחלק מהשיחות הנרכחות שיתקיימו בוושינגטון.

נפתח ביה"ס לבגרות של צה"ל בב"ש

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

כ־40 אנשי קבע וקצינים מתחילים היום את לימודיהם בבית־הספר לבגרות של פיקוד הדרום, הפועל במתקן צבאי בבאר שבע. בית הספר, שפתח את שעריו לפני כשנה, הוא מסגרת חינוכית יחודית. והוא נבדל מבית־הספר התיכון של צה"ל הן באופיו, הן בקהל היעד שלו.

הלימודים במתקן מתקיימים פעמיים בשבוע, ועם סגל ההוראה נמנים מורים שגויסו ממערך המילואים של צה"ל.

יעקבי מכין הצעה לאוטונומיה חד־צדדית

מאת סופרו המדיני של "דבר"

שר הכלכלה והתיכנון גד יעקובי יציע לממשלה כי אם לא תהיה בזמן הקרוב התקדמות בבירורים עם ירדן והפלסטינאים לקידום השלום במזרח התיכון להנהיג אוטונומיה בשטחים באורח חד־צדדי.

יעקבי סבור כי אי אלטרנטיבה עדיפה על פני סכנה של סטטוס־קו, במיוחד שותף למשא ומתן. החלה בזאת של האוטונומיה צריכה לאפשר לתושבים הפלשתינאים לקבל את מירב הסמכויות לניהול חיי היום־יום שלהם ולהותיר את האחריות לבטחון בידי ישראל.

לדעתו בהיעדר יוזמה עלול המצב להידרדר כך, שיוביל או למדינה בלתי דמוקרטית בישראל או למדינה דו־לאומית. על פי נתונים שהגיעו לידי יעקבי נולדו בשנת 1984 75 אלף תינוקות יהודיים ו־74 אלף לא יהודים. המאזן הדמוגרפי יורע עוד יותר בשנים הקרובות לרעת התושבים היהודים.

עכשיו הכל פתוח במפלגת העבודה

בוא לעשות את "העבודה"

היום הכל פתוח במפלגת העבודה: הפיקוד שנפתח בימים אלה פותח את כל האפשרויות. אם תצטרף תוכל לבחור ולהיבחר, תוכל להשפיע על עמדות "העבודה" שיקבעו מחדש בועידה ה־4 הקרובה. תוכל להשפיע על בחירת מועמדי ה"עבודה" לכנסת ולממשלה, ואין סיבה שלא תעמיד את עצמך כמועמד למוסדות "העבודה" ותרצו אותם.
חבר "העבודה" האגרה מקנה לך את הזכות לבחור ולהיבחר. אם טרם קיבלת את טופס האגרה פנה לסניף במקום מגוריך.
בוא לעשות את "העבודה".

כן • אני רוצה להצטרף למפלגת העבודה.
לכבוד מפלגת העבודה הישראלית, אגף הארגון, רח' הירקון 110 תל־אביב מיקוד 63401
שם פרטי ______ שם משפחה ______
כתובת עיר ______ שכונה ______
רחוב ______ מס' ______
עבודה ______
טלפון בבית ______

בוא לעשות את "העבודה"
הועידה ה־4 של מפלגת העבודה

מימוש רווחים בשוק המניות; איזון במניות „ההסדר"

מאת ורדה בר

יום המסחר הראשון של השבוע עבר על שוק המניות במגמה מעורבת המלווה בנטיה חזה יותר לירידות שערים.

מימושי הרווחים בשוק המניות לווה המעט גם בירידות שערים וזאת מכיוון שעודפי ההיצע של המקורבים ומנהלי התיקים נתקלו בעוצמה חלשה יחסית של ביקושים מצד קרנות הנאמנות. אלו האחרונות צברו אתמול כספים „חדשים" בהיקף גדול במיוחד של 15 מיליארד שקל. כ־10 מיליארד שקל הופנו לקרנות הנאמנות הסולידיות והיתרה הוזרמה לקרנות הנאמנות המשקיעות במניות.

לפי מחזורי העסקות במניות השוק החופשי, נדמה שקרנות הנאמנות הופיעו אתמול עם עודפי ביקוש מצומצמים ביחס לכמות הכספים שהם צברו וזאת אם לצורך ירידה בשיעור אחזקת המניות ע"י הקרנות השונות — סולידיות ומעורבות מניות, ואם לצורך יצירת גל של מימוש רווחים אמיתי בשוק. מאז תחילת החודש לא היה כל מימוש רווחים תוך ירידות שערים ובנראה שיש מי שחושב שמימוש בירידות שערים והפנגת „שדרים" בקליטת הסחורה במחיר נמוך יותר יחזקו את השוק וייצבר עוד מדרגה לפני עליות שערים.

אחד הנתונים שעליהם אין כל ויכוח הוא כמות הכסף האדירה הממשיכה לזרום ולחפש אפיקי השקעה אטרקטיביים. קיים סיכוי סביר שיהיה גידול נוסף בכמויות הכסף המופנות לאפיקי השקעה זאת הן בשל הסיכוי לירידה נוספת בריבית — בשל מדד נמוך והן בשל חוסר האטרקטיביות של חלק מאפיקי ההשקעה שהוצעו עד כה.

במהלך המסחר בשוק המניות נרשמו עליות שערים ב־38 מניות בעוד שב־142 מניות נרשמו ירידות שערים ועוד 128 מניות וניירות ערך המירים נסחרו ללא שינוי בשער.

מדד המניות ללא בנקים ירד ב־0.36%.

מחזור העסקות בשוק המניות הסתכם ב־6.7 מיליארד שקל — מתוכם כ־2.8 מיליארד שקל במניות הבנקים ש„בהסדר".

בל"ל הפיץ במלואה הנפקת כלל כתיל

הנפקת 12 מליון דולר, שטרי התחייבות למוכ"ז בריבית משתנה של כלל פיננס נ.וו בערבות כלל (ישראל) בע"מ, הופצה במלואה בשוק היורו. רשימת ההזמנות נסגרה ביום שישי, 13.12.85. אגרות החוב תרשמנה למסחר בבורסה של לוקסמבורג.

זו הנפקה ראשונה של חברה ישראלית שאינה בנק, המנפיקה כספים בשוק היורו דולר. בנק לאומי לישראל בע"מ שימש כמנהל וכחתם ההנפקה והצליח להפיץ את שטרי ההתחייבות באמצעות שלוחותיו בחו"ל.

אגרות החוב הן לתקופה של חמש שנים ונושאות ריבית של שלושת רבעי אחוז מעל הריבית המוצעת על פקדונות בין בנקאים לחצי שנה בלונדון („לייבור"). לששת החודשים הראשונים נקבעה לאגרות החוב אלו ריבית שנתית של 8.875%.

מימוש רווחים

מימוש הרווחים שעבר על שוק המניות התרכז בעיקר במניות „הכבדות".

בלטו מניות „כלל תעשיות" בהן נרשם עודף ביקוש של 2.9 מיליון שקל ע"נ, הן נסחרו ללא שינוי בשער במחזור עסקות גדול של 11.3 מיליון שקל ע"נ.

במניות „כלל תעשיות אלקטרוניקה" נרשם עודף היצע של 300 אלף שקל ע"נ. ההיצע ניקלט ללא שינוי בשער וזאת בעקבות מחזור העסקות הגדול בהן שהסתכם ב־3.5 מיליון שקל ע"נ.

במניות „נכסים ובנין" שנסחרו ללא שינוי בשער נרשם מחזור עסקות הגדול פי 10 מעודף ההיצע ההתחלתי ובמניות „דלק" נרשם מחזור עסקות הגדול פי 7 מעודף ההיצע.

מניות „אי.די.בי פיתוח" ירדו בשער חד יחסית של 4.2% וזאת בעקבות עודף היצע של 2.7 מיליון שקל ע"נ ומחזור עסקות של 1.9 מיליון שקל ע"נ.

איזון במניות „ההסדר"

במניות הבנקים ש„בהסדר" נרשמה אתמול תמונה מאוזנת. עודף היצע התחלתי של כ־2 מיליארד שקל אשר התרכז ברובו במניות בנק „הפועלים" קוזז בעודפי ביקוש בהיקף דומה. לפיכך נסחרו מניות „ההסדר" בתנודות שערים עד 0.9% כלפי מעלה ועד 0.6% כלפי מטה.

התשואה הדולרית במניות „ההסדר" נקבעה ברמה שבין 12.0 עד 12.3 אחוזים.

הנפקות ב־50 מיליארד שקל

בנק ישראל מנפיק היום עוד שלוש סדרות של אגרות חוב. אגרות „גליל" יונפקו בהיקף כספי של 10 מיליארד שקל, אגרות „שגיא" בהיקף כספי של 25 מיליארד שקל ואגרות „רימון" (דולרי) בהיקף כספי של 15 מיליארד שקל.

בשוק המישני נרשמה מגמה של היצעים באגרות החוב המדדיות, בהיקף כספי של 4.5 מיליארד ש'. עיקר ההיצע נרשם באגרות „גליל" ו„ארבל" והן נסחרו בתנודות שערים עד 1.5 אחוז.

באגרות החוב הדולריות נרשמה מגמת ביקושים בהיקף של 2 מיליארד שקל. עיקר הביקוש נרשם באגרות „אדמון" ו„רמון" ושעריהן עלו עד 2.5%.

ביום ג' הקרוב תונפקנה שתי סדרות של אגרות מקים בהיקף כספי של 150 מיליארד שקל.

שערי מטבע חוץ ליום 15.12.85

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1452.0	1517.4	1453.5	1518.9	1452.5	1517.9	1476.289	1494.710	1477.780	1496.219	1476.786	1495.213	1486.1
1 לירה שטרלינג		2085.7	2179.6	2090.5	2189.8	2096.0	2192.5	2125.857	2152.382	2128.004	2154.555	2131.003	2157.592	2144.0
1 מארק גרמני		577.37	603.35	577.02	604.43	578.59	605.23	586.9940	594.3181	587.3532	594.6818	588.2440	595.5838	591.19
1 פרנק צרפתי		185.95	197.27	186.28	197.63	187.24	197.84	191.9254	194.3201	192.0443	194.4405	192.2899	194.6892	193.26
1 גולדן הולנדי		513.10	536.19	512.09	536.42	513.72	537.38	521.6572	528.1661	521.2630	527.7670	522.2941	528.8110	525.03
1 פרנק שווייצי		690.81	721.69	689.19	721.94	692.02	723.89	702.3363	711.0895	701.5336	710.2869	703.5668	712.3454	707.08
1 כתר שוודי		189.16	197.67	189.03	198.02	189.25	197.97	192.3129	194.7124	192.4193	194.8202	192.4152	194.8160	193.53
1 כתר נורווגי		189.69	198.23	189.69	198.70	189.66	198.40	192.8530	195.2593	193.0856	195.4948	192.8297	195.2357	193.82
1 כתר דני		159.44	166.61	159.18	166.75	159.49	166.83	162.0961	164.1186	162.0329	164.0546	162.1506	164.1738	162.95
1 מארק פיני		264.74	276.65	264.87	277.46	265.06	277.27	269.1504	272.5087	269.6188	272.9829	269.4866	272.8491	270.99
1 דולר קנדי		1045.0	1092.0	1044.8	1094.5	1045.9	1094.1	1062.461	1075.718	1063.572	1076.842	1063.431	1076.699	1069.6
1 דולר אוסטרלי		959.65	1055.6	995.86	1049.2	983.33	1050.4	1010.520	1023.129	1011.023	1023.638	1009.826	1022.426	1017.2
1 ראנד דרא"פ		486.67	535.34	479.13	564.07	481.73	561.83	568.3716	575.4634	557.1233	564.0747	562.9511	569.9752	563.66
10 פרנק בלגי		281.03	293.68	280.86	298.37	281.12	294.07	287.9442	291.5370	288.1225	291.7175	287.5923	291.1607	289.46
10 שי' אוסטרי		822.94	859.97	821.67	860.72	823.21	861.11	836.6619	847.1012	836.3927	846.8287	836.9434	847.3863	840.84
1000 לירט איטל'		842.46	889.22	844.31	897.68	841.51	895.29	860.8104	871.5511	861.5451	872.2949	859.8467	870.5753	866.03
100 ין יפני		719.21	751.57	719.23	753.41	720.16	753.31	731.1986	740.3220	732.1176	741.2524	732.1699	741.3055	735.69
1 דינר ירדני		3868.9	4108.2	3784.3	4027.0	3867.3	4084.2	—	—	—	—	—	—	3915.9
1 לי' לבנונית		—	—	—	—	68.80	87.97	—	—	—	—	—	—	84.140
1 לי' מצרית		806.06	856.12	802.73	854.22	801.23	850.88	—	—	—	—	—	—	839.65

דולר נוסעים: 1,762.1 · דולר שחור: 1,615—1,625 · דולר יציג: 1,486.1

שערי המניות

(המניה · השער אתמול · המחזור באלפי שקל ע"נ · השינוי היומי בנקודות · השינוי היומי באחוזים)

בנקים מסחריים

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אה.ב. ש	14500	16.6	+500	+3.6
האמנות 0.1	1289	231	+9	+.8
האמנות א 0.5	420	1403	+5	+1.2
כללי לא כוחמר	34200	28.7	+280	+.6
בנק צפון אמריק 1.				
בנק צפון אמריק 5.				
בנק צפון אמר' אופ				
רמת א 1.0				
רמת 5.0				
רמת שה 2				
הבינלאומי 5.0	2570	5465		
פ.י.ב.י 0.5	2480	3240		

בנקים בהסדר ההצמדה

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אידיבי רג 100.0	77700	428	+700	+.9
אידיבי ב 100.0	79400	5.8	+450	+.6
אידיבי בב 2.0X	472950	.2		
אגוד 0.1	58120	115	+320	+.6
דיסקונט ב	100000	5.3	+1380	+1.4
דיסקונט א	98485	311		
דיסקונט שה ב	11650	32.3		
המזרחי ש	31818	979		
המזרחי ם	32500	39.6	+760	+2.4
המזרחי שה 9	14650	7.5	+170	+1.2
הפועלים מבב	139150 תב	6.3	+12650	+10.0
הפועלים ש	52400	2192	−280	−.5
הפועלים ם	52450	274	+850	+1.7
כללי א 1.0	136600	24.7	+800	+.6
כללי אופ 9	130000	18.0		
כללי שה 5	102139			
כללי שה 7	6405	103	+5	+.1
כלל 100.0	33460	1145	−200	−.6
כלל שה 9	45560	8.6	+400	+.9
כלל שה 11	12730	54.0	+170	+1.4
מימון וסחר 1.0	44800	22.6		
מימון וסחר 5.0	24000			

בנקים למשכנתאות

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
ארים 0.1	7302 תב	31.5	+600	+9.0
לאומי משכנתאות ש	5860 תב	323	−300	−7.2
לאומי משכנתאות ם	4150	65.8		
כרמל ש	3500	170	+150	+4.5
כרמל שה 1	2499	56.5		
בנין ב' 5.0	3350	41.6	+150	+4.7
פת משכ ש	845	350	−25	−2.9
משכן ב ש	2180	188		
טפחות 0.1	3460	5.5		
טפחות מבכ ש	12700	12.4	+500	+4.1
טפחות רג ש	11699	64.8	−1	
טפחות שה 1	6442	39.2	+1	
טפחות שה 2	3250	564	+15	+.5
ישפור 1.0	648	77.8	−2	−.3
ישפור 5.0	353	575	+3	+.9
פדיג 1.0	1650	774		

מוסדות מימון

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
שלמון א ש	304	4658	−8	−2.6
הקלאות מבכ א	28500	4.5	+500	+1.8
הקלאות מבכ ב	168500			
לאומי תעשיה א ש	3740	131	−70	−1.8
מוח תעשיה מבב				
פת תעש בב א 2				
פת תעש בב ב				
פת תעש בב בב				
פת תעש בב ד				
פת תעש בב דד				
פרים קבלנים 5.0	520	1080	+8	+1.6
תיירות בב	171000			
כלל לסינג 0.1א	4850	101	+86	+2.2
כלל לסינג 0.52	1935	105		
כלל לסינג אג"ח	10781	22.4	−199	−1.8

חברות ביטוח

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
שלו סהיה 1.0				
שלו סהיה ב				
שלו סהיה שה 1				

(ללא כותרת)

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אדום 0.1	2300	347	−150	−6.1
אדום א 0.5	1460	1458	+10	+.7
בנות מקבה 0.1	900	405	+25	+2.9
בנות מקבה 0.5	400	439	−8	−2.0
הדר 1.0	967 תב	165	−108	−10.1
הדר 5.0	471	1892	−10	−2.1
הנפה ש	2168	4523	−22	−1.0
הפיקס 0.1	3850	361		
הפיקס 0.5	2100 תב	140	+103	+5.2
המשביר־הראל 1.0	4452 תב	190	+405	+10.0
המשביר־הראל 5.0	1990	492	+81	+4.2
ירדניה 0.1				
ירדניה 0.5				
מנורה 1.0	12700	8.9	+20	+.2
מנורה 5.0	5040	32.5	+240	+5.0
סהר 1.0	2568	63.3	+2	+.1
סקוריטס 0.1	4250	145	−100	−2.3
צור ש	1265	370	−55	−4.2
ציון החזקות 1.0	5750	27.5	+260	+4.7
ציון החזקות 5.0	1370	88.6		

מסחר

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אינטרגאמא 1.0	3800	39.4	+140	+4.9
אינטרגאמא 5.0	930	312	+30	+3.3
אינטרגאמא אופ 1	470	562	+19	+4.2
מאיר עזרא 1.0	3925			
מאיר עזרא אופ 1	3550	20.0		
שוה 1.0				
שוה 5.0				
כלל סחר 1.0	1652	1042	+55	+3.4
קריסטל 1.0	3180 תב	135	+226	+7.9
רפק 0.1	24750 תב	4.9	+2250	+10.0
רפק 0.5	4556 קו		−240	−5.0
שופרסל א 2.0	4725	380		
שופרסל ב 10.0	2675	1145	−10	−.4

שרותים

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
דלק ב ש	3841	2601		
הראל 1.0	2157	6.3	−113	−5.0
הראל 5.0	870	201		
ספנות הנפקה 0.1	9720	212	−84	−.9
ספנות הנפקה 0.5X	3895 תב	786	−230	−5.6
קרור 0.1	860 תב	138	+59	+7.4
קרור 1.0	200 תב	4687	−13	−6.1
חברת החשמל 0.1				
מוסגי ערכה 0.1	2140	161	+100	+4.9
מוסגי ערכה 0.5	791	1451	+21	+2.7
מוסגי ערכה אופ	425	1844		
קונסורטים 0.1	760 תב	653	+50	+7.0
קונסורטים 0.5	340	780	+10	+3.0
קופל 1.0				
קופל אופ 1				

מלונות ושרותי תיירות

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
גלי זהר 1.0	9702 תב	41.6	−1078	−10.0
גלי זהר 5.0	3663	43.2	−137	−3.6
מלונות דן 1.0	3450	120		
מלונות דן 5.0	2200	30.0	+66	+3.1
חוף האלמוג 0.1				
כנס 1.0	1720	15.0	−25	−1.4
מלונות ירדן 1.0	2051	133	−69	−3.3
מלונות יהלום 1	405 תב	968	−45	−10.0

מחשבים ושרותי מחשב

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
דטה מיכון 1.0	1540	256		
ת.ג.ל. 1.0	5310 תב	28.7	−590	−10.0
יעגא 1.0	2600	179		
יעגא אופ 1	2260	44.3		
כלל מחשבים 1.0	3269	126	+2	+.1
מ.ל.ל. 1.0				
מ.ל.ל. 5.0				
משב מחשבים 1.0	1908 תב	178	−212	−10.0
ניקוב מחשבים 1.				
ניקוב מחשבים 5.				
תים מחשבים 1.0	1270	162		
תים מחשב אופ 1	12500			

אחזקות נדל"ן והשקעות

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אבזים בינוי 1.0	437 קו		−23	−5.0
אבזים בינוי 5.0	266 קו		−14	−5.0
אזורן מבנים 1.0	540	267		
אזורן מבנים 5.0	237	1328	+3	+1.3
אזורים 1.0	2318	1215	−6	−.3
אילון 1.0	972	623	+2	+.2
אילון אופ 1	920	664		
אל־רוב 1.0	1770	255	+20	+1.1
אל־רוב 5.0	1665	18.2	+58	+3.6
אמבנים 1.0	750 תב	100	+50	+7.1
אמבנים אופ 1	658 תב	50.0	+59	+9.9
אפריקה 0.1	31700	78.3		
אפריקה 1.0	23100	132		
ארזים 1.0				
אלרון 0.1	7080	60.4		
אלרון 0.5	4200	74.3	+200	+5.0
בן־יקר גת 1.0	2990 תב	36.0	+170	+6.0
ברנוביץ 1.0	1535	305	−5	−.3
ברנוביץ 5.0	787	450	+17	+2.2
ברנוביץ אופ 1	732 תב	396	+77	+11.8
דנקנר 1.0	3635	88.5	−5	−.1
דרוקר 1.0	350	577		
דרוקר 5.0	198.0	200		
דרוקר אופ 1	135.0	597	−5.0	−3.6
ודבר 0.1	5000	15.5		
ודבר 0.5	1596	70.3		
תלב 0.1				
תלב 0.5				
נכסים ובנין 1.0	4000	1589		
גב־ים 0.1	5980	200	−260	−4.2
גב־ים 0.5	4072	458	+12	+.3
הכשרת הישוב 1.0	27200	154	−150	−.6
ישפרו 0.1	1840 תב	285	−100	−5.2
ישראום 1.0	5462	22.3	−50	−.9

(ללא כותרת)

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
ישרס 10.0	7455	15.0	+15	+.2
כוכן פיתוח 1.0	3688	66.2		
כלל ברלן 0.1	813	8420	+18	+2.3
לומיר 1.0	1685	68.1	+2	+.1
לומיר 5.0	813	146	−40	−4.7
מ.ת.ת 1.0	1461	667	+21	+1.5
מגורי בניה 1.0	285	1538	−10	−3.4
מגורי בניה אופ 15	255	953		
מגדל בסון 1.0	1313 תב	39.7	−146	−10.0
מישכאל 5.0	479	1518	−7	−1.4
מנרב 5.0	352 תב	587	−22	−5.9
סר־לו 1.0	302 תב	986	−16	−5.0
סר־לו אופ 1	3001			
לוינשטין 1.0	2634	35.0	+26	+1.0
לוינשטין 5.0	584	322		
לוינשטין אופ 1	410 תב	744	−38	−8.5
ליפשיץ 1.0	591	118		
ליפשיץ 5.0	298	633	−12	−3.9
ליפשיץ אופ 1	191.0	1213	−12.0	−5.9
נאות אביב 0.5	16250	15.8		
נכסי אזורים 1.0	3110	977		
סהר החזקות 1.0	7000	36.2		
סהר החזקות 5.0	4600	10.2		
סוללבונה מבכ א	4500	101		
עוף 1.0	1540	132		
עוף 5.0	818 תב	322	−91	−10.0
עוף אופ 1	555 תב	150	−70	−11.2
עמר ועלס 1.0	654	400	+30	+4.8
קיסריה 0.1	1035 קו		−55	−5.1
קיסריה 0.5	435	816	−20	−4.4
רובינשטיין 1.0				
רובינשטיין 5.0				
רוגובין 1.0	1575	498	+60	+4.0
רוגובין 5.0	1015	158	+5	+.5
רסקו מבכ	2725 תב	153	−303	−10.0
רסקו רג	2910	86.2	−130	−4.3
רסקו אופ 1	2770	26.2		

חקלאות

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
מטעי הדר 0.1	2317	30.2	−23	−1.0
מטעי הדר 0.5	939	328	−11	−1.2
מהדרין 0.1	9080	267	−350	−3.7
נכסי הדרים 1.0	1685	990	−70	−4.0
פרי אור 0.5	3180	122	−110	−3.3
פרי־הר 5.0	7250 תב	79.2	+580	+8.7

מזון וטבק

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אסם 1.0	1074 תב	394	−190	−15.0
אסם אופ 1				
אסלנטיק 1.0				
גולדפרוסט 1.0	3305 תב	53.6	−180	−5.2
גולדפרוסט 5.0	1168 קו		−61	−5.0
גולדפרוסט אופ 1	750 תב	345	−95	−11.2
דובק מב ש	2668	376	−90	−3.3
דובק מב ב	2663	431	−85	−3.1
תלכל 1.0	915	366	+16	+1.8
תלכל 5.0	405 תב	347	−45	−10.0
פרי־הא 1.0	4320	408	+100	+2.4
פרי־הא 5.0	2250	386	−30	−1.3
מגש בירה 1.0	7500	25.0		
מגש בירה 5.0	4570	20.0		
יצהר 1.0	1120	598		
יצהר א 5.0	670	695	−20	−2.9
מן 1.0	10640	27.2		
מן 5.0	5050	66.4		
מטופרום 1.0	5190	41.1	−158	−2.8
עלית 0.1	10500	50.5	−100	−1.0
עסיס ב 0.5	17089 קו		+814	+5.0
שלמה אבל 1.0	1990	56.9		
שמן מבוכ ש	4139	57.2	−1	

טקסטיל והלבשה

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אגדר 1.0	503 תב	503	+25	+5.2
אגדר אופ א	1920	49.0	+10	+.5
אופים 1.0	1070	10.4		
אופים אופ 1	1958	10.0	+75	+4.0
אופנת בדוך 1.0	1200	391	−20	−1.6
אופנת בדוך 5.0	870	357		
אפולו 1.0				
אפולו אופ 1				
אינטר גן ש	3970			
אתא ג 1.0				
אתא ג 0.1				
דלתא־גליל 1.0	3290	220	−110	−3.2
דלתא־גליל 5.0 ג	2404	198	−30	−1.2
כיתן מאחד 1.				
כיתן מאחד 5.				
מסיבות אופ 1				
ויבנה 1.0	2060	408	+60	+3.0
ויבנה 5.0	1490 תב	184	+90	+6.4
דוריון 1.0	2960	108		
דיקת 1.0	3398	95.1	+20	+.6
דיקת 5.0	2194	490		
סינ־טב 1.0				
סינ־טב אופ 1				
יומסר 1.0	1404 תב	11.3	−156	−10.0
לודזיה 0.1	1316 תב	154	+119	+9.9
לודזיה 0.4	455	1262		
ליבנת 1.0	460	3419		
מיס גליק 1.0	675	880	−20	−2.9
מיס גליק אופ 1	1270	360		
מקס 0.1	25750 קו		−1250	−5.0
מקס 0.5	5860	105	+2	
עיט 1.0	8800	10.3	−107	−1.2
עיט 5.0	3970	297		
עמק 1.0	1229 תב	202	+74	+6.4
פולגת א 0.1	7760	398		
פולגת ב 0.4	4195	864	−60	−1.4
פלרין א 0.5	3261 תב	336	+171	+5.5
פרוגו 1.0	877	878		
קלדיטה 1.0	8355	55.6	+5	+.1
תעש רוגוזין 1.0	4449	675	−135	−3.0

מתכת ומוצריה

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אקסטון 5.0	1377 תב	766	+180	+15.0
אקסטון אופ 1	1185 תב	70.0	+90	+8.2
אורדן 10.0	13650	345		
אורדן 50.0	10780	211	+200	+1.9
בבלים ש	10500	17.0		
התכוף 1.0	4990 תב	47.8	−310	−5.9
התכוף 5.0	3180	424		
קפמכות פח 1.0	784	7131	+16	+2.1
קפמכות פח 5.0	578	603	+26	+4.8
מודן 1.0	520	854	+25	+5.1
מודן אופ א	400	475		
מתכת טרום 1.0	1950 תב	215	+156	+8.7
מתכת טרום אופ 1	1424	259	−75	−5.0
כבלי ציון 1.0	2094 תב	1102	+166	+8.6
כבלי ציון 5.0	638	3714	+20	+3.3
כבלי ציון אופ	745	741	+61	+8.9
קרמי 1.0				
קרמי 5.0				
נחושתן 0.1	7910	22.8	−90	−1.1
נחושתן 0.5	2752 תב	656	−306	−10.0
עד 3.0	1232 תב	241	−137	−10.0
פקד פלדה 1.0	3749	36.9		
קינג 1.0	7260	136		
קינג 5.0	3765	149	+30	+.8
קליל 1.0	2613	161	+124	+5.0
קליל 5.0	1125 תב	452	−125	−10.0
שלדות 5.0	1441	104		
תעשיות לכיש 1.0	1855	310	−50	−4.5
תעשיות לכיש 5.0	585	702		

אלקטרוניקה ואופטיקה

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אלביט 3.0	445800	27.6	+13800	+3.0
אלקו 0.1	3487	162		
אלקו 0.25 ש	2680	359		
אלקו 0.25 ם	2547	48.0	−1	
אלקטרה 0.1	12900	12.2	−500	−4.0
אלקטרה א 0.5	6680	207		
אלרן 3.0	392000	17.6	+2000	+.5
אשית 1.0	32900	168	+700	+2.2
כלל תעש אלקטרו	2820	3535		
פסקורוניקס 1.0	1674 תב	466	−186	−10.0
פסקורוניקס 5.0	1225 תב	495	−75	−5.8
פרכמנגר 1.0	1800	168		
פרכמנגר 5.0	830	1075		
ציקלון 1.0	4700	41.7	−80	−1.7
ציקלון 5.0	2580	498	+80	+3.5
קבוצת אילר ז.	3135	26.3		
קבוצת אילר 5.	1640	20.4		
ת.א.ת. 1.0	3200	17.1	−150	−4.5
ת.א.ת. 5.0	1160	1566		
ת.א.ת. אופ 1	8700	37.5		
תדיראן 1.0	3800	29.6		

מוצרי בניה

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אי.פ. כלל בנין 1	2769	1542		
אלקיל 5.0	4220	22.5	−220	−5.0
אקרשטיין 1.0	8900	105	+100	+1.1
אקרשטיין 5.0	7590	45.9		
בטון תו"ר 1.0				
בטון תו"ר 5.0				
בר־סון 1.0	1656	3.1	+1	+.1
בר־סון 5.0	590	314		
בר־סון אופ 1	427	491	+35	+8.9
הסולל 1.0	902	727		
הסולל 5.0	486	760	+10	+2.1
כרוםאוסטס 1.0	5699 תב	.7	−301	−5.0
כרוםאוסטס 5.0	1236	88.5	+59	+5.0
מ.ל.מ. 1.0	810	120		
מ.ל.מ. 5.0	372	50.0		
מגדל השק בתעש	1692 קו		+80	+5.0
מודיעין לפתן 1				
מודיעין לפתן 5				

תעשיות ומוצרים כימיים

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אבן 5.0	13860	30.7		
אליאנס ב 200.0	820	158		
גל תעשיות 1.0	4700 תב	126	+240	+5.4
גל תעשיות 5.0	2440	341	+10	+.4
דקנור 1.0	5645	19.5	−90	−2.4
רשפים 0.1	9200	12.8	−380	−4.0
רשפים 0.5	3500 תב	354	−200	−5.4
חיפה כימיקל 10.0	814	4711	+10	+1.2
מכג ש	49150	66.5	+50	+.1
מכג אופ 4	44950	5.0	+100	+.2
ליפסקי 1.0	950	262	+30	+3.3
ים המלח 0.1	12500	1695		
פטרוכימים 10.0	340	6258		
פקסימה 1.0	3300			
פקסימה 5.0	1370	54.6	−30	−2.1
פקסימה אופ 1	1565	.2	−16	−1.0
נקה כימיקל 1.0	3765 תב	420	+213	+6.0
סנו 1.0	6950	57.0	+200	+3.0
סנו 5.0	3370	12.5		
קים כימיקל 1.0	4750	20.0	−100	−2.1
קים כימיק אופ 1	4490	1.9	−100	−2.2
ת.נ.ל. 1.0	1480	70.2	−20	−1.5
ת.נ.ל. 5.0	780	184		
תיא 5.0	4650	23.8	+200	+4.5
פרומתוס 10.0	8499	4.6	+109	+1.3
תרז א 5.0	2860	98.4		

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
דפוון 1.0	4135 תב	60.0	−220	−5.1
דפוון 5.0	2071	28.0	−29	−1.4
תבן 1.0	2150	250		
תבן אופ 1	1985	2.3	−50	−2.5
יזמה 1.0	3650	25.3	−50	−1.4
לבידי אשקלון 1.	305	2593	+1	+.3
לבידי אשקלון אופ	430	429		
עולם ב 0.5	17000	9.5		

(ללא כותרת)

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
מפעלי ניר 10.0	135000	77.2		
סקטרה 1.0	1230 תב	43.0	+60	+5.2
רים 0.1	2500	50.6	−80	−3.1
רים 0.4	1200	77.5	−45	−3.6
תעל ב 0.2	11750	162		

תעשיות שונות

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אלומית 1.0	3900	25.0		
אלומית 5.0	1860	87.8		
אמיין 1.0	1952 תב	122	−217	−10.0
אמיין 5.0	960	115	−30	−3.0
אמיין אופ א	591	500	+11	+1.9
חמישה יוד 1.0	7300	67.3	+200	+2.8
טיקה 1.0	4511 תב	84.1	+410	+10.0
טיקה 5.0	2205 תב	88.3	+144	+7.0
ה.נ.פלק 1.0	6720	4.5		
ה.נ.פלק 5.0	2637 תב	606	−293	−10.0

השקעות תעשיה

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
פרטיה ב 0.1	5370	526	−230	−4.1
כור בכ' 1.0	4998000	.2	+98000	+2.0
כלל תעשיות 1.0	1184	11342		
מגורי טכנולוגיה	485	1933		
מגוריטכנו אופ 1	370	810	−14	−3.7

חברות השקעה

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אמיקו ש	3780 תב	540	−220	−5.5
אידיבי פתוח 2.0	2970	1852	−130	−4.2
איזקוה 0.1	1399	344	−2	−.1
איזקוה 0.5	719	512		
אלגר ש	4580	531		
אלגר ם	4270	129		
אלרן ש	1980	385	−7	−.4
אלרן ם	1970	182	−17	−.9
אמישר בכ' 1.0	12300 תב	19.8	+2600	+8.8
אמפק 1.0	690	919	−30	−4.2
אמפק 5.0	599	1006	−20	−3.5
בזלת 1.0	1510	50.0	+60	+4.1
חברה לישראל 1.0	2440	97.5	+10	+.4
חברה לישראל 5.0	1120 תב	1772	+70	+6.7
תלפיון 0.1	58000	1.9	−1400	−2.4
תלפיון 1.0 ש	15000	10.0	−450	−2.9
כאסא א 0.5	7718	131	+368	+5.8

(ללא כותרת)

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
פועלים השק ש	3890	892	−105	−2.6
לאומי השק 0.1	4320	612		
דיסקונט השק ש	4000	4946		
מזרחי השק ש	8062	191		
מור השק אגח 124	8459 תב	9.1	−940	−10.0
חירון 1.0	2324 תב	243	+211	+10.0
חירון 5.0	430	517	−1	−.2
יגוא ש	7300	16.4	−50	−.7
ירדן א 0.1	1840	408		
כלל ישראל 10.0	1980	2593	−12	−.6
כלל ישראל 50.0	1170	800	+5	+.4
לנדק 0.1	6000	58.2	+282	+4.9
לנדק 0.5	1900	201	−70	−3.6
מגור 0.1	5672	39.3	−240	−4.1
מגור א 0.5	2904			
עוז השק ב 0.1	2879 תב	105	+189	+10.0
עוז השק ב 0.5	750 תב	130	−50	−6.5
פז השק ש	18540 תב	247	−1280	−6.1
פמה א 0.1	5445	218		
פמה 0.5	2251 תב	566	−250	−10.0
פריון ב 2.5	1249	737	+29	+2.4

מחקר ופיתוח

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
אבגעים מתוכנים	1950	103	+70	+3.7
אבגעים אופ 1	1611 תב	66.0	−90	−5.3
גליל טכנולוגיות	385	5337	−10	−2.5

חיפושי נפט

המניה	השער אתמול	המחזור	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים
דלק חיפושים 1.0	2946	176	+440	+5.8
דלק חיפושים 5.0	1480 תב	276	−100	−6.3
פז חיפושי נפט	11000	26.4		
מראויל 1.0	1638	32.0	+78	+5.0
מראויל 5.0	598	196	−5	−.8
מראויל אופ 1	499	118	−10	−2.0
ת.נ.ז. 5.0	750	1599	+30	+4.2
סיסמיקה 1.0	1250	460	−28	−2.2
סיסמיקה 5.0	420 תב	594	+30	+7.7
סיסמיקה אופ 1	383 קו		+38	+11.0
מראויל ב 0.3	1950	150	+50	+2.6
צפון אמריק נפט 1.	219 תב	5185	−24	−9.9
צפון אמריק נפט 5.	161.5 קו		−8.5	−5.0
צפון אמריקאי אופ	485	81.0	−7	−1.7
נפטא ש	830100	.3		

שערי אגרות חוב

סדרה	שער	שינוי
2041	60218	+1202
קבי 120 תשואה 3.20%		
2053	55696	−696
קבי 121 תשואה 0.52%		
2054	55551	−1471
קבי 121 תשואה 1.08%		
2056	50475	+170
קבי 121 תשואה 0.94%		
2058	47016	+156
קבי 1121 תשואה 0.29%		
2060	43736	−608
קבי 122 תשואה 2.80%		
2095	52153	+1130
קבי 122 תשואה 1.39%		
2057	50759	+172
קבי 1122 תשואה 1.80%		
2059	45511	+156
קבי 123 תשואה −0.35%		
2061	35472	+115
קבי 123 תשואה −1.40%		
2062	33954	+585
2063	32561	+520
פתוח 6001	103508	+500
פתוח 6002	98316	−3099
פתוח 6003	98000	+2210
פתוח 6004	96725	+1500
רמון צמוד דולר ריבית קבועה		
קבי 901 תשואה 6.50%		
רמון 7001	241.4	+3.4
רמון 7002	234	+3.3
קבי 902 תשואה 6.62%		
רמון 7003	222.9	+3.6
רמון 7004	212.5	+4.9
קבי 903 תשואה 6.77%		
רמון 7005	197.6	−0.7
קבי 904 תשואה 6.60%		
רמון 7006	186.2	+3.2
קבי 905 תשואה 6.70%		
רמון 7007	174.3	+2.5
רמון 7008	165.6	+2.3
קבי 906 תשואה 6.50%		
רמון 7009	161.6	+3.4
קבי 907 תשואה 6.70%		
רמון 7010	151.3	+2.2
קבי 908 תשואה 6.80%		
רמון 7011	142.5	+3.4
רמון 7012	137.6	+3.3
קבי 909 תשואה 6.86%		
רמון 7013	129.7	+2.8
קבי 910 תשואה 6.90%		
רמון 7014	112.8	+1.9
קבי 911 תשואה 6.50%		
רמון 7015	98.4	+2.3
גלבוע ריבית משתנה		
קבי 801 תשואה 1.50%		
גלבוע 6101	12539	+306
קבי 802 תשואה 2.22%		
גלבוע 6102	7429	−28
קבי 803 תשואה 2.15%		
גלבוע 6103	6704	+36
קבי 804 תשואה 2.15%		
גלבוע 6104	6206	+53
גלבוע 6105	5877	+50
קבי 805 תשואה 2.21%		
גלבוע 6106	5686	−22
גלבוע 6107	5476	−22
קבי 806 תשואה 2.17%		
גלבוע 6108	3970	−15
גלבוע 6109	3805	−14
גלבוע 6110	3741	−14
קבי 807 תשואה 2.23%		
גלבוע 6111	3107	−12
גלבוע 6112	3014	−11
קבי 808 תשואה 2.40%		
גלבוע 6113	2036	−8
קבי 821 תשואה 2.68%		
גלבוע 6151	820.2	+12.1
גלבוע 6152	786.1	+16.4
קבי 822 תשואה 2.67%		
גלבוע 6153	684	+15
גלבוע 6154	671.9	+14.7
קבי 823 תשואה 2.34%		
גלבוע 6155	454.2	−1.7
קבי 824 תשואה 2.98%		
גלבוע 6156	346.6	−1.3
קבי 825 תשואה 2.89%		
גלבוע 6157	260.6	−3.2
גלבוע 6158	247.6	−2.9
קבי 826 תשואה 2.67%		
גלבוע 6159	213	+5.3
קבי 827 תשואה 2.97%		
גלבוע 6160	194	−0.8
גלבוע 6161	188.6	−0.7
קבי 828 תשואה 2.91%		
גלבוע 6162	172.2	−0.7
קבי 829 תשואה 2.95%		
גלבוע 6163	159.1	+0.1
גלבוע 6164	153	+0.1
קבי 830 תשואה 2.08%		
גלבוע 6165	147	+3.4
קבי 831 תשואה 2.89%		
גלבוע 6166	137.3	−0.5
גלבוע 6167	134.2	−0.5
קבי 832 תשואה 2.75%		
גלבוע 6169	125.4	+2.2
קבי 833 תשואה 2.70%		
גלבוע 6170	117.7	+2.4
קבי 834 תשואה 1.89%		
גלבוע 6171	97.7	−0.2
3985	33744	−931
3571	59635	−12
קבי 710 תשואה 4.18%		
3556	66478	+240
3558	66412	+240
3559	63981	+231
3560	60579	+218
3561	60220	+217
קבי 711 תשואה 4.32%		
3557	67240	+243
3572	60897	+220
קבי 712 תשואה 4.15%		
3573	60506	+218
3574	55756	+201
3577	55768	+201
3578	51380	+185
קבי 713 תשואה 4.35%		
3575	55001	+199
3576	54673	+198
3579	50383	+183
קבי 714 תשואה 4.32%		
3580	47228	+170
3581	42937	+155
3582	39534	+143
3583	36709	+120
קבי 715 תשואה 4.25%		
3584	36567	+132
3585	34593	+125
3586	31317	+113
3588	31285	+113
קבי 716 תשואה 4.30%		
3587	31487	+291
3591	28665	+268
3592	28597	+269
3593	28495	+267
קבי 717 תשואה 4.29%		
3589	28503	+103
3594	27147	+98
3596	25920	+94
3597	25735	+93
קבי 718 תשואה 4.13%		
3590	28439	+189
3595	27058	+182
5% מלוה פיתוח (ביירה במלה)		
קבי 101 תשואה 4.30%		
2001	119709	+433
2002	118997	+430
קבי 102 תשואה 4.10%		
2003	114822	+413
קבי 103 תשואה 4.35%		
2004	115761	+419
קבי 104 תשואה 4.20%		
2005	108092	+390
2006	107984	+390
2007	105773	+382
קבי 105 תשואה 4.15%		
2008	104265	+375
2012	102020	+368
2015	99307	+358
קבי 106 תשואה 4.30%		
2009	105566	+386
קבי 107 תשואה 4.20%		
2010	105541	+381
2011	103490	+373
2013	103510	+373
2014	100614	+363
קבי 108 תשואה 4.20%		
2016	102202	+369
2018	99475	+360
2021	96119	+347
קבי 109 תשואה 4.27%		
2017	97879	+354
2019	97543	+352
2020	94695	+342
קבי 110 תשואה −0.19%		
2022	100105	+3233
ביצוע חלקי 50%		
קבי 111 תשואה 4.49%		
2023	89998	−745
קבי 112 תשואה 3.51%		
2024	85424	−762
2027	82352	−765
2031	78663	−758
קבי 113 תשואה 4.45%		
2025	84506	+307
2026	83901	+304
קבי 114 תשואה 4.37%		
2028	81490	−2136
2030	77471	−2085
קבי 115 תשואה 2.60%		
2029	80224	+263
2033	76286	+266
2035	70045	+243
קבי 116 תשואה 3.00%		
2032	81016	+1744
2034	76528	+1684
2036	70245	+1582
קבי 117 תשואה 2.52%		
2037	66734	+232
2052	56138	+195
קבי 118 תשואה 4.29%		
2038	64333	−895
2040	61839	−890
2051	58479	−867
קבי 119 תשואה 2.90%		
2039	63538	+1244
3753	99.7	+3.1
קבי 271 תשואה 3.76%		
3901	98.4	+5.8
3902	93.6	+5.5
4% מלוה פתוח (הצמדה 80%) — הנפקה, מסחר		
3101		
3102	269500	
3103	263000	
3104	255000	
3105	246900	
3106	233660	
קבי 405 תשואה −5.56%		
3107	251315	+7976
קבי 406 תשואה 4.50%		
3108	226307	+225
קבי 407 תשואה 4.50%		
3109	222150	+131
קבי 408 תשואה 4.50%		
3110	220478	+139
קבי 409 תשואה 4.20%		
3111	217399	+334
קבי 410 תשואה 4.20%		
3112	214062	+182
קבי 411 תשואה 4.15%		
3113	217263	+201
קבי 412 תשואה 4.05%		
3114	209893	+188
קבי 413 תשואה 4.18%		
3115	207206	−212
קבי 414 תשואה 4.00%		
3116	200331	−1000
קבי 415 תשואה 3.85%		
3117	208562	−503
קבי 416 תשואה 2.70%		
3118	204454	+1086
מלוה 7%/4% פיתוח (80% הצמדה)		
קבי 501 תשואה 3.20%		
3201	173734	−374
קבי 502 תשואה 3.40%		
3202	173343	+567
קבי 503 תשואה 4.30%		
3203	174457	−95
3204	170542	−143
קבי 504 תשואה 3.80%		
3205	169103	+405
קבי 505 תשואה 3.50%		
3206	167550	+595
3210	163225	+580
קבי 506 תשואה 4.20%		
3211	157428	−86
3212	154615	−121
קבי 507 תשואה 4.20%		
3213	148290	−498
3214	142322	−531
קבי 551 תשואה 3.10%		
3501	145130	+2764
קבי 552 תשואה 3.80%		
3502	140860	+1744
3503	125934	+1561
3504	123137	+1574
3505	119881	+1540
קבי 701 תשואה 4.20%		
3521	124377	+79
3524	111970	+42
קבי 702 תשואה 3.90%		
3522	119534	−2251
3523	112785	−2231
קבי 703 תשואה 4.28%		
3525	109487	+442
3526	109371	+444
3527	107219	+438
3528	104135	+425
קבי 704 תשואה 4.26%		
3529	103900	+574
3530	101470	+561
3531	101121	+566
3532	98158	+549
3533	98053	+554
3534	92177	+522
קבי 705 תשואה 4.36%		
3535	92435	+817
3536	87320	+784
קבי 706 תשואה 4.35%		
3536	92239	−152
3537	92019	−153
3538	86609	−145
3540	86410	−157
3541	83439	−153
3542	83346	−193
3543	79136	−184
קבי 707 תשואה 4.20%		
3544	83463	+983
3546	81487	+977
3547	81100	+975
3548	80907	+974
3550	76902	+940
3551	76264	+936
קבי 708 תשואה 4.35%		
3545	80838	+391
3549	76017	+275
3552	69698	+252
3554	69538	+292
3555	69538	+252
קבי 709 תשואה 6.30%		
3553	68973	+6
4% מלוה פיתוח (הצמדה 100%)		
פתוח 4001	460500	+500
פתוח 4002	460000	+7829
פתוח 4003	448000	−1080
פתוח 4004	449595	13095
אג"ח צמודות בדולרים		
גלים 16	104	−1.8
גלים 17	102.5	−0.4
גלים 18	101.8	−1.6
גלים 19	101.8	+1.4
גלים 20	101.5	+0.4
גלים 21	102.8	+3
גלים 22	102.4	+0.2
לתחזוקה 108	88.2	−1
לתחזוקה 109	88.7	−0.2
2003	90	
פתוח 28	98	
פתוח מטב 29	99.5	−0.5
פתוח מטב 75	86.4	−0.6
פתוח מטב 77	85.4	−2
גלים 23	92	+0.2
גלים 24	91.1	
גלים 25	91	+1
גלים 26	95	
גלים 27	93.9	−0.1
גלים 28	92.5	+1
גלים 29	91.5	−1.5
3% מלוה פריגה (גליל)		
קבי 201 תשואה 3.42%		
3601	29842	+105
3602	27437	+97
קבי 202 תשואה 3.32%		
3603	29617	+91
3604	22962	+81
קבי 203 תשואה 3.51%		
3605	20780	+73
3606	19575	+70
3607	18169	+39
3608	17551	+62
קבי 204 תשואה 3.30%		
3609	16870	+259
3610	15204	+236
3611	14678	+231
3612	14242	+227
קבי 205 תשואה 3.66%		
3613	13150	−154
3614	12603	−151
3615	11632	−142
3616	10639	−132
קבי 206 תשואה 3.72%		
3617	9992	+36
3618	9473	+34
3619	8699	+29
קבי 207 תשואה 3.72%		
3620	8401	+113
3621	7973	+108
3622	7183	+99
קבי 208 תשואה 4.05%		
3623	6607	−168
3624	6218	−161
קבי 209 תשואה 3.45%		
3625	5980	+142
3626	5435	+132
3627	5037	+124
קבי 210 תשואה 4.13%		
3628	4444	−111
3629	4159	−106
3630	3927	−101
קבי 211 תשואה 3.64%		
3631	3714	+105
3632	3575	+102
3633	3375	+98
קבי 212 תשואה 3.30%		
3634	3037	+97
3635	2830	+92
3636	2763	+90
קבי 213 תשואה 3.89%		
3637	2499	+34
3638	2324	+31
3639	2126	+29
קבי 214 תשואה 3.90%		
3640	1757	+1
3641	1520	
קבי 215 תשואה 3.66%		
3642	1372	+62
3643	1180	+54
קבי 216 תשואה 3.60%		
3644	1088	+35
ביצוע חלקי 75%		
3645	980	+31.9
ביצוע חלקי 75%		
4¼% מלוה פריגה (גליל)		
קבי 251 תשואה 4.10%		
3701	840.2	−6
קבי 252 תשואה 4.10%		
3702	641.9	−31.3
קבי 253 תשואה 3.91%		
3703	575.4	+2.1
3704	493	+1.8
קבי 261 תשואה 4.43%		
3751	257.4	−5.4
קבי 262 תשואה 3.99%		
3752	104.1	+3.2

שערי קרנות נאמנות ליום 15.12.85

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון
אב	3409.74	3393.11
אבוקה	21958.62	21746.70
אביבי	25143.87	24893.63
אגם	1108.77	1087.09
אדיר	-	-
אדום	-	-
אופיר	-	-
אור	-	-
אורין	334.21	327.38
אורלי	18057.53	17834.87
אורן	8516.93	8350.68
איל	2797.27	2742.44
אילת	3623.73	3544.10
אירוס	3885.74	3800.07
איתן	1064.64	1042.59
אלון	7651.75	7491.13
אלמוג	2805.61	2771.43
ארז	527.51	517.44
אש	113.59	111.17
אשל	491.74	482.07
אתרוג	1056.08	1045.77
בדולח	-	-
ברוש	5238.49	5136.80
ברק	5339.04	5136.80
ברקת	11703.77	11474.13
בשם	-	-
גבע	-	-
גדרון	7766.61	7616.13
גיא	-	-
גיל	-	-
גלית	-	-
דוכבן	1460.71	1406.82
דוכיפת	3212.13	3149.23
דולב	1115.87	1091.56
דורון	1155.30	1132.78
דוחן	208.43	204.37
דליה	312.00	305.86
דן	-	-
דנית	-	-
דרור	3001.17	2942.24
דקל	3456.30	3389.15
הדס	24776.69	24541.61
הד	352.20	345.27
הבנית	2055.70	2007.55
זהר	-	-
זיו	-	-
זמיר	2859.20	28904.13
חדווה	126.77	124.00
חלמיש	8770.17	8598.97
חמנ	-	-
של	3287.92	3239.77
יובל	4261.28	3967.09
יהלום	-	-
יסודות	28180.08	27905.62
ישרא	1025.78	1003.84
כוכב	3529.31	3461.98
כחל	118.47	117.05
כלנית	343.67	336.91
כספית	9554.75	9458.25
כרמל	-	-
כתר	-	-
להב	-	-
למשקיע	86149.90	84431.00
לפיד	7421.87	7277.15
לשם	-	-
לשם	11493.44	11268.49
מאור	32762.71	32455.44
מבחר	873.24	856.00
מבטח	2495.30	2472.20
מגד	194.13	191.32
מגן	2261.40	2241.10
מגל	1103.28	1082.75
מור	920.48	907.51
מורן	-	-
מנוח	22219.32	21562.89
מימד	682.40	669.07
מעוף	2470.40	2422.90
מעיין	636.01	624.03
מקשה	11834.54	11604.56
מרגלית	-	-
מרום	-	-
נגה	-	-
נדיף	7598.24	7452.65
נטע	-	-
נילי	-	-
סביון	328.18	321.73
סגולה	-	-
סלע	11902.89	11669.60
סנונית	3601.10	3530.48
ספיר	3817.90	3778.58
ספיר	8654.06	8611.00
עדיף	7190.62	7059.20
עדית	22533.42	22095.53
עידן	-	-
ענבר	-	-
עתיד*	19589.77	19409.75
פסגות*	10129.55	990.29
פעמון	315.42	309.25
פיא	-	-
צבר	1084.69	1063.19
צופית	1198.13	1174.88
צמיר	-	-
צמרות	-	-
צמרת	-	-
קדם	-	-
קלע	-	-
רגנית*	15419.99	15283.72
רקפת*	355.43	348.44
רשף	4261.28	4201.79
שביט	3485.94	3418.29
שחם	12720.06	12451.60
שירה	26660.92	26135.86
שמיר	-	-
שוהם	-	-
שקד	14085.11	13740.94
שקמה	642.89	630.00
תאנה	-	-
תבור	-	-
תדהר	4882.43	4858.05
תירוש	-	-
תמר	1017.41	997.61
תפוח	1038.26	1030.56
תרשיש	-	-
תשרי	342.38	340.85

* כיון סגורה
** בלי דיווידנד
*** בלי כמות הצעה

הבורסה יוזמת הנהגה שתי רשימות מניות

במטרה להרחיב אפשרויות גיוס ההון והמסחר בבורסה

מאת דרור שרביט

הבורסה לניירות ערך חודשה את היוזמה להנהגת שתי רשימות של ניירות ערך: רשימה א' ורשימה ב'. מתוך כוונה לאפשר גיוס הון גם לחברות שאינן עומדות בקריטריונים הנוכחיים להנפקת מניות.

לפני כשנתיים יזמה הבורסה קביעת שתי רשימות של ניירות ערך. לנוכח קשיי חברות קטנות, מפסידות או העוסקות במחקר ופיתוח לגייס הון, אך יוזמה זו נקטעה, לנוכח המשבר שפקד את הבורסה ואשר לא איפשר גיוס הון, גם על ידי חברות מבוססות — כבר קרוב לשנה וחצי.

בהנהלת הבורסה לניירות ערך מציינים כי ברוב הבורסות בעולם נהוגות שתי רשימות של ניירות ערך. לחברות הנסחרות ברשימה הנוספת ניתנת אפשרות לעבור לרשימה הבכירה על פי עיסוקיה ו־גם המשקיעים יודעים בדיוק אילו חברות נסחרות בכל רשימה.

במקביל לחידוש היוזמה להנהגת שתי רשימות מסחר גובשה בבורסה לניירות ערך הצעה להקלת הקריטריונים להנפקות חדשות, גם של חברות מבוססות העומדות בכללים הקיימים. ההמלצה המרכזית בהצעה קובעת כי יותר לחברות לגייס בהנפקת מניות בנות סוג אחד בתמורה כספית של 750 אלף דולר במקום מיליון דולר כיום עבור 12.5 אחוז מהחברה במקום מינימום של 25 אחוז הקבוע כיום. הצעה זו כבר קיבלה באופן כללי את אישור דירקטוריון הבורסה לניירות ערך והיא עוברת עתה שיפוצים בהנהלת הבורסה.

הגדרת המינימום של התמורה הכספית ושיעור החברה הנמכר לציבור יאפשר לחברות חדשות לשקול בחיוב גיוס הון בבורסה, גם אם מחירי ההנפקה הנוכחיים לא יהלמו את ציפיות הבעלים. המחיר הנמוך יחסית אותו ניתן לקבל כיום במכירת מניות חדשות בבורסה יצמצם רק לשמינית מערך החברה. לעומת זאת יזכו הבעלים לרישום מניותיהם בבורסה, על כל היתרונות הנובעים מכך, כולל האפשרות לנזילות במחירים גבוהים יותר עם התחזקות הבורסה.

גורמים בשוק ההון מציינים כי הקלת הקריטריונים לגיוס הון בצד השיפור שחל באחרונה בבורסה, כבר חידשו את ההתעניינות של חברות חדשות שונות בגיוס הון. אמנם, כיום ישנה העדפה לגיוס הון באמצעות איגרות חוב, מאחר ועלותן נמוכה משמעותית מהריבית הבנקאית האלטרנטיבית, אך כבר נבדקות אפשרויות גיוס ההון באמצעות הנפקת מניות — או שילוב של מניות ואיגרות חוב.

פער של 15 אחוז על מחירי התובלה הימית

החברות: לייקר ב־5% המשתמשים: להוזיל ב־10%

מאת משה גבע

היום ייפתח המשא־ומתן השנתי בין איגוד המשתמשים בהובלה ימית לבין מספר חברות ספנות ולראשון "צים" על מחירי ההובלה הימית מהארץ ואליה בשנה הבאה. על פי ידיעות אוהרה שכבר נודו על ידי שני הצדדים בקרב סטרם הזל סביר להניח, ששני הצדדים יהיו מאושרים אם יוחלט להשאיר את התעריפים הנוכחיים בתוקף גם בשנה הבאה.

מספר חברות ספנות המאוגדות בקונפרנסים על־פי קווי ההפלגה, דאגו להודיע לאיגוד המשתמשים על מועד המשא־ומתן ההולך וקרב וחלקן אף הודיעו על הכוונה להעלות את התעריפים ב־5 אחוזים בשנה הבאה. מאידך, פירסמה התאחדות התעשיינים לפני יומיים הודעה בה היא קוראת לחברת "צים" מעומדת בראש הקרטל של חברות הספנות בארץ לגלות אחריות לאומית ולהוריד את תעריפי ההובלה הימית ב־10 אחוזים. התעשיינים, המיוצגים בהרכב נכבד באיגוד המשתמשים טוענים, כי תעריפי ההובלה הימית בעולם מצויים בירידה מתמודת מאז 1982, עקב הוזלות רצופות במחירי הדלק ולנוכח התחרות הגדולה בענף.

לדבריהם מחירי ההובלה הימית מגיעים כיום עד 20 אחוז מעלות המוצר אותו הם מייצאים לארה"ב, דבר המקטין את כושר התחרות שלהם עם מתחריהם האירופיים ו־מקשה על החדירה לשוק האמריקאי. לפי תחשיביהם הם משלמים עבור ההובלה הימית לארה"ב בין 7.6—15.6 אחוז יותר מן היצואנים האירופיים וזאת לאחר ניכוי הפרש המרחק.

עוד קובלים התעשיינים, כי מחירי ההובלה הימית אינם מוקפאים במסגרת התכנית הכלכלית והם נקובים בדולרים על פי שער הבנקנוטים שהוא גבוה ב־1.5 אחוז משער העברות המהאות.

בתגובה טוענת "צים", כי שינויי שער הבנקנוטים ומחירי הדלק נקבעים על פי נוסחה מוסכמת של תעריפי ההובלה. דובר "צים" אליהו שרגאי, מסרב לקבל את הקביעה שחברתו עומדת בראש קרטל. לדבריו, החברה פועלת על פי עצה יהנציה הכספיים והנהדירה כעומדת בראש קרטל היא מוטעית, מכיוון שקיימות חברות רבות שאוניותיהן מפליגות בקווים מקבילים לאלה של "צים" וכל אחת מהן חופשית לקבוע תעריפים כרצונה.

יצויין, כי ל"צים" מספר קווים, כגון אילת, שבהן היא מפליגה בלעדית. לפני יותר משנה התאגדו כמה חברות בקונפרנסים ש"צים" מהווה קרוב ל־50 אחוז מתוכם. קונפרנסים אלה מנהלים במשותף את המשא־ומתן עם איגוד המשתמשים בהובלה הימית. התאגדות זאת של חברות הספנות יצרה יתרונות לא מעטים גם לאיגוד המשתמשים, הנהנה עתה ממועדי הפלגה קבועים. זאת בניגוד למצב הקודם, בו שררה בענף תחרות פרועה שגרמה לפגיעה בשירות. גם העובדה שהאוניות מפליגות ר־חוזרות כיום לנפל בתפוסה מלאה, מקילה על איגוד המשתמשים להיאחז בגורם ההתייעלות כעילה לדרישה מחברות הספנות להוזיל את תעריפיהן.

הוויכוחים הנוכחיים על גובה תעריפי ההובלה הימית מתנהלים על רקע משבר עולמי הפוקד לאחרונה את ענף הספנות. ממשלות רבות בחרו לקבוע אבטלה של אלפי פועלי בספנות על־ידי סיבסוד מהביד, הן של הספנות והן של בעלי האניות. כתוצאה מכך ירד מחיר האניות וגרם היצף הצילה בהרבה על הביקוש. תופעה זו הביאה לתחרות שלוחת רסן בענף ההובלה הימית בעולם. לא בכדי מתלוננים היצואנים הישראליים על הפער הגבוה במחירי ההובלה הימית לארה"ב — בינם לבין מתחריהם האירופיים. במערב אירופה פועלות חברות ספנות, לרוב של מדינות הגוש המזרחי המובילות מטענים לארה"ב במחירי "דמפינג" רק כדי לא להשבית את אוניותיהן.

אונגר: הממשלה מעדיפה חברות ספנות זרות

משבר הספנות לא פגע רק בחברות הישראליות הגדולות. בין החברות הקטנות שנפגעו: מצויה חברת "איסקונר" שיזה אניה אחת בשם "נתנאל" המפליגה תחת דגל ישראלי, ועוד אניה חכורה בשם "אלטוניק" המפליגה תחת דגל גרמני.

החברה הוקמה לפני 3 שנים בבעלות משותפת ושווה של שלושה גורמים: משפחת אלוף (סוכני אוניות), רמי נוסבאום (מבעלי חברת הבניה "אשטרום") ואיש העסקים אונגר שאליו הצטרף גם ויצמן. נוסבאום פרש לאחר שמה על רקע חילוקי דעות הנוגעים לניהול החברה ומכר את חלקו לאחים אלוף. ויצמן ששילם רק על 10 אחוזים מן הבעלות העביר (בהתאם לחוק) עם התמנותו לשר אחוז אחד לרמי אונגר.

אונגר מסרב לאשר או להכחיש שמועות על פרישתו הצפויה מן החברה. לעומת זאת יש לו הרבה מה לומר על הממשלה והרסת, לפי דבריו, את הספנות הישראלית בכך שהיא בוחרת להוביל את מטעני הסחר הממשלתי באניות זרות. לדבריו נעשה הדבר כדי לאפשר לפקידי הממשלה לנסוע לעיתים קרובות לחו"ל במטרה לבדוק את הקוים הזרים.

עובדי "אנאל" בקרית שמונה ממתינים לפתיחת המתפרה

בעלי החברה: מחכים לחתימת פקיד כדי לפתוח המתפרה

מאת משה גבע

כ־60 עובדים בקריית שמונה ממתינים זה שלושה שבועות לפתיחת מתפרת "אנאל", על ידי בעליה. הבעלים מבטיחים שהשבוע ישובו העובדים לעבודה לאחר שישולם להם שכרם, אותו הין אמורים לקבל ב־9 בדצמבר.

לדברי הבעלים, הסיבה לסגירת המפעל ולדחיות הנשנות בפתיחתו המחודשת נובעות מהליכי בירוקרטיה מסורבלים המעכבים קבלת ערבויות למימון ייצוא האושרים שונים — מטעם הממשלה. "יש לנו הזמנות מחו"ל בסכום של למעלה משני מיליון דולר ואנו ממתינים לחתימה של פקיד", אומר מתי הגליל מבעלי החברה.

במועצת פועלי קרית שמונה לא משתכנעים בקלות. המפעל, שכמר כבר בעבר נפתח כעבור תקופה, שיש מספר ישוב לשנה. יוסף שלום מזכיר מועצת פועלי קריית שמונה היה מעדיף שהמפעל ייסגר לצמיתות.

לפני שנתיים עמד המפעל בפני התמוטטות מוחלטת. משכורות העובדים שולמו בצ'קים ללא כיסוי וכך גם התשלומים שהעבירה ההנהלה לקופת העובדים בקופה "מבטחים" ול"מס אחיד". זרם החשמל למפעל נותק והמצב הורע עד כדי הסכמה מרצון של העובדים לוותר על מפרעות, שהצליחו אנשי מועצת הפועלים להשיג עבורם לאחר משא ומתן ממושך עם הבעלים. באותה הפעמים, לאחר שאבד האמון בצ'קים שהי־קה ההנהלה לעובדים, הולכו מי משכורות מתוך מודעה מלאה במזומנים.

בחברת "אנאל" שותפים, בנוסף למתי הגליל, גם עומר יוסף שוחלי ואליהו זילברברג. להחברה יש מתפרה נוספת המעסיקה כ־35 עובדות, בכפר הדרוזי מג'דל שמס שברמת הגולן. המתפרה בקריית שמונה נפתחה לפני 4 שנים. בתקופת השיא הועסקו בה למעלה מ־120 עובדים בעיקר בתפירת חולצות — מדים עבור צה"ל. מתי הגליל אומר שמאז קיומו הפסיד המפעל מיליון דולר, שכוסו על ידי השותפים מכיסם הפרטי. "בכדי לקבל ערבות בסכום של 150,000 דולר, שיעבד אחד השותפים רכוש פרטי בשווי של 2.5 מיליון דולר", מספר הגליל.

הגליל, שלדבריו [illegible] מזכיר של מועצת פועלי קריית שמונה, מאשים את פועלי קרית שמונה: "חלק מן ההפסדים שנגרמו למפעל הם תוצאה של היעדרויות תכופות וחוסר יעילות של העובדים. בתקופות מסוימות היה לי קשה להשיג עובדים נוספים, חלקם העדיפו לקבל דמי אבטלה על פני השכר שהיה מגיע להם לפי ההסכם הארצי".

"כאשר נפתח את המפעל מחדש נציע לפועלים הראויים לכך, שכר עבודה הגבוה ב־40 אחוז מן השכר תעריף המקובל", מבטיח הגלילי. בהמשך השיחה הוא מודה שהיו גם כשלונות ניהול מצד ההנהלה.

אבל אסור לשכוח, לדבריו, שתקופה ליזוה תקופת האינפלציה הדוהרת של ימים אירודוך וקצב הפיחותים לא איפשר כל תכנון לטווח ארוך. גם מזמין הסחורה, משרד הבטחון, אשם לא במעט. באותה תקופה, שילם המשרד רק כעבור חודשים מיום הספקת החולצות "המחיר המקורי", עליו הוסכם על פי תנאי החברה, וצמצק בהרבה ביום התשלום.

השותף השני עומר יוסף שוחלי אינו מסוגל להבין מדוע בחר משרד הבטחון לקצץ בתקציבו הענק דווקא בסעיף הביגוד לחיילים — המהווה מקור פרנסה לאלפי עובדות ועובדים במאות מתפרות ומפעלי סריגה ואריגה.

בעלי המפעל [illegible] על הזמנות ממשרד הבטחון. לדבריהם קשרו עסקות יצוא גדולות עם [illegible] מארה"ב שהגיעו [illegible] במסגרת משלחת בראשותו של ראש עיריית לוס אנג'לס. על־פי התחזיות, תוך 4 החודשים הם יעסיקו 180 עובדים בקרית שמונה וייצאו 80,000 יחידות (חולצות, מכנסי "שורטס" ובגדי ים) לחודש.

לצורך זה הם כבר רכשו בדים מן המזרח הרחוק בסכום של 170,000 דולר. לטענתם, מפעל בינוני ישראלי שרוצה להתחרות בתחרות השוק העולמי לא יכול להרשות לעצמו לרכוש בדים תוצרת כחול לבן — העולים פי־3 יותר מאלה המיובאים מן המזרח הרחוק.

בנק ישראל מקים מערך ממוכן של החברות בחו"ל

נקבעו נוהלים לאישור הוצאת מט"ח להשקעות בחו"ל

מאת צבי זרחיה

בנק ישראל הוזל בהקמת מערך ממוכן של חברות ישראליות שהוקמו בחו"ל. כ־600 חברות כבר נקלטו ול־400 חברות נשלחו שאלונים למילוי פרטים על פעילות החברות הללו. הקמת המערך הממוכן והיקף הבדיקות שתצרכנה על פיו ייעשו באופן הדרגתי ו בשלבים.

במקביל, ועדה מיוחדת שמונתה לפני 8 חודשים דנה באישור בקשות להשקעות בחו"ל. הוועדה גיבשה קריטריונים להענקת היתרים להשקעות בחו"ל. בקשות כאלה מועברות לחוות דעת של משרד התעשיה והמסחר. משרד האוצר עושה יחד עם הבנק המרכזי ומשרד האוצר בוחנים את הבקשות ומחליטים האם יש לאשרם ובאילו תנאים.

בעקבות סיכומים והצעות של הוועדה לביקורת המדינה, החליטה הכנסת לקבוע בנוהל את העקרונות שלפיהם יותר לחברות ישראליות להוציא מטבע חוץ מהארץ, לצורך השקעה בסניפים או בחברות בנות בחו"ל. על פי ההחלטה, נוהל זה יכלול בדיקת כדאיותה הכלכלית של ההשקעה ומידת התועלת הצפויה ממנה למשק. ליישום החלטה זו מונתה כאמור הוועדה לאישור בקשות להשקעות בחו"ל.

בוועדה, בראשות המפקח על מטבע חוץ בבנק ישראל חברים גם נציג נוסף של הבנק המרכזי, שני נציגים של משרד האוצר ונציג (במעמד משקיף) של משרד התעשיה והמסחר.

מדו"ח של שר הכלכלה העוסק בביצוע החלטות הכנסת מתברר עוד כי הכנסת גם המליצה לממשלה לשקול הקמת גוף פיקוח על מטבע חוץ בהיקף ובמתכונת הדרושים כדי להבטיח יעילות בשמירת ענייניה של המדינה.

משרד האוצר מסר לאחרונה לכנסת כי קיים צוות משותף למשרד האוצר ולבנק ישראל העוסק בנושא מטבע חוץ. האוצר מציין כי מאז הפעלת התוכנית הכלכלית לייצוב המשק, השתנו תוצאות חיוביות בתחום מאזן התשלומים ובשיפור מצב יתרות מטבע־חוץ.

מיקבצי הון / ש. רוזנבלום

משפט זוטא וחבר המושבעים

בעת האחרונה הוגדשה הסאה במושג הקרוי צינעת הפרט ומקרה גינדי מהווה דוגמה. קצנו, בחלנו, מאסנו, הקאנו ובקיצור נשבר הפופיק "מהגיגות" הפירסום על אודות גינדי, די נמאס.

במדור זה כתבנו לפני כחודש כתבה שנקראה — "שלושת הכוסקטרים וחברת הבגיזה". לא עסקנו באותה כתבה בשפיכות דמים משחיתה רסן ו/או בתיאורים בצבעים פסיכודליים על אודות גינדי והפרשה. אמרנו שישנה בעיה ושמרנו מרחק מ־עניינו. לא מצאנו לנכון לתאר את ביתו, מכוניתו, הנזורת מטיאוו והמטפלת מהונג־קונג, לבושו, הצלחותיו וכישלונותיו. חשבנו, ואנו מאמינים, שאדם שלא הורשע בדין זכאי לפרטיות. משונים אנו, כי חשבנו שאנס ופושע שביצע מעשים בילדים רכים פגע בחברה לא פחות ואף יותר מגינדי, גם אם גינדי אשם, דבר שעדיין לא הוכח. מיקי אלבין קפץ למותו, גינדי ניסה ותודה לאל ניצל ונכשל, אולי בעצם שניהם נוסעים ברחו מחברה ישראלית חסטנית שאחד מתעגויה האופללים המרורים וללא ספק כמצע סאדיסטים לחסם אצל אחרים ולהעמידם באור זרקורים בלתי־אוהד וחוזר לצינעת הפרט בטרם נשפטו. אולי זהו משפט זוטא ולאו דווקא אירוע תקשורתי?

מי מהציבור צריך לדעת באיזה אוטו נסע גינדי ובשקיקה איומה כל כך, מהו גודל דירתו ושווי נכסיו? אחר כך מראיינים פרופסור לכלכלה, מומחה לבניה וקרימינולוג המסבירים בסימפוזיון מיוחד, תוך הפגנת מוניטין וידע, דברים הבנויים על היקשים עלובים ופסיכולוגיה למשרתות זולה שבזולת.

אחר כך כולם חוגגים את כשלונם של הגדולים ושמחים שהם קטנים ולא אלבין או גינדי. במציאות החברה הישראלית צריכה להעמיד לעצמה פסיכולוג שיסביר את היצרים האפלים הללו. באחד העיתונים נדהגה מומחיותו של גינדי במכירות. יופי. צוטטה שכנה שסיפרה על היותו שכן טוב ולבסוף צוטטה מורה שסיפרה על קשיי ילדיו בבית סיפרם. נמאס מזה לגמרי.

אינני יוצא נגד המשטרה בחקירתה. זכותה וחובתה לחקור והיטב. אני יוצא נגד אמצעי התקשורת המתוסטים במצע זב דם כעיט העט על הפגרים ומצלמים אדם ברגעיו הקשים. מיותר.

בקיצור נשבר לגמרי לקרוא על ביתו וילדיו של גינדי. זה בוודאי לא עוזר להם. נמאס גם לקרוא בבקיאות מפליגה על יוקר הצוורת ובאיזה כלי אוכל סועדת המשפחה. לא מעניין ואין צורך לדעת באיזה בכי המורים פרצה המזכירה, הנהג, השכנים, האשה, הפילגש השכנים וחוג ידידי ויצ"ו השקיים וגג לילד המפגר...

בית־המשפט והמשטרה יקבעו צדק לגינדי. העיתונות ספק אם עושה כך. נראה לי, שכשבכאו אם ההתופעה הבזויה הזוהי אולי הבשוהון שנפיק מפשיטות אלה. ארץ אוכלת מתצליחה ומורידתם ביגון שאולה אפשר גם בלי צרמוניה זוועתית ותובעת.

בורסה וכסף

מספר קוראים פנו אלי בעת האחרונה וביקשו תחזיות על אודות הבורסה לני"ע. תחזיות לגבי הבורסה לני"ע מטיבען אינן מדוייקות ונובלות במעשי כישוף או הימור. אני איני מהמר ולפיכך נתייחס לבורסה על־פי אמונות ואמונות בלבד.

מספר פרמטרים קבועים קיימים בשוק ני"ע:

א. קונים ני"ע כשאפיקי ההשקעה האלטרנטיביים אינם מוצלחים ו/או מבריקים במיוחד וזוהי המציאות הנוכחית.

ב. מניות משמעותן סיכון כספי בהשקעה. הסיכון גדול במניות שאין להן אבא ואמא בדמות קרן נאמנות או גוף מוסדי. הסיכון קטן במניות המכונות כבדות ואשר נתמכות על ידי גורמים כבדי משקל.

ג. השוק פורח באמת כשהציבור הרחב מתחיל לקנות ולמכור, אז מתחילות השמועות למיניהן על אודות המצאות וגילויי נפט וגז העסק פורח, כי המקצוענים מתחילים להתעניין.

ד. שנים 1981־1983 חלפו, מן הראוי שכלל ברזל זה יהא חרוט בראש היטב. לאור האמור לעיל נשאלת השאלה מה הלאה ואיך ובמה להשקיע? המלצתי לפניכם בפירוט — אי.די.בי. פיתוח, דלק, שופרסל, דיסקונט השקעות, ים המלח, הבנק הבינלאומי, קבוצה כלל, קרנות הנאמנות — ארז, אודם, דקל ודר־כיהן. הכל בהסתייגויות כדלקמן: 1. שהקיבוצים ובלאס לא ימכרו טונות של סחורה. 2. שהממשלה תחזיק מעמד ותיכוה התוכנית הכלכלית. 3. שאחד הבנקים הגדולים לא יחליט שהשוק גבוה ויתחיל למכור בגדול. 4. שיקרה נס והמגמה החיובית תחזיק מעמד זמן סביר.

מי מכם שהיה חכם ממה שנאמר כאן שיבושם לו. אני עדיין לא מהמר אפילו שבעיתי מעט אופטימי מבעבר.

גילוי־דעת

בשבוע שעבר כתבנו על אודות הגב' דבורה גנני דוברת משרד התיירות. בבדיקה שקיימנו בנושא ובעיקבות שיחה מעמיקה ברצוננו לתקן מספר נקודות שהובאו בכתבנו הקודמת.

א. כתבנו שהגב' הנכבדה מקבלת ליום 90 דולר כאש"ל. הנכון הוא 45 דולר בלבד.

ב. כתבנו שיש מלון בווינס, הנכון הוא שהגב' התאכסנה במלון בינוני שעלה 35 דולר וקיבלה רק חלק משהותה ע"ח תקציב המדינה ולא את כל השהות.

ג. כתבנו שהגב' אכלה סלמון מעושן במסיבות וקבלות פנים הנכון הוא שהגב' נכחה באירועים מכובדים אך לא נגעה כלל במזון.

ד. כתבנו שהגב' היא דוברת בתפקידה וכנראה שהתטאנו, שכן הגב' היא אשת פירסום כהגדרת תפקידה.

ה. התבשרנו שהגב' מחזיקה בידה אישור נוטריוני שהובא במיוחד מחו"ל המעיד על שליטתה בשפות.

ו. הגב' שהתה בחו"ל במשימת עבודה בחלקה ונעזרה עם עוזר שר התיירות הצרפתי אף שאינה דוברת צרפתית 100% אך מבינה ומדברת בצורה סבירה.

ז. לשכות התיירות בחו"ל לא אירחו את גב' גנני אלא רק בלונדון וגם זה לארוחה צנועה, פרטית וידידותית.

עניינים שבשיגרה

א. החברה הממשלתית פוספטים בנגב הוציאה כמיליון דולר על שכירת והתאמת משרדים בבאר שבע אשר אינם משמשים את ייעודם.

למרבה, שהדבר נובע ממחלוקת בין השר אריאל שרון לוועדת השרים לענייני כלכלה. בשלב זה אין עדיין הכרעה אך היה מי שהזדרז והוציא מיליון דולר בקלילות מפתיעה... מבלי לנקוט עמדה בין השר שרון לוועדת הכלכלה מן הראוי להזכיר לאחראים בחברה ובדירקטוריון שמיליון דולר מכספי ציבור זה קצת כסף... לא הרבה, קצת... מישהו בחברה צריך לנמק והיטב למה ומדוע אירע דבר מסוג זה.

ב. נתבשרנו בעיתונות שמוטל מיסוי גבוה על קפה פילטר מיובא ולטענת היבואנים הדבר נעשה כדי להגן על קונצרן עילית שגם הוא עוסק בקפה פילטר. מבלי להיכנס לוויכוח בנושא ומכיון שבארצנו קיים מנהג מותר של הגנת מוצרים באמצעות תוספת יבוא מתחרה, בנוסח עילית מן הראוי להתייחס לנושא. אנו בהחלט נגד יבוא מיץ תפוזים מספרד, אנו גם נגד יבוא קולה מהודו, מעספות מהונדורס וסרדינים מחוף השנהב. אך השאלה היא, היכן הגבול לכל אלה?

מן הראוי שתתאפשר מגמת תחרות ענפית כדי להוזיל לצרכן את המחירים ולהביא את המונופול במידה וקיים אלמנט תחרותי בריא. בקיצור, צריך, כנראה, לברור היטב את המותר והאסור ביבוא ומן הראוי שהנוגעים בדבר יקדישו לבעיה זו שיקול־דעת מלא ורציני.

ג. אספר לכם סיפור קליל ומשעשע. פניתי לכימיקלים לישראל כדי לבדוק מידע שנמסר לי על אודות נושאים שונים במפעלי ים המלח. שלב א' — מצלצלים לדוברת כי"ל גב' אלה בראור, היא כמובן איננה. נמצאת בסיור. עוברים לעוזר שלה מר ישראל שגם הוא איננו. למה שיהיה? מצלצלים שוב: גב' אלה איננה ישראל נמצא. ישראל יבדוק ויענה, כך סוכם. כעבור יום מצלצלים שוב. ישראל איננו אלה נמצאת והיא מייד תבדוק, ממש חמודה. כעבור שעתיים מודיעה לי אלה שאפנה ישירות לים המלח. נו טוב מה אפשר לעשות. פונים למר שצקי האמור לעזור לנו. הוא איננו. מר אריה שחר עסוק מחוץ למשרד, דובר אין. גב' רוזין מקבלת ממני 5 טלפונים במשך שלושה ימים והיא כבר מזהה את קולי כידיד ותיק. תשובתה תמיד מצויה בידה. פעם שחר מסתובב בפגישות, פעם בישיבות. פעם בביקור עם ראש הממשלה, פעם אין מי שיענה מחוץ לשחר. הרבה סיבות טובות ותירוצים המעייפים אותי ומתישים את נשמתי.

חוזרים במשנה מרץ לכי"ל, ישראל עונה: אלה איננה (תזכרו — אלה ממש חמודה וגימוסית...). פונים למר וירצבורגר אבל הוא בחופשה כבר מספר ימים. מוירצבורגר למר זיו המנכ"ל אבל הוא מחוץ למשרד ויחזור ישר לישיבה חשובה ולא יוכל להגיב, אדם עסוק. חוזרים לאלה, היא לא מוכנה להגיב ומסבירה לי בנחמדות עד כמה ים המלח מפעל חשוב לרעיון הציוני וכל מיני דברים נעימים ויפים, בנוסח אסיפת תורמים בבונדס... פונים למר זאב אורן ברשות החברות הממשלתיות. מר אורן שמח מאוד מאוד לשמוע את קולי אך בידיו הנחיה ברורה לא לשוחח עם עיתונאים אלא להפנותם לדובר. מר אלי יוסף מלשכת הדובר איננו, יצא לחמש דקות מחדרו. הדקות הללו נמשכות שעות וכשמתקשרים שוב אומרים לי במרכזיה שהשתגעתי כי כולם הלכו מזמן הביתה...

כעבור יום מתקשר אלי אריה שחר. תגובתו היא שהוא יגיב. בעוד חודש לערך מחוץ מזה שאפנה ליורם זיו בכימיקלים לישראל לתגובה עכשווית. הגלגל חוזר ומתגלגל...

סיכום מהמערכון שלפניכם מלמדנו כדלקמן: 1. אני עצמי פראייר אמיתי כי אני מתרגז סתם... 2. אלה בר אור ואריה שחר — חמודים. 3. זיו אדם עסוק. 4 אלי יוסף עובד ממשלה... 5. הסיבוב מתחיל מתחילה רק שעבכם האמן התעייף...

• המחבר הוא יועץ השקעות.

הלוח הכללי

וילות ובתים

● כורדנית בטלפון: [illegible]

קבלנים

● מבכירי אביב ברמת־אביב ג', 4, 5 חדרים 146 מ"ר [illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

דירות למכירה 4 חדרים ויותר

● בבכורי אביב ברמת־אביב ג', 4, 5 חדרים 146 מ"ר [illegible] 03־650281

פוליש וניקיון

● הפוליש ניקיון ופוליש + הדברה, רשיון 5563 [illegible] 03־375458

מכוניות

[illegible]

אופנועים וקטנועים

[illegible]

חפצים למכירה

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

פרסום

[illegible]

משלוחי מטען בינלאומיים

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

שידוכים

[illegible]

הכרויות

[illegible]

לאורפז אופנת ילדים ונוער
דרושה
מעצבת אופנה בעלת נסיון
בבוקר פניות לטל. 03־379922

תדיראן
מחקר ופיתוח (1985) בע"מ

מפתח לשיעורי הקצאת היחידות בחתימת יתר.

בגין חתימות יתר ליחידות שהוצעו עפ"י תשקיף החברה מיום 30.6.85, הוחלט כי מפתח שיעורי ההקצאה להזמנות שהוגשו במהלך הסדרה האחרונה (3.10.85 — 15.11.85) יהיה כדלקמן:

1. החברה תתן עדיפות לבקשות שהוזמנו במהלך המועדים הראשונים בסדרה.
2. אם הוגשו הבקשות באותו יום במהלך הסדרה — תתן החברה עדיפות לבקשות שישולמו במועד המוקדם יותר.
3. אם הבקשות הוזמנו באותו מועד, ואף ישולמו באותו מועד, יהיה מפתח ההקצאה כדלקמן:

עד לסכום של US$700,000 (שבע מאות אלף דולר) להלן "הסכום הבסיסי" ייענו הבקשות במלואן.

מעבר לסכום זה ייענו הבקשות באופן פרופורציונלי לגודל, כאשר הוא כולל את סכום הבסיס.

א. כהן, עו"ד
מזכיר החברה

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	1־—6	מעונן
אמסטרדם	7—10	מעונן
בואנוס איירס	17—25	בהיר
הלסינקי	1—0	גשום
הונג קונג	13—18	בהיר
וינה	2—8	מעונן
ז'נבה	2־—2	מעונן
טוקיו	3—14	בהיר
טורונטו	3־—1־	מעונן
יוהנסבורג	14—27	בהיר
לונדון	12—14	מעונן
ליסבון	4—13	מעונן
מדריד	2—9	בהיר
מונטריאול	2־—2	שלג
ניו־יורק	3—4	בהיר
סאו פאולו	19—33	מעונן
פאריס	2—9	גשום
פרנקפורט	0—1	מעונן
ציריך	1—3	מעונן
ריו דה ז'נרו	19—33	בהיר
שטוקהולם	2—2	שלג
שיקגו	5—12	מעונן

swissair

קופת־חולים: „ביטול הסובסידיה למזון תרופתי – התעללות ממשלתית"

מאת רבקה הרניש, סופרת „דבר"

מאות משפחות שילדיהן מתקיימים על מזון תרופתי התקשרו אתמול למשרד הבריאות, בעקבות הידיעה על הפסקת הסיבסוד לכל המצרכים מסוג זה. 1,500 חולים לפחות זקוקים למזון תרופתי, ביניהם מספר רב של תינוקות. ההוצאה המשוערת החודשית למזון התרופתי לתינוק, שיירכש במחיר מלא, תגיע ל־200,000 שקל בערך.

אתמול הופסק הסיבסוד שניתן עד כה על ידי משרד הבריאות המחירים החדשים — המלאים — לצרכן יהיו כדלקמן:

- פורטגן — 28,836 שקל;
- פרגוסטמיל — 34.970 ש';
- לופנלק — 99,210 שקל;
- שמן אמ.סי.טי — 71,890 שקל;
- ויוונקס — 41.775 שקל.

סיבסודם של המצרכים הללו — הנכללים בקבוצת מזון תרופתי, עלה עד כה למשרד הבריאות כ־750,000 דולר לשנה.

במשך השנה האחרונה התנהל משא ומתן בין משרד הבריאות ובין קופת חולים הכללית; המשרד תבע מהקופה לקבל על עצמה את מימון הפחתת המחיר לצרכן. קופת חולים, שאף היא שרויה במצב תקציבי דחוק ביותר, סירבה לדרישה והסבירה, כי אין לה כל אפשרות כספית לקבל על עצמה הוצאה גדולה שכזאת. אתמול הפסיק משרד הבריאות לפי החלטה חד־צדדית, את הסיבסוד וקופת־חולים הגיבה בהצהרה כי זאת החלטה שרירותית, בלתי מוצדקת.

המקרים הסוציאליים יטופלו

אנשי משרד הבריאות הפנו אתמול את מאות הפונים לקופת־החולים. ראש שירותי האישפוז במשרד הבריאות ד"ר משה משיח אמר ל„דבר", שאין המשרד גורס שקופת חולים צריכה לקבל על עצמה את סיבסוד המצרך אלא „את הנצרך עצמו". לדברי ד"ר משיח, „זאת הדרך הנכונה שיש לנהוג בה".

בקופת חולים טוענים, שביטול הסובסידיות למזון תרופתי הוא „התעללות ממשלתית בתקציב הקופה". המועצה הארצית של קופת חולים הכללית קיבלה באחרונה החלטה לא לסבסד את המזון התרופתי במקרה שמשרד הבריאות יפסיק את הסיבסוד. עם זאת, הושאר בהחלטה נתיב פתוח לחולים שיש להם בעיות סוציאליות. אלה המוגדרים כמקרים סוציאליים יצטרכו, כעתה, לפנות באופן אישי לוועדת זכויות החברים בקופת־חולים ולבקש את השתתפות הקופה בהוצאות על המזון התרופתי הנחוץ להם ולמשפחותיהם.

ח"כ יצחק ארצי פנה אתמול לנשיאות הכנסת בבקשה להציג הצעה דחופה לסדר היום בעניין הפסקת הסיבסוד למזון תרופתי על ידי משרד הבריאות. לדבריו, הנושא חיוני ביותר, ומשום כך חייבת הכנסת להשפיע על משרד הבריאות למצוא בכל מחיר דרכים להסדרת התמיכה במזון תרופתי.

במשרד התרבות זועמים: האוצר עיכב כספים לאמנות

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

מנכ"ל משרד החינוך אליעזר שמואלי האשים אתמול את האוצר והוא מעכב תשלומים למוסדות תרבות ואמנות בניגוד לחוק התקציב.

את ההוראה לעכב העברת הכספים נתן שר האוצר עצמו, שביקש לבחון את הקריטריונים שלפיהם מועברים התשלומים. נמסר, כי כאשר הציגו לפניו את הקריטריונים, טען מודעי שאין הם מקובלים עליו.

מנכ"ל משרד החינוך ציין, כי פנה ליועץ המשפטי לממשלה וזה אישר, כי הקריטריונים הנהוגים במשרד החינוך, ביחס לתמיכה במוסדות תרבות ואמנות עונים לדרישות החוק.

בגלל הוראת האוצר, עוכבו התשלומים לאגודת הסופרים, ל„בית־צבי", לתחרות רובינשטיין, ל„אמנות לעם", לחגיגות המימונה, ל„בית־התפוצות" ולעוד מוסדות.

במשרד החינוך טענו אתמול, כי הוראת שר האוצר לא זו בלבד שאינה חוקית, אלא שאינה עניינית ויש בה, כנראה, שיקולים זרים, שאינם לעניין.

מאות מתנדבי מד"א ערכו מבצע „למען הקהילה" בצפון

(ע). — יותר מ־200 מתנדבי „מגן־דוד־אדום" במחוז הגליל והעמקים השתתפו אתמול במבצע נרחב „למען הקהילה", שהקיף 9 יישובים עירוניים — מקרית־שמונה וקצרין ועד בית־שאן.

„יום מד"א בקהילה" נערך לזכרו של ד"ר סטפן לנדס, מחלוצי הקמתו של שירות היחידות הניידות לטיפול נמרץ (נט"ן) שסייע הרבה לישובי הגליל, במיוחד לקרית שמונה. לנדס נפל בשבוע הראשון של מלחמת לבנון ואירוע לזכרו נעשה מסורת קבועה במד"א בימי החנוכה כל שנה.

מנהל מחוז הגליל והעמקים במד"א, ברוך גורקין, שיזם את המבצע גם השנה, מסר שהמתנדבים העובדים במחוז זה „יצאו עם חיוך בפה וסופגניות ופרחים בידיהם אל הטרמפיאדות, לחיילים, אל בתי־החולים ובתי־האבות בקרית שמונה, בקצרין, בחצור, בצפת, בטבריה, במגדל העמק, בנצרת, בעפולה ובבית־שאן והביאו לקהילה בישובים אלה את ברכת „מגן־דוד־אדום" לחג החנוכה.

4,000 בני־נוער עובדים במסגרות שונות בצה"ל

מאת סופר „דבר"

4,000 בני־נוער בני 14־17 נמצאים כיום במסגרות צה"ל. למעלה מ־850 חניכים נמצאים במסגרות של קבוצת עבודה, בעשרות מבסיסי צה"ל, ויותר מ־1,800 נמצאים ב־9 בתי־ספר תעשייתיים הממוקמים בבסיסי צה"ל.

ענף ההסברה ביחידת דובר צה"ל הוציא דף הסבר, שבו מצויין כי במסגרות קדם־צבאיות נמצאים כיום 15,000 בני־נוער שהוכשרו במסגרות צה"ל השונות, מאז החלה על פעולה זאת, בשנת 1972.

מומחים מן הטכניון יפסקו האם „צופר השבת" מטרד

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

סכסוך „צופר השבת" בחיפה שנמשך שבועות אחדים, עשוי לבוא בקרוב לידי פתרונו באמצעות הטכניון, שיקבע אם יש בהפעלתו בערבי שבת כדי להטריד את מנוחת התושבים באזור.

„צופר השבת" מותקן על גג ישיבת „תפארת ישראל" בהדר־הכרמל, באיזור המאוכלס ברובו בדתיים. מזה שבועות אחדים יש חילוקי דעות חריפים בין החוגים הדתיים בעירייה לבין הנהלת העירייה בעניין אופן הפעלת הצופר בערבי שבתות, שנועד להכריז על כניסת השבת.

בעקבות תלונות של תושבים חילוניים המתגוררים באיזור, ביקשה הנהלת העירייה מן הדתיים להסיר את הצופר, או להפעילו בעוצמה מופחתת, כדי למנוע מטרד מתושבי הסביבה.

החוגים הדתיים סרבו להסיר את הצופר, אולם הבטיחו להפעילו בעוצמה מופחתת או להשמיע בנימה לשבת, כמו למשל „החמה מראש האילנות נסתלקה" של ח.נ. ביאליק, כפי שמקובל בבית הכנסת הגדול בתל־אביב — אולם הבטחה זאת לא מומשה.

לטענת החוגים הדתיים, מדובר בקבוצה קטנה של תושבים „העושה רעש גדול מצפירה קטנה". בנוגע להפעלת תקליט של שבת, נמסר מחוגי הדתיים, כי אין בידם האמצעים הדרושים לכך.

מכיוון שתושבים חילונים באזור ממשיכים לטעון שצפירת הצופר בערבי שבת מפריעה את מנוחתם, נעשה לפני זמן קצר נסיון של פקחי העירייה להסיר את הצופר מתושבתו, אולם תלמידי הישיבה שעל גגה קבוע הצופר מנעו זאת.

מהמשטרה הובהר באורח חד־משמעי, כי כדי להסיר את „צופר השבת" יש צורך בצו בית־המשפט.

בינתיים, כאמור, הסכימו שני הצדדים להצעה שמומחי הטכניון יקבעו אם יש בצפירת „צופר השבת" משום חריגה מ„חוק [illegible]". שני הצדדים הסכימו מראש לקבל את חוות דעתם של המומחים, אנשי הטכניון.

במשפט־זוטא הוחלט לקבל את הודאות הנאשמים ברצח המורים

מאת יצחק מרידור ומוחמד חלילה, סופרי „דבר"

בית־המשפט המחוזי בנצרת דחה אתמול את טענותיהם של שני הנאשמים ברצח המורים מעפולה יוסי אליהו ולאה אלמקייס, כי ההודאות שהוצאו על־ידי החקירה נגבו מהם באמצעים פסולים.

בתום משפט־זוטא, החליטו שלושת השופטים יוסף בהלול, מיכה לינדנשטראוס ואבידור משאל שהם מקבלים את הודאותיהם של שני הנאשמים עותמן בני הסן וחמאד סעדי, תושבי הכפר ערבונה שבסמוך לג'נין, כראיות קבילות לכל דבר.

התובע המחוזי ד"ר מרדכי למברג דחה קודם לכן את כל הטענות שהושמעו על ידי הנאשמים, שהמשטרה הפעילה נגדם שיטות אלימות לגביית ההודאות. הוא פרס מחדש את מהלך השחזורים שנעשו ואת הממצאים השונים שהוגשו לבית־המשפט וביקש להתייחס באמון מלא לעדויותיהם של אנשי השב"כ והמשטרה.

לישיבה הפתוחה של משפט־הזוטא אתמול קדמה ישיבה סגורה, שבה שמעו השופטים את עדותו של אסיר שישב עם שני הנאשמים בתא מעצר אחד ושמע מהם וידוי על הרצח.

לאחר מסירת החלטתם על קבלת ההודאות, יצאו שלושת השופטים ועמם הנאשמים לזירת הפשע, בגלבוע.

השופטים שמעו מראש צוות החקירה רב פקד מאיר ששון שחזור של הרצח. יחד עם השופטים יצאו פרקליט המחוז ד"ר מרדכי לימברגר והסניגור יוספה לידאו. רב־פקד ששון הוביל את החשוד השלישי, (קסין), רצה ושחזר לפניהם את כל מהלכי יום הרצח ה־21 ליולי.

כל השחזור התבסס על הודאות הנאשמים, שבהן נאמר היכן בדיוק חנתה מכוניתו של המורה יוסף אליהו, איך רצחו השניים את המורה ברובה קרבין, שנגנב מהותו של יוסף מס, ולאחר מכן קשרו את ידיה של המורה לאה אלמקייס מאחורי גבה וחנקו אותה למוות, איפה הסתירו את שתי הגופות עם החשיכה, ואיך הביאו את החשוד השלישי, (קסין, שכבר הורשע בדין) שסייע להם בהטמנת הגופות.

נשיא בית־המשפט הקריא שוב באוזני עמיתיו את עדות השחזור של רב פקד מאיר ששון, ומזכיר בית־המשפט סעיד אבו־דלאם הקפיד לרשום כל העת את מהלך השחזור מפי הנשיא השופט בהלול. השופט מיכה לינדנשטראוס אמר, שיש חשיבות רבה לזה שבית המשפט סייר בזירת הרצח. אתמול בשעות לפני הצהריים הסתיים משפט הזוטא.

תקציב ויצ"ו השנה: 43.4 מיליון שקלים חדשים

בית־הורים חדש, על שם פאולה ואלכס דה־לאנסקי, שיקלוט 123 קשישים ותהיה בו גם מחלקה סיעודית, ייפתח בתל־אביב ע"י ויצ"ו ויהיה בית ההורים הראשון של הארגון.

מלבד זאת, ייבנו ויופעלו 4 מעונות ילדים חדשים בחולון, במגדל העמק, בקרית אליעזר, בתל־אביב ובפסגת־זאב, בירושלים.

בבאר־שבע יוקם מועדון חברות חדש, ובחלק מ־11 בתי הספר החקלאיים־המקצועיים של ויצ"ו ברחבי הארץ יתוספו חדרי פנימיות וכיתות. דברים אלה נמסרו בישיבת ההנהלה של ויצ"ו העולמית, שאישרה פה אחד את תקציב ויצ"ו לשנת 86־85.

התקציב הכולל — מ־1.10.85 עד 30.9.86 — מסתכם ב־43.4 מיליון שקל חדש וחלק הארי מיועד לפעולות ויצ"ו לקידום ילדים ונוער בארץ. מספר הילדים המצויים במסגרות החינוכיות של ויצ"ו מגיע לכ־36,000, והטיפול בהם נוטל יותר מ־70 אחוז של תקציב ויצ"ו.

חרות לפיד ביקר אב ובן ישראלים הכלואים בתאילנד

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

דוד תורג'מן, בן 36, שנתפס בתאילנד בנסיון להעביר 2 ק"ג ו־600 גראם הירואין נכלא על־ידי השלטונות התאילנדיים בבית כלא בצ'אנג־מיי, מרחק 800 קילומטר צפונית לבירה באנגקוק. בנו בן ה־17, שלומי, עצור גם הוא בימים אלה, לאחר שבתיקו נתפשה המזוודה שבתוכה היה ההירואין.

האב ובנו נעצרו, שעה שניסו לעבור עם ההירואין לארה"ב משטח „משולש הזהב" על גבול לאוס — בורמה — תאילנד. מאז אוגוסט 84', עצורים השניים בבתי כלא נפרדים באיזור צ'אנג מיי.

לו היה תורג'מן טוען, כי בנו לא ידע על ההירואין שנמצא בתיקו האישי (של הבן), היו התאילנדים משחררים את שלומי תורג'מן.

חרות לפיד, חבר קיבוץ איילת השחר העוסק בשיקום עבריינים, חזר לפני מספר ימים מתאילנד, מביקור שערך אצל השניים. באמצעות השגריר הישראלי יצחק נבון סודרה לחרות לפיד פגישה עם הבן והאב והתברר לה, כי אם לא יודה האב, הוא עלול להשתחרר רק במלאות לו 18 שנים, ביולי 1986.

צפוי ל־25 שנות כלא

לפיד סיפר אתמול, כי בא לפגוש את שלומי תורג'מן, הכלוא במוסד לעבריינים צעירים, ומצא לפניו נער האדיש לגמרי למצבו. הבן סיפר, כי במהלך מאסרו למד איגרוף תאילנדי. הוא סיפר עוד, כי הוא הישראלי היחיד במוסד, שיש בו 370 עבריינים צעירים, מגיל 7 עד 24. שלומי תורג'מן עצור במוסד ל־20 חודש.

מצבו של האב דוד תורג'מן רע הרבה יותר, לדברי חרות לפיד. הוא היה מחובר לשני כדורי ברזל במשקל ארבעה קילוגרם בכל רגל והיה כלוא בבינוק במשך שבעה חודשים.

אם יודה בנסיון להבריח הירואין יישפט והוא צפוי למאסר עד 50 שנה, לפי החוק התאילנדי.

פרט לאב והבן תורג'מן כלואים לפני משפט בתאילנד 2 ישראלים נוספים, אמיל אוחיון בן ה־34 ועידן בן שמעון בן ה־27. שניהם יישפטו בינואר, בעוון הברחת סמים קשים מתאילנד לארה"ב. אסיר נוסף, יצחק פרנקו, נשפט ל־25 שנות מאסר על הברחת הירואין לאחר שהודה בהברחה.

מבצע „סוף השנה" באמקור
עד 20 בדצמבר 85'
מקררי XL ומקפיאי אמקור
במחירי אוגוסט 85'

5 תשלומים חודשיים שווים
לא צמודים לא לדולר ולא למדד
רק בתוספת 10% דמי אשראי*

אמקור

שרות אמפא
להשיג: בכל חנויות אמפא, אצל סוחרים מורשים, רשת שקם, מת"ב.

*ריבית אפקטיבית מצטברת % לשנה.

מנת דם חיים לאדם
זכרו תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם שנתי למשפחתך ולך.
לתרומות דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הסתדרות פועלי המזון

ישיבת מזכירות דחופה

אשר תתקיים ביום שלישי, ה' בטבת תשמ"ו — 17.12.85, בשעה 9.30 בבוקר בהשתתפות חברי המזכירות הארצית, מזכירי האגודות המקצועיות וועדי העובדים בענף המשחטות. הישיבה תתקיים באולם הישיבות קומה ה', בבית הועד הפועל, ארלוזורוב 93, תל־אביב.

בסדר היום:
א. מצב התעסוקה במשחטות
ב. דרכי המאבק
ג. שונות.

משה כהן סבן

בתי־מרקחת

תל־אביב
בבלי — פרויאל 1 פינת טולדנו 10 בבלי, 440552
קופת חולים לאומית — הסטמן 4 — 257221
ירושלים
מרשאת רוממה — המ"ג 28, 523191
חיפה
יבנה — אבן סינא 7, 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית — חיים עוזר 905271
בני־ברק — רמת־גן
אסותא — ז'בוטינסקי 41 רמת־גן 7511874
בת־ים — חולון
קופת חולים — עין יהב 4 חולון 884854
אהרון — הנשיא 52 חולון, 889153

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרקחות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים ועזרה ראשונה, מרקחות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ — טלפונים 03־433500, 03־433300.

כרטאות שיניים
לעזרה ראשונה

אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 תל־אביב — 03־284649 בימים א'—ה' בין 21.00 עד 23.00 בימי ו' וערבי חג בין 18.00 עד 24.00, השבתות והחגים — בין 15.00 עד 21.00
חיפה
רחוב הנמל 26, קומה ג' — 04־523566 יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אלמקס לכל המשפחה!

על מותה של
רחל מרכוס־אלתרמן ז"ל
שחקנית רבת־השראה,
שהנחילה אהבת תיאטרון ויצירה לרבים.

אבל
בית המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של דודתנו
האחות
עליזה מיסרובה־אורבוך
נפטרה בשיבה טובה
לאחר מחלה קשה.

ההלוויה תתקיים היום, יום שני, ד' טבת תשמ"ו 16.12.85 בשעה 12.00 בצהריים בבית העלמין הגדול בנבול חולון—בת־ים. נפגשים ליד השער הראשי.

מתאבלים:
זהבה ויצחק ליבמן
וכל המשפחה בארץ ובחו"ל

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הועד הפועל

הזמנה

מזכירי מועצות הפועלים, מזכירי האיגוד המקצועי, מזכירות נעמ"ת ויו"ר ועדי עובדים מוזמנים

לכנוס ארצי

שיוקדש לנושא „תנופה לצמיחה"

הכנס יתקיים בשפיים מחר, יום שלישי 17.12.85 בשעה 10.00 וימשך עד 14.00.

בהשתתפות:
הח' ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות
הח' יצחק בן־אהרון, יו"ר ההנהלה הציבורית של „תנופה לצמיחה"
הח' נפתלי בלומנטל, יו"ר מועצת המנהלים של „כור" ומרכז „תנופה לצמיחה"
הח' גדעון בן־ישראל, יו"ר אגף הארגון ומועצות הפועלים
הח' חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי
הח' בני גאון, מנכ"ל קראוף ומרכז ההסברה של „תנופה לצמיחה"

מפאת חשיבות הנושא נבקשך להתפנות מכל עיסוק ולהבטיח השתתפותך.

תנופה לצמיחה

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מטה המאבק

כנס חרום אזורי
„המשבר ברפואה הציבורית"

יערך היום, יום ב' 16 בדצמבר 85, בשעה 10.00 בבוקר בבית החולים רמב"ם בחיפה.

עם: — ד"ר ברנדס — מנהל ביה"ח רמב"ם
משה פרדנטל — יו"ר ארגון המנהלים האדמיניסטרטיביים
מאיר כהן — יו"ר ועדי העובדים בבתי־החולים הממשלתיים בצפון
דליה אוחנה — ועד העובדים בי"ח רמב"ם
זאב פלדהיים — מזכיר עובדי המדינה חיפה.

ונציגים של רופאים, אחיות, עובדי משק ומינהלה, מבתי החולים באזור חיפה והצפון.

בהשתתפות:
חיים בושי — מזכ"ל הסתי הרוקחים
חיים ברנס — יו"ר ועד עובדי קופ"ח
משה ולדמן — מזכ"ל הסתי הביוכימאים והמיקרוביאולוגים
כרמ־ית פדן — מזכ"ל הסתי האחיות והאחים
ד"ר מרים צנגן — יו"ר ארגון רופאי קופ"ח
דליה קלישבסקי — מזכ"ל איגוד העובדים הפרה־רפואיים
רוני שלם — יו"ר ועד עובדי בתי החולים הממשלתיים

נעצור את הרס הרפואה הציבורית!

לארנון רבינוביץ
משתתפים בצערך על מות
אמך ז"ל
בית שיכון עובדים

התנועה הקיבוצית המאוחדת

לחברינו במרכז מפלגת העבודה,
לחברים ולסגנים בועד הפועל של ההסתדרות
ביום חמישי 19.12.85 בשעה 12.30
תתקיים באפעל ישיבה.
על סדר היום:
לקראת בחירת נציגי מפלגת העבודה לועדה המרכזת
שתתקיים באותו יום במרכז מפלגת העבודה.

נא לדייק!

ליקירתנו צביה וילדשטיין
מיטב הברכות
לקבלת התואר יקיר גבעתיים
כה לחי!
זהבה ושלמה נבו
ובני ביתם

דבר היום

המדד, ומה שמעבר לו

המדד החדש של חודש נובמבר הצדיק את האופטימיות ששררה לקראתו, ואפשר רק לקוות כי בעוד חודש תוצדק גם האופטימיות השוררת בחוגי האוצר לקראת המדד של דצמבר. יציבות מחירים היא אכן נכס כלכלי, כי רק בו הערובה להתנהגות סבירה של האוכלוסיה – התנהגות ששום הטפות והבטחות אינן משפיעות עליה, לא במשטר דמוקרטי ולא במשטר דיקטטורי מסוג כלשהו. רק היציבות עצמה יוצרת יציבות.

אולם יש מקום לחשש כי ההסרה המתוכננת של הפיקוח תגרור בעקבותיה העלאת מחירים, וממילא תגרום להגברת האינפלציה. אמנם, שר האוצר מזכיר לנו כי ההתחייבות במסגרת התוכנית הכלכלית חלה על יציבות המחירים ולא על הפיקוח עליהם, דהיינו על המטרה ולא על האמצעי. אך אין לנו יסוד ורשות להיות תמימים. בלי הכלי המטרה לא תושג, וברגע שהמחירים יוסקו מתחום השליטה, גם מרכיבים אחרים של התוכנית הכלכלית – לרבות המיגבלות על השכר – שוב לא יוכלו לעמוד בעיניהם. אזהרתו של מזכ"ל ההסתדרות בעניין זה היא במקומה.

אנחנו לפחות נסיון בתחום זה, והנסיון מראה כי בלי פיקוח המחירים בורחים, ומי שאיננו לומד מן הנסיון חוטא ומחטיא. ודאי ששמירה על מחירים איננה התנאי היחיד להבטחת המשכה של התוכנית הכלכלית, שלפחות ציבור השכירים הקריב למען הצלחתה קורבנות ממשיים, שציבורים אחרים לא נדרשו להם. אפשר להבין את ההיסוסים שמנעו עד כה הפעלת מס רווחי הון, בגלל החשש להשפעה השלילית על רצון החסכון ואפשרות מיחזור. אולם, במיכלול השיקולים, צריך להכריע גם הצדק החברתי וגם הצורך בגיוס משאבים נוספים שלא על גבן של השכבות החברתיות החלשות ביותר, ובהפעלה נכונה אפשר גם למנוע תוצאות בלתי רצויות של צעד כזה.

כל דור והקנדי שלו

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

כל דור וקנדי שלו. ג'וזף קנדי, בנם הבכור של בובי ואתל, יוצא בימים אלה בעקבות דודו לכבוש את המושב בקונגרס, שניתן לג'ון קנדי ב־1946, וגם לסבו־סבו 52 שנה קודם לכן. אז היתה זאת נקודת־הזינוק לקאריירה פוליטית מזהירה.

ג'וזף קנדי, בן 33, הוא אחד מתשעת המועמדים לרשת את מקומו של טיפ או'ניל כמצליף הדמוקראטים בבית־הנבחרים. בין מתחריו על המינוי עוד נצר למשפחה דמוקראטית מיוחסת – ג'יימס, נכדו של פרנקלין רוזוולט.

איזור הבחירה של קנדי, האיזור השמיני, הוא דמוקראטי

ג'וז קנדי. עכשיו בתספורת מהוגנת.

ככל שאיזור בחירה יכול להיות, בזכות 33 שנות הניהול של טיפ או'ניל. ב־1984, כשניצב מולו יריב אחד בלבד, קומוניסט, זכה או'ניל ב־92 אחוז מקולות הבוחרים. מונדייל זכה בשעתו במספר קולות כפול מזה שזכה בו רייגן באיזור. מספר חברי המפלגה הדמוקראטית הרשומים באיזור גדול פי שישה מזה של חברי המפלגה הרפובליקאית הרשומים. אבל יותר משזה איזור דמוקראטי, זה האיזור של משפחת קנדי. בין האתרים המקומיים – בית־הספר לממשל על־שם קנדי, גן הזכרון על־שם ג'ון פ. קנדי בקיימברידג', בית־החולים לילדים על־שם קנדי בבוסטון. ספריית קנדי מרוחקת רק במעט מגבול האיזור.

ג'ו הוא השני מתוך 28 הדודנים לבית קנדי, ונחשב, מזה זמן מה, כמועמד הרציני ביותר לכניסה לפוליטיקה. דודנו, הצעיר ממנו בעשר שנים, טד ג'וניור, אמנם הקדים אותו בגישושיו הפוליטיים הראשונים, אבל נמנע מלהתחרות על המושב באזור השמיני, ואחותו המבוגרת, קתלין, מתעניינת באיזור הבחירה של מרילנד, האיזור השני, שבו הביסה לאחרונה צירה רפובליקאית, ברוב זעום, את הדמוקראט שניצב בראש האיזור זמן רב.

ג'ו קנדי היה בן 16 כשאביו נרצח. הביוגרפיה שלו אפיינית – בתי־ספר רבים, תאונות־דרכים, מסעי בחירות. הוא סייע לדודו טדי ב־1980, בשריץ לנשיאות, וב־1976, כשהיה מועמד לסנאט. שלוש שנים אחר־כך הקים את בסיסו בבוסטון, שם יסד „ארגון אנרגיה של האזרחים" להסקת בתי עניים. ג'ו מבוגר כבר היום בארבע שנים משהיה דודו ג'ון, כשנבחר לראשונה כציר לקונגרס מטעם האיזור השמיני.

גשם, כנראה, לא יהיה

מאת מוסבאח הלבי

חכמי העדה הדרוזית אימצו בעבר שיטה מיוחדת, שבעזרתה יכלו לדעת מראש מה כמות הגשמים שתרד בחודשי החורף: הם העמידו כל שנה ב־29 בספטמבר ארבע ערימות מלח וליד כל ערימה כתבו שם של חודש מחודשי החורף: נובמבר, דצמבר, ינואר, פברואר. למחרת בבוקר היו בודקים את הערימות. הערימה שנמסה יותר מהאחרות או שהיתה הרטובה ביותר, סימלה בעיניהם את החודש הגשום ביותר; הערימה היבשה ביותר היתה בעיניהם עדות לחודש צחיח.

לפני כמה ימים בישר לי שייך דרוזי זקן, כי כל ערימות המלח שהעמיד היו יבשות. „גשם לא יהיה השנה", פסק החכם הדרוזי.

ההתמקחות על הקווים האדומים

מאת טלי ולינגר

ב־19 בנובמבר, היום שבו הופלו שני מטוסי מיג סוריים, ניתן אור ירוק לשינוי קווי ההבנה, הקווים האדומים, בין ישראל וסוריה. לפי שעה זו התוצאה האחרונה, והקשה, של מלחמת לבנון – צימצום מרחב התימרון הישראלי בשמי הצפון. תיתכן הבנה מחודשת עם הסורים ותיתכן הידרדרות.

שלוש וחצי שנים אחרי שפרצה מלחמת לבנון עדיין אוכלת ישראל את פירותיה הבאושים. שלא כמו יין ישן, בחלוף השנים רק מרקיבה שארית הסחורה שבמרתפי בנק ההישגים, המפוקפק בלאו־הכי, של פרשת לבנון.

באחרונה חלה האצה בדינמיקת־ההסלמה, שמלווה את כל מהלכי צה"ל בלבנון. מרכיביה הם: קטגוריה(?) של טעויות, קווים אדומים, טילים, מוצבים, מטוסים מופלים, נקמה, כבוד אבוד, כבוד מוחזר, איזון אסטראטגי, מהלכים טאקטיים, כושר הרתעה, שיבוש, חופש טיסה כאן, חופש טיסה שם, חופש צילום נגזל, הם למעשה כל ההבדל. שם המשחק הוא: מתח (את הקו האדום) כפי יכולתך ותראה מה יקרה. שני הצדדים משחקים בו.

ב־19 בנובמבר יצאו מטוסים של חיל־האוויר של ישראל לטיסת צילום שיגרתית בגבול סוריה־לבנון, בצפון בקעת הלבנון. מטוסים סוריים, המושים במיטב הנשק, יצאו לקראת מטוסי האויב. מן המטוסים הישראליים נפלטו טילים אל המטוסים הסוריים. שני מטוסי מיג 23 הופלו בשטח סוריה.

מאז קרו דברים רבים. הסורים,הם היו משוכנעים שישראל יזמה פרובוקציה, כדי להפיל שניים ממטוסיו של חאפז אל־אסאד וכדי להביכו בביטול בוטה של ריבונותו על שטח שהוא כולו שלו, שטח סורי מובהק. הישראלים דבקים בגירסתם, שסוריה מבקשת לבטל את חופש הטיסה של חיל־האוויר בלבנון.

ואמנם, כל מה שהתרחש מאז ה־19 בנובמבר, כובל את ישראל במאבקה להשגת מודיעין ולאסוף מידע ללחימה בפח"ע. השתלשלות אחת, בעלת אופי מדיני ולא רק צבאי, היתה ימים מעטים אחרי הפלת המיגים. הסורים הציבו טילים מסוג סם־6 וסם־8 בתוך לבנון. מטרתם היתה כנראה להפיל, בנקמה, מטוסים ישראליים. מטוסים ישראליים אמנם לא הופלו, ומעל לכל, הופרה אחת ההסכמות המדיניות שהיו קיימות בשתיקה – חופש טיס לצילום בתוך לבנון. ההפרה הבוטה, שחצתה קו אדום, הושבה אחור, אולי בזכות מסרים מדיניים שהעביר השגריר האמריקאי מרפי לדמשק, ללא כיסוי תקשורתי רועש.הטילים הוצאו מלבנון.

השיבוש המדיני הוא כאין וכאפס לעומת השיבוש האסטראטגי שבו סיבכה סוריה את ישראל, במקביל להצבת הטילים בלבנון. לפני 15 חודשים הכינו הסורים מחפורות לטילי סם־2 (טילי קרקע־אוויר מיושנים במידת־מה, אבל יעילים נגד טיסות בגובה בינוני ורב), באזורים ליד גבול סוריה־לבנון. היום אפשר לראות בכך הכנה לקראת הבאות, ציפיה להזדמנות לאייש את המחפורות ולהוציא אל הפועל כוונה ישנה – הפרת הסטאטוס־קוו בשמי לבנון לטיסות צילום. [illegible] של מטוסי המיג נמצנה, כנראה, אור ירוק להצית מה שהיה עד אז קו אדום. בנובמבר הביאו הסורים סוללות סם־2 והציבו אותן במחפורות. בשבועות שאחריהם הוצבו סוללות במחפורות נוספות, שהוכשרו לצורך זה לאורך הגבול, עד פרסום שעל הזוף.

התהליך עדיין לא הסתיים, אך תוצאותיו כבר ניכרות – חופש הטיסה, שנשמר מאז מלחמת לבנון, הופר. ההנחה היא שבתום התהליך יהיה כל אורך הגבול הסורי־לבנוני מכוסה בטילי סם־2 וסוריה תשלים בכך את מגמתה – להשיב על טיסות הצילום של ישראל. גם אנחנו חצינו כנראה יותר מקו אדום אחד.

השאלה עכשיו איננה מה קרה אלא מה יקרה. האם ינסו הסורים לדחוק את חיל־האויר אל מחוץ לשמי לבנון? האם הנסיון יתבצע על־ידי הכנסת סוללות נוספות מערבה מקו הקבול, אל תוך לבנון? האם ישראל יכולה להמשיך וללחוץ, מדינית ובדיסקרטיות, על אסאד שיירד מן העץ הגבוה, ולמנוע הידרדרות למלחמה? האם הפעולות הסוריות עד כה הן חמורות עד כדי כך שהן מחייבות, כבר עכשיו, תגובה צבאית מקומית? האם בכך מעוניין הנשיא הסורי? האם הוא חותר להתלקחות צבאית, ולו חלקית, רק כדי לעצור, למשל, תהליך מדיני עם ירדן או כדי להתחיל תהליך מדיני עם ישראל? ברי לכל שהתלקחות־התכתשות אווירית, שתכיל קרבות טילים והפלות מטוסים, בין ישראל לסוריה תשבש כל תהליך אחר במזרח־התיכון. שליט סוריה עלול לשאוף לכך. מה ימנע את השליט הסורי מנסיון לחצות קווים אדומים נוספים? אולי שום דבר. השחיקה ביכולת הפעולה של חיל־האוויר בשמי לבנון יכולה לחזק את בטחונם העצמי של הסורים, ולהפחית תוך כדי כך את עוצמתה של ההרתעה הישראלית הזכורה לטוב. ייתכן שבסופו של השבר הזה ישורטטו על המפה קווים אדומים

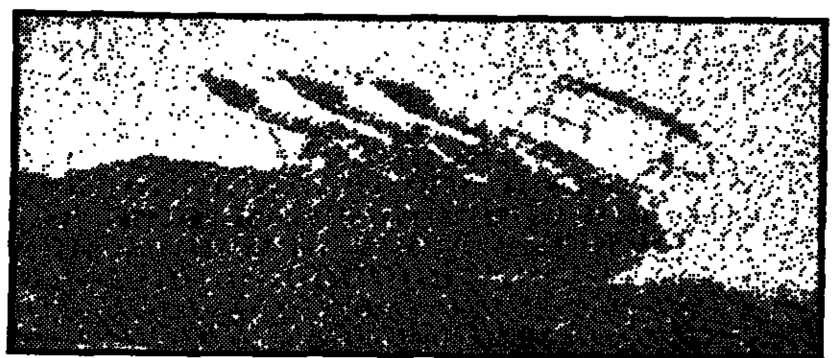
בין אש גואים. טילי סאם 6 סוריים בלבנון

אסאד וג'נבלאט. תמונה קשה של מלחמה.

חדשים, דור חדש של קווים שלא ידע את יוני 1982.

את התשובות יספק העתיד. אבל הוא לא לבדו. דרושה זהירות גדולה מאד, דרוש שיקול־דעת בוגר מאד ותפיסת־עולם המכבדת פתרונות שקולים על נחת זרוע, כדי לעבור גם את המשבר הזה בשלום.

תמורת כסף טוב

מצוקת מושבי הנגב (ב')

מאת אמיר רוזנבליט

חקלאים מחכירים את אדמותיהם ואת מכסות המים לערבים מרצועת עזה. הקוד או שם הצופן – „דמן". הערכה אחת מדברת על ארבעים אחוז מחכירים בהיקף של שמונה מיליון דולר השנה.

ערבים עובדים באחד ממושבי הנגב. על בסיס „דמן"

צילם אייל פישר.

בגלל המצוקה הכלכלית הקשה נחלשו האגודות במושבי הנגב ובשנים האחרונות נוצרה שם תופעה מדאיגה: חקלאים מחכירים את הקרקעות ואת מיכסות המים שקיבלו מן המדינה לערבים מרצועת עזה, תמורת כסף טוב. תופעה זו, המכונה „דמן", מתפשטת במהירות בחדשים האחרונים ועל־פי הערכת גורמים בכירים במשרד החקלאות היא מקיפה כ־40 אחוז מהמשפחות במושבי הנגב. היקף העיסקות המתבצעות במסגרת זו נאמד בכשמונה מיליון דולאר בשנה.

החקלאים בנגב, שאינם קשורים לעיסקות אלה, אינם ששים לדבר עליהן. הם חוששים מפני התנכלותם של החקלאים המחכירים אדמותיהם לערבים. לדבריהם, פתרם הוא חלק ממסכת של מריבות, שנאות ומתח, המלווים את החברים בישובים אלה.

גורמים חקלאיים בכירים בנגב מצביעים בגלוי על כמה מושבים, שבהם התופעה הזו קיימת – עמיעוז, אוהד, תלמי־אליהו ומבטחים במועצה האזורית אשכול, אשבול ותלמי־בילו במועצה האזורית מרחבים וברוש ותדהר במועצה האזורית בני־שמעון.

בהנהלות המושבים ממלאים הפעילים את פיהם מים ומסרבים לאשר או להכחיש. אליעזר בן־צבי, שכיהן עד לפני חודשים כראש המועצה האזורית אשכול, אינו מוכן לנקוב בשמותיהם של מושבים הקשורים בתופעה. „התופעה נפוצה במיוחד במושבים בלתי מאורגנים, שאין בהם ועד מסודר ושכל חקלאי עושה בהם דין לעצמו. זוהי תופעה אופיינית למושבים הסובלים ממשבר חברתי ומארגון מוסדי לקוי", הוא אומר. התוצאות הלאומיות והכלכליות של החכרת אדמה יהודית לערבים תמורת כסף זר מטרידות את בן־צבי ומדירות שינה מעיניו. „זוהי תופעה חמורה, העלולה למוטט את הבסיס מתחת לרעיון הציוני כולו". ההיבט הלאומי שבעניין הציק לחקלאים, שהתעקשו לעבד את שדותיהם בכוחות עצמם, אולם הזעם והמרירות גברו לאחר שכיסם נפגע קשה.

אחת הדרכים להתגבר על בעיית נזילות מזומנים היא מכירת יבולים מראש. עיסקות אלה, המכונות „דמן" – מושג שמקורו בתקופת השלטון התורכי [illegible] עם תושבי רצועת עזה. התסריט המתוך הוא כדלהלן: הערבי מגיע למושב, בודק את השטח הזרוע, מסכם על המחיר ולמחרת מתייצב עם תיק גדוש מזומנים, חלקם לא במטבע ישראלי. החקלאים היהודים ממשיכים לעבד את השטחים עד לשלב הקטיף. בשלב זה, כאשר נדרשת עבודת ידיים רבה, מגיעים לשטח ה„ראיסים" עם טנדרים ובהם עשרות עובדים. ואלה פושטים על השדה וקוטפים את היבול.

יש גם תסריט מרחיקלכת יותר: הערבי חוכר את החלקה הזרועה, יחד עם מכסות המים, ומעבד אותה באמצעות הציוד החקלאי שלו. חבר מאחד המושבים שבהם נהוג להחכיר אדמות לערבים, אומר: „הערבים מעזה ומרפיח השתלטו, בכסף, על האיזור. הכסף מעוור את עיני האנשים וגורם להרס משפחות. אני מכיר אנשים שמעדיפים להחכיר שדות לערבים תמורת כסף, על־פני מתן אפשרות לבנם שמשתחרר מצה"ל לעבוד במשק".

אחת התוצאות ההרסניות של החכרת אדמות יהודיות לערבים היא גידול ירקות בכמויות גדולות ללא פיקוח. אומר החקלאי ממושב עמי־עוז: „כל חריגה מן המיכסה משפיעה על השוק. התוצרת של הערבים זולה והם שוברים את המחירים בשוק". לתופעה זו יש גם השפעות חמורות בתחום הבטחוני. קצין הבטחון של ישובי המועצה האזורית אשכול, קובי אביעזר מקיבוץ נירים, מוטרד מלינת העובדים הזרים בישובים. „חלקם מבוקשים על־ידי המשטרה והצבא ברצועת עזה ורפיח, זרועות הבטחון אינם תופסים אותם, הם לנים בישובים שלנו. לא אחת נתפסו פועלים ערבים בגניבת תוצרת וציוד חקלאי. הדבר מקשה עלינו את הפיקוח ומעלה את רמת המתח והכוננות בישובים".

יו"ר ארגון מושבי הנגב, יצחק נחמיה, מודע לתופעה וטוען כי היא קיימת כבר שנים. נחמיה אינו גורע מאחריותם של החקלאים למצב, אולם את עיקר האשמות הוא מפנה אל משרד החקלאות, שבמדיניותו יצר, לדבריו, קרקע נוחה להתפשטות התופעה. „כבר לפני שש שנים התרעתי והזהרתי. ביקשתי שמשרדי החקלאות והאוצר יעניקו אשראי להון חוזר ויאפשרו למגדלים לקבל תשומות חקלאיות בתנאים נוחים. עד היום אין שום סידור כספי לגבי אשראי להון, ולפיכך מתפתים המגדלים להצעות הכספיות הנדיבות של הערבים".

לדברי חיים אדרי, הממונה מטעם שר החקלאות על ישום חוק ההתיישבות, נוקט משרד החקלאות את כל האמצעים האפשריים כדי לאכוף את החוק, אולם במקרים רבים קשה לאמת השורות כלפי בעלי המשקים החשודים בביצוע העבירות. „אנו מודעים היטב למה שמתרחש בשטח. מעורב בכך הון שחור בהיקף גדול. ברור לנו שהרקע לצמיחת התופעה הוא החרפת מצוקת האשראי בחקלאות. אנחנו מנסים זה זמן רב לשכנע את משרד האוצר ואת בנק ישראל להזרים אשראי לחקלאים. אך ללא הצלחה יתירה. כך או כך, עבירה על החוק היא עבירה, אפילו היא נובעת מקשיים אובייקטיביים".

הפולארדיזציה

מאת אמיר אורן, ואשינגטון

בואשינגטון מתהלכת בדיחה לפיה כתב טא"ס חמק בבהלה מעתונאי ישראלי ואמר: „כולכם מרגלים". מתהלכות גם אמירות רציניות יותר. הפרשה רחוקה מסיום.

בשליש השני של העשור שעבר ביקרה בארה"ב קבוצה של קציני צה"ל, מומחים להצטיידות ולמחקר־ופיתוח. הקצינים התארחו במיתקנים צבאיים ובמפעלים תעשייתיים, צפו בהדגמות והודרכו. באחד האתרים העיד ישראלי למארחו, „טכנולוגיה־זו שעליה דמותם לנו היום נרצה לרכוש מכם". האמריקאי לא הינהן. „זו טכנולוגיה מתקדמת ומסווגת במיוחד. גם הקרובות בשותפותינו באנט"ו לא יקבלו אותה בשנים הבאות", הישראלי לא נבהל. „מוטב שתמכרו לנו את הטכנולוגיה – זה ישתלם לכם יותר מאשר אם נשיג אותה מכם בדרך אחרת, כי אם נחליט שהיא חשובה לנו, נגנוב אותה". האמריקאי ההמום מיהר לדווח למפקדיו. הדיווח הוכנס לתיקו של הקצין הישראלי בפנטגון והוחלט לרמוז לצה"ל כי רצוי שלהבא הקצין יישאר בבית. לתדהמת האמריקאים, התבשרו מקץ כמה חודשים כי הקצין האמור, הוא ולא אחר, מיועד לתפקיד בכיר בנספחות צה"ל בוושינגטון. ישראל התבקשה לחזור בה מהמינוי, הרוחות רגשו משני עברי האוקיינוס ולבסוף ויתר הפנטגון, מחשש שהתעקשות תתקבל כמכוונת לפגוע בממשלתו החדשה של מנחם בגין, שהחליפה בינתיים את הממשלה שבה כיהן שמעון פרס כשר־הבטחון. והסתייגות המשיכה ללוות את הנספח.

הדימוי של הישראלי המתחבל עקיפת איסורים כדי להשיג ציוד וידע צבאיים, נחקק באמריקה בתקופת האמברגו על מכירות נשק למדינות העימות בסיכסוך הישראלי־ערבי. הפשרה־ההדרגתית ביחסי־הרכש, מאז מימשל קנדי, היתה אמורה גם להקפיא את המחתרתיות שבמאמץ הישראלי להצטייד בנשק אמריקאי. עם היחסים המיוחדים באו גם ציפיות להתנהגות נאותה, למעט אולי בתחומים שבהם נותרו שתי המדינות חלוקות, יותר מכל בהתעצמות הגרעינית – ישראל המשיכה לפעול עצמאית (ונחשדה גם בהברחות אורניום מפנסילווניה) וארה"ב המשיכה לפקוח עליה עין אוהדית.

מכיוון אחר, הדגים את הישתנות העתים כשלונו של סינאטור ג'סי הלמס להחיות פרשייה הקשורה בשמו של פקיד יהודי שנחשד במסירת מידע לישראל. ב־1975 ביקש הנרי קיסינג'ר לקדם את עוזרו הלמוט זוננפלט לדרגת „יועץ משרד־החוץ", התפקיד הרביעי בחשיבותו במידרג זה. הלמס, שנא ישראל (עד שהתוודע לצעירי „חירות"), והסיד קטן של קיסינג'רים וזוננפלטים, שלף מארכיונו דיווח נושן על חקירת זוננפלט ביולי 1985, בחשד שבאירוע חברתי שוחח עם דיפלומט ישראלי על ענייני השעה (הפיכת קאסם בעיראק ונחיתת המארינס בביירות). הלמס נכשל, משום שהשנים שלאחר מלחמת יום־הכיפורים סימנו זינוק ביחסים הבטחוניים שבין ארה"ב לבין ישראל (למעט חודשי „ההערכה־מחדש" שגזר קיסינג'ר כלחץ להסדר־ביניים בסיני). אחרי התיספוק האדיר של 1973, תחילת סיוע המיליארדים השנתי וניצני הדישה אסטרטגי, לא היה לאיש עניין בעתיקות מתקופת אייזנהאואר, ואם היה – בדרגים הפקידותיים שסיכתם נרדמה אך לא כבתה – גברה עליו הרוח החיובית שנשבה מהצמרת.

פרשת פולארד לא פצעה אבר בריא – היא קילפה את הגלדים. מתחת לקרום הדק הפריך של השנים שלאחר מלחמת ששת הימים נותרה רגישות: כעת נחשפה שוב.

יתרונו העיקרי של שיתוף־הפעולה האסטרטגי עם ארה"ב, כפי שמיסד אותו מיזכר־ההבנה מנובמבר 1983, לא היה בתוצאותיו הגלויות, שהרי מזה שנתיים ממשיכים צוותי קצינים ופקידים לעסוק בסוגיות הניצחיות של ייצור תחמושת ומיחסן והצבה־מראש. ההצלחה היתה בקירבה האנושית שנרקמה עם דרגי־העבודה במימשל, אלה שממסורתית ציינו להנחיית הפוליטיקאים בלא התלהבות. כאן, בדיוק, הקשה בפגיעותיה של פרשת פולארד, גם לאחר שהדרגים המדיניים במימשל רייגן יפסקו שהמשבר חלף, יהססו פקודיהם – והזוננפלטים של היום יותר מכולם – לחרוג מהמסגרת הצרה של הוראותיהם. באווירה כזו יכולים גם תובע פדראלי מקומי וחוקר־מכס שאפתניים להניח שלא ישתקו אם ינפחו בדיקה שיגרתית של רשיונות־ייצוא לשערוריה של מעורבות ישראלית בהברחה. ישראל כבר הודתה בגניבה באמצעות פולארד: לא נוראה אם תודבק לה גניבה נוספת, גם אם אינה אשמה בה, שהרי לבעלי עבר פלילי מתייחסים אחרת מאשר לישרי־דרך.

מיתקפת־הנגד הממורמרת של ישראל בפרשת „נאפקו" קלעה למטרתה, אך לא היתה זו המטרה הנכונה. זעקות־שבר על היטפלות לא ישכנעו את החשדנות ולא ידובבו את השתקנות. הלצה של כתב טא"ס בואשינגטון שחמק מעתונאי ישראלי בבהלה מדומה ואמר, „כולכם מרגלים" איפיינה את המצב החדש, אחר פולארד: אם כל הסובייטים ק.ג.ב, כל הישראלים לק"ם. ולא רק הישראלים: רמזים על מישגה במינוי היהודי אברהם סופר לראשות צוות־התישאול הפועל בארץ כבר נשמעים בואשינגטון: בצאת צוות דומה לטאיפי לחקירת רציחות בשליחות טאיוואן בקליפורניה, לא הועמד בראשו משפטן ממוצא סיני.

זו הפולארדיזציה החמורה ביותר של יחסי ישראל־ארה"ב. אם יש בירושלים שרים ויועצים המשתבחים בהצלחתם בתחזית הפרשה, אין הם יודעים מה הם דוברים. ישראל הצליחה לשכנע את העולם שפיגוע של אבו־עבאס כמוהו כאישור של ערפאת. היא איננה מצליחה לשכנע שהראיות הנסיבתיות מתגמדות כשמדובר בקשר שבין גורם מודיעיני במשרד ראש־הממשלה או במשרד הבטחון לבין הדרג הבכיר שמעליו.

בגיזרת התהליכים הפנימיים בחברה הישראלית, חמורה ההתמקחות מעמידה באמות־מידה הנוקבות את השר עוד יותר מאשר במפלס היחסים עם ארה"ב. הדין־וחשבון האמיתי חייב להינתן לא לאמריקאים, אלא לעצמנו. הפוליטיקאים המאיישים את ההנהגה הנוכחית, מהם המרבים להטיף לערכים מתוקנים, לא הצליחו להתעלות. כדרכם, העדיפו לבסס בנמיכותה של ההישרדות.

פריים* ל־30 יום

מסלול הפקדה חדש ל־30 יום בריבית המשתנה לפי השינויים בשיעורי הריבית הבסיסית בח.ח.ד (ריבית "פריים").

*פקדון רב מסלולי.

ריבית מועדפת לתקופה מוגבלת בלבד!

פרטים בכל סניפי בנק הפועלים ובנק אמריקאי ישראלי

שרות השקעות מקיף אצלך בסניף

בנק הפועלים

מכתבים למערכת דבר

בני "גיל הזהב"

משום־מה הצעה זו לא התקבלה על דעת ריינר, המנכ"ל הקודם של "משען", והוא אף לא הסכים לתת לאיש לטפל בה. אינני מבין מדוע. חברות הבניה ההסתדרותיות, "סולל בונה" ו"שיכון עובדים" יוכלו לבצע תכנית זאת. בכך יועילו לקשישי ההסתדרות וגם יספקו תעסוקה לעובדיהן. מתוך כ־400,000 בני "גיל זהב" לפחות 70% הם חברי ההסתדרות ואין לי ספק שחלקם הגדול ישמחו להשתתף במבצע זה.

ראוי שראשי ההסתדרות יתנו דעתם על הבעיה, ההולכת ומחריפה מיום ליום.

התחום מטה, יחד עם ראובן הכלה, מנהל "נתיב", הציעו למנהל "משען" הנוכחי, יהודה משה, הצעה שאינה כרוכה בהשקעה מיוחדת, אבל דורשת אירגון, מאמץ ובעיקר רצון טוב. יהודה משה דחה זאת על הסף. ההצעה היא להקים דירות קטנות, של חדר וחצי או שניים, בבניינים רבים. בקומת הקרקע של אותם בניינים יעמידו לרשות האנשים, שיגורו בדירות הקטנות, שירותי אחיות, שומר, צוות־נקיון ומועדון. רוב האנשים המבוגרים גרים כיום בדירות גדולות. הם יכולים למכור אותן ולקנות במחצית הסכום דירה כנ"ל. כך יישאר בידם גם סכום למימון האחזקה.

אורי אליאב
אשקלון

מנכ"ל משען משיב:

מפעם לפעם מגיעות אלינו הצעות שונות פרי יוזמות של גורמים כלכליים. לא זכור לי שדחינו הצעה כל שהיא על הסף, אלא שעל פי התפיסה של "משען", הטיפול בקשישים איננו בפתרונות אד־הוק ובוודאי שלא על בסיס תפיסה עסקית, תהיה מוצלחת ככל שתהיה. לפי מיטב הבנתנו, הקשיש עובר בחייו שלושה שלבים: 1. שלב העצמאות. 2. שלב התשישות. 3. השלב הסיעודי.

כדי לספק השירותים הדרושים לשלושת השלבים הנ"ל, דרושה תשתית מתוכננת היטב. על בסיס תשתית זו פועלת "משען".

מבחינה חברתית, לפי מיטב נסיוננו, בעייתם הלוחצת כיום של חברי ההסתדרות בגיל הפנסיה, היא בעיקר בעיית התשישות וקיום בתי־אבות מתאימים למצב זה, ולאו דווקא החלפת דירות גדולות בקטנות, לזמן קצר יחסית.

מתפקידנו לפתור בעיות דחופות ובוערות של אוכלוסיית הקשישים ואין לכך כל קשר ל"רצון טוב" כלפי הצעה מוזמנת.

משה יהודה
מנכ"ל

על תדמית ישראל

כאשר ביקר בארץ איש המדע הדגול היהודי אופנהיימר מביא פצצת האטום שאל אותו ד. בן־גוריון: למה באת הנה?

על כך השיב אופנהיימר: "שמעתי מקודם על הרוח המפעמת בישראל, רוח שאיננה מצויה בעולם וכאשר באתי ראיתי שמה שחשבתי על ישראל הוא רק טיפה מן האמת."

זאת היתה תדמיתה של ישראל באותם הימים, ובעת?

ישראל קרגמן

זמנים חדשים זמירות חדשות

בוויכוחים עם בריאים בגולה הייתי שומע כינויים מעליבים על ארץ ישראל כגון "ארץ הביצות", "ארץ הגלות", "הארץ שהתפגרה" (ראס געפיינגערט לאנד). לא תיארתי לעצמי שאם אזכה למדינה יהודית אקרא ב"דבר" כינויים מעליבים על חלקה מן הארץ, כפי שקראתי כבר פעמיים במאמריו של יצחק כישלר, המכנה את הגליל יהודה ושומרון "ארץ הטרשים". על ביצות עמק יזרעאל, החולה, וכאברא קמו ישובים יהודים גדולים ופורחים. על התילות קמו תל־אביב ובאר־שבע ועל הטרשים, שאינן בידינו, קמו ירושלים החדשה, ועתה אריאל ועמנואל.

אבל, יצחק כישלר משתמש בכינויים מעליבים אלה כדי לאשר את המסר העיקרי במאמריו. דהיינו, שבשנת 2005 ניהפך מרוב בארץ. ישראל שבידינו למיעוט. אך אם זה המצב, מדוע מעלים הוא מקוראי "דבר", שלפי אותה סטטיסטיקה ניהפך למיעוט גם בגבולות ישראל בלי ה"שטחים" לא ב־2005 כי אם ב־2050. אני ממליץ לפניו שיקרא את ספרה של אורה שם־אור בנושא זה דימצא שם נתונים מפורטים באר על נושא זה.

אילו חשבנו על ארץ ישראל שלנצח תישאר ארץ ביצות, חולות, וטרשים, לא היה בנו הכוח לחתור להגשמת הציונות כשהיינו בארץ 170,000 יהודים, בשנה בה הגעתי ארצה. ויש לי גם חדשות בשביל כישלר הגב היהודי בארצות הקפיטליסטיות. כפי שאינו מזדרז לעלות ארצה עתה, כך גם לא גילה רצון לעלות בימים ההם. וגם ב־19 שנותיה הראשונות של המדינה, כשה"שטחים" לא היו בידינו, לא עלו יהודים מארצות המערב. גם לא זכור לי, אגב, שב"דבר" הרשו לכנות את ארץ הנגב השחונה ארץ תלאובות. זכנים חדשים.

צבי שילוח
הרצליה

להציל את יהודי סוריה

בשבועות האחרונים עלתה בעיית יהודי ברה"מ לכותרות הן בישראל והן בעולם כולו. מכל עבר נשמעת הדרישה לשחררם מאחורי מסך הברזל. כל רשתות הטלוויזיה המכובדות בארה"ב וב־אירופה פירסמו כתבות בנדון, אך על כולן עלתה הטלוויזיה היש־ראלית, שפירסמה כתבות רבות והעלתה את הנושא, בסדר עדי־פויותיה, לדרגים הגבוהים ביותר במקביל לבעיות בטחון, כלכלה ואקטואליה. אינני מתכוונת לש־לול התעוררות זו לחלוטין אך נראה לי שהנושא איבד פרופור־ציות נכונות ונפח שלא לצורך. אין זה סוד שיהודי ברה"מ מעדי־פים את ארה"ב ומערב אירופה על פני ישראל בעת יציאתם. אחוז קטן ביותר מגיע לארץ ומתאקלם בה, ואילו השאר לאחר שקיבלו את כל התמיכה ממשי־לת ישראל וכל עזרה אפשרית ליציאתם מפנים עורף למדינת ישראל ונושרים. אחרים עושים לנו טובה בכך שהם מגיעים לי־שראל מציגים נוכחות תקופה מסויימת, זוכים לכל ההעדפות של עולה חדש ואחר כך נפרדים יפה ויורדים לארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות.

תרעומתי היא על כך שהן ממשלת ישראל, והן שאר המוס־דות הנוגעים בדבר לקחו את יה־דות ברה"מ כפרוייקט מועדף וזנ־חו יהדויות אחרות, המצויות במצוקה אף יותר קשה מזו של יהודי ברה"מ לאנחות. אקח לדוג־מה את יהודי סוריה. אמנם מספ־רם קטן מזה של יהודי ברה"מ אך עוד חז"ל אמרו שכל המציל נפש אחת בישראל כאילו הציל עולם שלם. והם אכן מצויים בסכנת מוות. אויב מדינת ישראל מספר אחד מחזיקם כבני ערובה כשמ־אכלת לצוואם ורצונם הוא אחד ויחיד לבוא לארץ ישראל! אין הם מבקשים את הזוהר המדומה של ארה"ב ואף על כל רכושם הם מוכנים לוותר, העיקר להגיע לאר־רץ הקודש ולחיות בה לטוב ול־רע.

אני כואבת את כאבם וזועקת את זעקתם של יהודי סוריה הסובלים מכל כבד תחת עול ידי־הם של הסורים. חברי כנסת ושרי הממשלה, ראשי הסוכנות וראשי הארגונים – אל תשכחו אותם! עזרו להם להינצל ומדינת ישר־אל תזכה לכמה אלפי יהודים כשרים ואוהבים כזכים.

ליאת מזרחי
ניצני עוז

השמטה

בידיעה על אודות יקירי ההסתדרות בירושלים, שפורסמה השבוע ב"דבר" נשמט, על ידינו, בטעות שמו של אחד היקירים והוא שמעון שושן.

לפיכך אני מציין, כי שמעון שושן מירושלים נבחר כיקיר ההסתדרות בירושלים לשנת תשמ"ו ועימו הסליחה.

חיים ממן
יו"ר הוועדה
לבחירת יקירי ההסתדרות
בירושלים.

אין שומעים עליהם

באקראי נקלעתי עם רעייתי לקרית מלאכי בסוף חודש אוק־טובר. באותו ערב אירחה מועצת הפועלים המקומית סופר בן המ־קום לכבוד הוצאתו לאור של ספר פולקלור חדש בשם "גודלו של ילד". רבה היתה פליאתי שבמקום כזה שאינו מופיע על מפת אירועי התרבות המבוססים של "מרכזי התרבות" העירוניים – מצאתי קהל של 80–90 מש־תתפים... אפילו בתל־אביב לא מצאתי קהל כזה!

כשעתיים ישבו והאזינו לסי־פורי־עם מפי "אינפורמנטים" וגם שבחים וברכות שהרעיפו על הסופר יעקב אביצוק, והכל ללא ליווי מוסיקלי או "סוכריה" אח־רת למשוך קהל. הפתעת הערב לכל הקהל היה ללא ספק המר־צה: ד"ר מנעם חדאד (תלמידו של פרופסור דב נוי), שהגיע מפ־קיעין העתיקה להרצות על...

נקודת האמת שבין הבעש"ט ואר־זה קארי מוסלמי שחי לפני שנים. שניהם מבצעים אותה פעולה כמ־עט מאותם מניעים אנושיים.

השתי כמו כולם את ההודות המלאה של המרצה, ערבי נוצרי, עם הנקודה היהודית...

מדוע נשארים אירועים אלה עלומים מעיני הציבור הרחב? התברר לי שבקרית מלאכי יש קבוצת סופרים משוררים (קס"מ) המונה 20 (!) מושכים בעט מה־סוב והסביבה. לדעתי, המרכז לתרבות של ההסתדרות חייב להפעילם כחובה וכזכות.

השבוע שמענו סופר זה בשי־דור רדיו (27.11) בתוכנית "מבט לפולקלור – לאור הזכרונות". מתוכנית זו למדנו על שורשיו של הרושם והסופר הזה "בירכתי הארץ"... למה לא שומעים עלי־הם?

קרל ויהודית פיאלה
תל־אביב

אשת השר

לאחרונה מקובל שנשות־השרים מתלוות לבעליהן בנסיעותיהם ברחבי־העולם. כאשר הנשים מתלוות לבעליהן השרים בנסיעות ממלכתיות גם הן ממלאות תפקיד בהופעתן, בהתנהגותן וכוודאי בדיבורן.

כאשר חזר שר התיירות לארצנו בלוויית אשתו היתה קבלת־פניו בלתי מלבבת. תגובתה של אשתו היתה, כפי שהתפרסם בעתונות, שהיא מבינה מדוע יורדים מהארץ הזאת.

אני שואלת האם היא דמות ייצוגית ממלכתית?

אביבה אהלי
תל־אביב

בזכותה של... שרה'לה שרון

יש רצון וצורך פנימי להתייצב להגנתה של שרה'לה שרון. זה זמן רב היא משמשת מטרה להכפשת דמותה. הביקורת המוטחת כלפיה היא חריפה, פוגענית ולעיתים משפילה.

וייאמר מייד: שרה'לה שרון מביאה בשירתה לציבור הרחב את ארץ ישראל היפה, החלוצית, העובדת, את ארץ ישראל של יום אתמול. היא שרה "עם כל הלב" ואינה נמנית עם "עדת המאנפפים" כהגדרתה הקולעת של הדה בושס (אגב, מדוע אין מטיחים נגדם, האוכלים כל חלקה טובה בעולם הבידור הישראלי?) שירתה והאווירה ששרה'לה שרון משליטה מחממים את הלב.

נכון, היא אימפולסיבית, מנענעת בראש, מורחת בתנועות גלהבות את הקהל בספונטניות ובלהט, אבל האם זה כל כך פסול?

וכבר אמר בשעתו, רבה הראשי של וינה, איש האשכולות, פרופ' צבי פרץ חיות, כי "אין לך דבר שאי אתה יכול ללכלך". ולשרה'לה שרון ייאמר המשיכי בדרכך, חרף כל הקטרוג. גם אם יהום הסער – השירה ממשיכה בדרכה.

אכן, ארץ אוכלת את יושביה.

פרופ' יעקב רותם
תל־אביב

המועצה הישראלית לצרכנות

פונה לציבור
להציע מועמדים לקבלת
פרס הצרכנות

שיוענק ביום זכויות הצרכן כאות הוקרה לפעילות שהביאה לקידום הצרכנות בשנה החולפת.

ארגונים ציבוריים או 3 ממליצים יוכלו להציע מועמדים — את פרטיהם עם הנמקות יש לשלוח לת.ד. 7012 תל־אביב עד לתאריך 15.1.1986.

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף האספקה והאחסנה — מח' חקר שווקים ומכרזים
ת. ד. 10 חיפה — 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור/אספקה/שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
13180	ארגזים לשנאים עם מפסיקים מבטחים
13181	מהדק לתיל הארקה
13184	מחברי מכע

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 2.1.86

לקבלת מסמכי המכרז והפרטים מוסמים יש לפנות אל בכיום בשעות 9.00—13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת הכח חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.

להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שמוי לעסק מאגף המכס. הצעה ללא אישורים כנ"ל תוקף — לא תובא לדיון.

על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצויינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

אוניברסיטת תל־אביב

הפרוייקט הבינאוניברסיטאי לחקר מערכות ההעפלה ע"ש שאול אביגור
בנין קרטר, אוניברסיטת ת"א

פרויקט ההעפלה
מחפש

לצרכי עדות ומחקר, אנשים שעלו ארצה באופן בלתי־ליגאלי בין ביבשה ובין בים מארצות האיסלם (עיראק, בוכארה, אפגניסטן, איראן, תימן, מצרים, סוריה ולבנון) בשנים 1918—1940.

המעוניינים למסור עדות יתקשרו לטלפון:
03-428379

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מר יעקב ויצמן ודזם לאשר שינוי יעוד המהווה שימוש חורג מדירת מגורים למכון ליופי בשטח כל הדירה ברחוב מרדון מס' 6 חלקה 105 בגוש 11200 שכונת רמות־רמז.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות: 08.00—11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

י.ב. בהמתנה מס' 4 בע"מ
51-099889-1

שינוי הוראות תזכיר ההתאגדות על פי סעיף 25 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג — 1983

החברה, באסיפה כללית יוצאת מהכלל ביום 15.12.85 החליטה על פי סעיף 25 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג — 1983 לשנות את סעיף המטרות שבתזכיר על־ידי הוספת מטרה נב בהתאם לנוסח הבא:

נב "ליזום, לפתח, להקים, לתכנן, לנהל ולתפעל ולהפעיל פעילות נופש וקיט, פרוייקטים בנושאי הנופש הקיים התיירות ובכלל זה הקמה ובניה של בתי מלון, כפרי נופש, בתי הארחה וכל פעילות בכל סוג שהוא בתחום הסיור, התיור, הנופש, הקייט, האירוח וכל השירותים הניתנים לנופשים, סיילים, תיירים, קייטנים, ובכלל זה סיורים בחו"ל, אירוח, מתקני ספורט והרבצה, אירוח בנופש, קורסים, הרצאות וכיוצא באלה".

י.ב. בהמתנה מס' 4 בע"מ

בבית המשפט המחוזי
בתל־אביב—יפו

תיק מעמד אישי מס' 3035/85

בפני: — כבוד השופט שטיינברג

חיים ברק רשות
נגד
אברהם ברק

נקבע לדיון ביום 26.12.85 שעה 8.30

הזמנה ובתביעה למזונות

אל: אברהם ברק כתובת בלתי ידועה.

דע, כי התובע/ת הגיש נגדך תובענה לפי פרק ב' לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד — 1984 כמפורט בכתב התביעה המצורף בזה, על נספחיו, אשר העתק ממנו תוכל לקבל במשרד הרישום של בית משפט זה.

אם יש ברצונך להתגונן, הנך מוזמן להגיש כתב הגנה יחד עם הרצאת פרטים לפי טופס 12 שבתוספת הראשונה לתקנות האמורות. כתב ההגנה, על נספחיו, יאומת בתצהיר שלך ויוגש לבית המשפט תוך חמישה עשר ימים מיום פרסום הזמנה זו.

אם לא תעשה כן, תהא לתובע/ת הזכות לקבל פסק־דין שלא בפניך בהתאם לכתב התביעה.

יום 3 ספט' 1985. ברוך אבנר — מזכיר בית המשפט

מודיעין

טלויזיה

5.30 שיישאר בינינו.
6.00 "תקוות גדולות" – פרק תשיעי: פיפ מבקש כסף מגברת האווישם כדי לסייע למאגוויץ'. הוא מצהיר על אהבתו לאסטלה (תרגום עברי־ערבי).
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "תהילה" – שם הפרק: "שלוה הקיץ".
8.50 נקודת־חן.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 "עוברים דירה" – פרק חמישי: הסדקים בקירות תוקנו כולם, אך על כל הסדקים שבמשפחה שרה עדיין אינה משתלטת.
10.00 זה הזמן.
10.50 "בולמן, בלש בדימוס" – שם הפרק: "הבת היתה רקדנית". איש עסקים בקנה־מידה בינלאומי חש שחייו בסכנה. בולמן מהסס, אם להיענות לפנייתו ולהיות שומר הראש שלו, ומאחר את המועד. המיליונר נמצא מת.
11.40 חדשות.

טלויזיה לימודית

08.15 אורחות וחכמים – כלכלה.
08.40 בלי מורות, פ"ו.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ד', הבחוק.
10.05 ארץ מולדת – ממשטר להתעצמות.
10.30 הגיל הרך – רגע עם רוחלי.
11.00 ערבית מדוברת, הדיה.
11.15 אנגלית ו'.
11.30 מדעי הטבע ז'–י"ב – פינגווינים.
12.00 תלמוד, שניים אוחזין – הכי דמי, חלק 2.
12.25 אנגלית ד'.
12.45 צרפתית, העשרה.
1.00 אנגלית ה'.
2.00 ילדים משכנות חיים – נקודות ראות 1.
2.20 ביאוגרפיה – סין.
2.45 אנגלית מדוברת למבוגרים.
3.00 קסם קסם, מספרים.
3.25 קולדגול – פרק 47.
3.35 בלי מורות, בר"ד.
4.00 בוקר טוב יקום.
5.00 ערב חדש – מנחה רפי רשף.

רדיו

קול המוסיקה

07.30 שחרית מוסיקלית – דבוז'ק: סוויטה צ'כית אופ' 39 (התז' הקמ' האנגלית / צ'רלס מקרס); רייכה: חמישיה בה מג'ור, לכלי נשיפה של עץ, אופ' 91, מס' 9 (סולני כלי־הנשיפה מרנה); מוצרט: קונצ'רטו מס' 27, בסי־במול מג'ור, לפסנתר ותז' ק' 595 (ד' ברנבוים / התז' הפיל' הישראלית / ברנבוים); סטרווינסקי: סימפוניה במי במול מג'ור, אופ' 1 (התז' הפיל' הבותית / וליה אסלס).
09.30 קונצרט בוקר – ליסט: "הונגריה", פואמה סימפונית מס' 9 (תז' הגוונדהאוז בלייפציג / קורט מזור); ברטוק: רביעית כלי־קשת מס' 1 אופ' 7 (רביעית אורג); וולף: סוויטת קפריזיול (הסינפוניה מבודנפשט / ג'ורג' הרסטו); הלנדל: קונצ' לכנור ותז' (אידה הנדל / התז' הסימפונית של בודנפשט / פאבו ברגלונד); סנייב: רביעיית פסנתר במי מג'ור, אופ' 20 (רביעיית קנטילנה בלקירב: "רוסיה", פואמה סימפונית (התז' הסימפ' של בודנפשט / אנשל ברוסילוב).

של "התזמורת הבינלאומית למוסיקה בת זמננו" שהוקלט בקנדה: ארנסט מקמילה: "לבן כשלג" (נלסון לנגס, בריסון / מקה' מנרלסון בסורנטנו / אלמר אישלר); ג'יניל אוסבורן: קראלים 3,2,1, ג'ודית יאנג, סופרן / סוזן קוסר, אולנה גבריברזובסקי, אלט / רוברט פיסן, טנור / נלסון לנגס, בריסון / סימתי קראן, בסא אר־

13.00 קונצרט צהריים – באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 6, בסי במול מג'ור (תז' הקמ' האנגלית / ג'ון סקאניה בהתהבן); רביעית פסנתר, מס' 3, בדו מג'ור (קול אגבל / סולני הפיל' מברליז); דבוז'אק: "האהבה הקוסמת" (סולנים ותז' מנהריאול / שרל דיוטואט); מנרלסון: סימפ' מס' 4, בלה מג'ור, אופ' 90, ("האיטלקית") (סינגט מרסין / נביל מרינר).
15.08 "מוסיקה ויהדי" – יצירות ל' מקולה מ"ימי המוסיקה 1984"

נה מלנאם האינספי (ומרי אל־מר אישלר בניצוחו; טון דה לב. "בגלל כרמינו הפורחים" (מקה' קמ' בניצוח אלמר אישלר; מאיר שפר: "אפיטף לאוד הירוד" (ג' יאנג, סופרן / ק' גורין, אלט / ג' בראנטל, ד' קמפיון, ק' ארספין בלינקישה, מקה' מנרלסון מטר רונטו / א' אישלר.
16.00 "קונצרט מנחה" – ברטוק: דיברטימנטו לכלי־קשת (התז' הקמ' האנגלית / ד' ברנבוים); ברהמס: קונצ' כפול, בלה מינור, אופ' 102, לכנור, צ'לו ותז' (ה' שרינג / י' שטרקר / תז' הקונ' ברטחבאו / ב' הייטינק); ליסט: סימפוניית "פאוסט" (התז' הסימפ' מבוסטון / מקה' פסטיבל טנגל־ווד / ק' ריגל, טנור / ל' ברנ־סטיין); שופן: 3 ואלסים, אופ' 64 מס' 1, 2, 3 רג ו' אשכנזי, פסנתר.
18.30 קונצרט מהקלטות הסימפ' "ים רשה"ש – שידור שני של הקונצרט שהיה בבנייני־האומה ב־28.11.85: מנצח אורי סגל / מלך רודולף בוכבינדר, פסנתר. בטהובן: קונצ'רטו מס' 5, לפסנתר ותז' "הקיסר" סימפוניה מס' 5.
20.05 "ערב טוב" – באך / רכסנה: מבוא כוראלה (נספני התז' ה סימפ' ירושלים / מרדכי רכטמן). שומאן: ואריאציות אבג וק' אראו, פסנתר; רוסיני: אנדנטה ואריאציות לחליל ונבל (ר' צוקר מן / ר' מנוזה).
20.30 "מאולמי הקונצרטים בעולם" בעריכת עדנה ענתי – התז' הפיל' מברלין, סדי ארזווה (18.12.84): בנדלסון: הפתיחה "מערת פינגל"; קונצ' במי מינור, לכנור ותז' (עיקסורה מולובה, כנורז; ברג: 7 שירים־מוקדמים (ואוקי הגנגר, בריטון); שוברט: סימפוניה מס' 8, בסי מינור ("הבלתי גמורה").
22.33 בן המקורות – שירת יהודי ספרד מארצות הבלקאן.
23.00 דפי פסנתר – שומן: 12 אט־יודים אופ' 25 (פ' רנה דיסאבל, פסנתר); 4 בלדות אופ' 10 (א' ב' מיקלאנג'לי, פסנתר).

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – "ברי־אות, הבחירה בידיך: "לחץ ודב־שות".
12.05 פעמי המורה.
14.06 תכניות לילדים – "קוקי הב־קוקי" מאת טובה הרשקוביץ; "הפרדס" – מאת ברגלית הל־פרק; "מהליקים של כספי מאת מרי בייפס דורג' (ב"א סיפור הש־בוע – "הנפילה" מאת יפה ואור־זר.
15.00 "תיבת הפתעות".
15.25 הכותר עגול.
16.05 רדידהלה – "שרון, חי אמך" מאת היינר קיפהרט (א') (ש.ט).
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – הפילוסופיה הנהוג: "אנשים ובעל לות־הברית" – פרופ' מרטין גילברט.
19.05 עיונים בפרשת השבוע.
22.05 קשר לילה.

רשת ב'

10.05 עיניי תחבורה ותיירות.
15.05 עיניי מדע וטכנולוגיה.
15.10 סער לשלום.
18.06 שעה חופשית.
18.45 היום בספורט.
19.35 דין ודברים.
20.05 מבצר הזמירות.
22.05 פינת הג'אז.
23.05 מחפשים את המטמון.

רשת ג'

18.11 אתם זוכרים את השירים.
20.05 קצת אחרת.
22.05 משלנו.

גלי צה"ל

06.30 אוניברסיטה משודרת: יסודות הרציונאליזם המודרני בפילו־סופיה: שלושת התבונה ודרגת ההכרה השלישית לפי שפינוזה. מרצה: פרופ' ירמיהו יובל.
06.55 פינה חמה לליבי.
15.45 אלף הימים – פרק 12: "סול המוות" (ש.ט).
17.30 משהו שלמי.
17.50 יומן ספורט.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
20.05 משלנו.
23.05 "שידור חוזר".
23.50 בצר חצי – סיקור משחקי הליגה הלאומית בכדורסל.

בתי קולנוע

תל־אביב

אסתר שוטר עם כבוד 9.30, 7.15
אדלי חזרה לעתיד 9.30, 7.15, 4.30
אלנבי תלמידה ומחשמלת 9.30, 7.30
בן־יהודה הבז ואיש השלג 9.30, 7, 4.30
גורדון אגדה 9.30, 7.30
גת אגם הברבורים 9.30, 7.15
דקל האיש בעל הנעל האדומה 9.30, 7.15
דיזנגוף 5.30, 7.15, 9.30
כ"ס לעבירות בתנועה
חצות – ברס סקס – שער באהבה
הוד המסרה אמריקה 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין אפוקליפסה
עכשיו 11.00
חן 1 שנת הדרקון 9.40, 7
חברי הדרקון אליוט 4.45, 2
חן 2 רומן על בטוח 7.20, 9.40
בחזרה לארץ עוץ 4.45, 2
חן 3 כ"ס לאסירים מתחילים 9.40, 7.20
הגוניס 4.45, 2
חן 4 הנוקם 9.40, 7.20
פנטסיה 4.45, 2
חן 5 קאל 9.45
הגונים 7.20, 4.40, 13.00
לימור כבודו של פריצי 9.30, 7
11.00 הסיפור שאינו נגמר
לב 1 אמדיאוס 9.30, 6.30, 3.30
לב 2 גשר צר מאד 9.30, 7.30, 2.00, 5.00
מוזיאון תל־אביב לרקוד עם זר 9.30, 7.15
מוגרבי מושלם 9.30, 7.15
מקסים הנינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15
סינמה 1 הבובה הגדול 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 2 אני יודע שאת יודעת 9.30, 7.15, 4.30
סמדר חברים 9.30, 7.15
פאר רכבת תחתית 9.30, 7.15
פריז ברדי 9.30, 7.15
צוותא נגוע + כמו חלום 8.00
צפון הכפתח 9.30, 7.15, 4.30
תמוז – רמת־אביב – 9.30, 7.30
בריאן כוכב עליון
שחף שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15, 4.30
תכלת אהבתו של סוואן 9.30, 7.15
תל־אביב מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15, 4.30

יפו

התזית הישראלית רציחות פשוטות 10.30

ירושלים

אדיסון מכרות המלך שלמה 9, 7, 4.30
אדיסון סגור לרגל שיפוצים
אורנע בי"ס לאסירים מתחילים 9.00, 7.00, 4.30
בית אגרון 10.30 סינדרלה
12.00 איגדראנה ג'ונס המקדש האבוד
2.30 שובו של הג'די
5.00 סינדרלה
6.30 כוואן כוואן
9.15 ברוך
22.00 מופע הקולנוע של רוקי
כרמון של ביזה 5
סרון סרון 8
מופע הקולנוע של רוקי 10
כתום הגוף 12 חצות האליגס הקטן
בנייני האומה
ראסטי ג'יימס 9.00, 7.00
הבירה המסרה אמריקה 9, 7, 4.30
גיל אחד רומן על בטוח 9.30, 7.30
סינמה 1 הנינג'ה 9, 7
בכיר שושנת קהיר הסגולה 9.15, 7.15
סמדר דון ג'ובאני 8.30
עדן מושלם 9, 7
חן נשים בעורף 9, 7, 4.30
מיטשל כבודו של פריצי 9.15, 6.00, 4.15

חיפה

אורה כבודו של פריצי 9.15, 6.45, 4.00
אורלי קריאת העורב 9.15, 7.00
אמפיתיאטרון הנינג'ה האמריקאי 9, 7, 4.30
ארמון הו קרב בבלתעות הבריס 9, 6.45, 4.30
בית אבא חושי חג שבח 9.15, 7.15
עצמון מכרות המלך שלמה 9.15, 7
חן רמבו 9, 6.45, 4.30
פאר המושלם 9, 6.45, 4.30
רבגי 1 שנת הדרקון 9.15, 6.30
12.00 חברי הדרקון אליוט
רבגי 2 ברדי 9.15, 6.45
כרי פופינס 4.15
רון המסרה אמריקה 9, 6.45, 4
שביט הר הכרמל, שושנת קהיר הסגולה 9, 7
שמרי העד 9, 7

קרית־ביאליק

כסיר אמדיאוס 9.30, 6.30
מבית גשר צר מאד 9.15, 7.00

קרית־חיים

בית העם רפסודה או רומנה 8.00
9.15 חף מפשע

קרית־ים

ניצן תרגיל לברגל מתחיל 9.30, 7

קרית־מוצקין

אורות הנינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15

אשדוד

אסתר הנינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15
אשדוד כוחו של בקבוק 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר המסרה אמריקה 9.30, 7.15, 4.30
מאור העד 9.30, 7
היכל בי"ס לעבירות בתנועה 9.30, 7.15

באר־שבע

חן המסרה אמריקה 9.30, 7.15

בת־ים

אורנים יער האיזמרגד 9.30, 7
עצמאות מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15, 4.30

גדרות

בית העם לה טרויאטה ב־8

הרצליה

היכל המסרה אמריקה 9.30, 7.15
מלון דניאל העד 9.30, 7.15

חולון

אירמון מושלם 9.30, 7.15
ב"ס מכסחי השדים
מגדל שוטר עם כבוד 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת 9, 7 טרטסי
4.00 הבלש האמריקאי הוורד
סבוי מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15
רינה המסרה אמריקה 9.30, 7.15

טבריה

אביב העד 9.30, 7

טבעון

יובל אור יער האיזמרגד 9.30, 7.00

כפר־סבא

עמל גירושין נוסח הוליווד 9, 7
11.00 הסיפור שלא נגמר
חן קוד השתיקה 9.15, 7

לוד

אהלי תרגיל לברגל מתחיל 9.30, 7.15
נוה דוד קוד השתיקה 9.30, 7

נהריה

הדר מסכה 9.30, 7

נתניה

סמדר נשים בעורף 9.15, 7
אסתר המסרה אמריקה 9.15, 7
שרון שוטר עם כבוד 9.15, 7
5.00 בחזרה לארץ עוץ

פתח־תקוה

שלום גירושין נוסח הוליווד 9.30, 7.15

קרית־שמונה

שניר מסכה 9.15, 7

קרית־מלאכי

צברית אירית עירית 9.15, 7.15

ראשון־לציון

נעמן הבובה הגדול 9.15, 7.15
ראשון הנינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15

רחובות

בית העם הבאפיה בסיציליה 9.30, 7.00
הדר הבובה הגדול 9.30, 7.15
חן חזרה לעתיד 9.30, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

אלאיס שנת הדרקון 9.30, 6.50
ארמון מושלם 9.30, 7.15, 5
לילי כבודו של פריצי 9.30, 7.15
הדר המסרה אמריקה 9.30, 7.15, 4.30
רבגן 1 שוטר עם כבוד 9.45, 7.25
חברי הדרקון אליוט 5.00
רבגן 2 ברדי 9.40, 7.20
לילדי נץ 4.45, 2.30
רבגן 3 יער האיזמרגד 9.40, 7.20
סלגיה 4.45, 2.30
רבגן 4 גשר צר מאד 9.40, 7.20
בחזרה לארץ עוץ 4.45, 2.30
שביט רומן שחזר במלחמה 9.30, 7.15

רמת־השרון

כוכב 7 הגנה באדיס
9.30 אירית עירית

רעננה

אורות רמבו 8.30

רמלה

אורן הנוקם 9.30, 7.15

רכוש ספר מספרית דבר

צוערות קצת פחות צעירות

עשרים ושלוש נשים של ממש, רציניות, מוכשרות ובעלות מוטיבציה. לומדות בקורס קצינות של הג"א ברעננה. בשעת חירום הן תהיינה משענת העורף

מאת נורית הליף

הכל חאקי. הנעליים שחורות, גבוהות, כבדות ומאובזמות. האחראית על מיסדר־הבוקר אומרת: „אני לא רואה פה שלשות! אני לא רואה פה כובעים ומישהי מעשנת" חיוכים מסתמנים בין השורות, כאומרות: „נו, זה לא הצד החזק שלנו..."

עין המצלמה שמתקרבת, מגלה מעל מדי החאקי פנים לא צעירות, נשים של ממש בנות 35 ועד 45, אמהות, גם כאלה שצאצאיהן כבר נשואים. 23 נבחרו, לאחר מיון, להשתתף בקורס קצינות הג"א ברעננה. הללו שתסיימנה אותו בהצלחה, תזכינה בדרגות קצונה במילואים.

סרן עזרא רפאלי, מפקד הקורס, תושב רעננה שבחייו האזרחיים עוסק במחשבים, עכשיו מדבר עליהן:

„הן רציניות, מוכשרות, מרוצות מאד, ובעלות מוטיבציה גבוהה להצליח. בקורס הזה אין העדרויות ואין נשירה. החניכות, נשים עובדות שקיבלו חופשת־מילואים מעבודתן ומשלה לצורך שרות על פי כל הכללים המקובלים, או עקרות בית, כאלה שהשאירו בבית [illegible] שלא שרתו בה כשהן כאן אחר הבית, הילדים, העבודה וכל היתר נשארים מאחור. פה המסגרת היא צבאית ומסודרת, עם מדים, התייצבות בזמן ולימודים מרוכזים. קבוצה זו היא המשענת הטובה שתימצא בעורף בשעת חירום. הן תתפקדנה בישוביהן כקצינות מילואים, תהיינה דמויות סמכותיות במדים ועם דרגות קצונה, כתובת לאוכלוסיה במצוקה בשעת חרום, מפקדות. הג"א אזוריות או מפקדות מקלטים ציבוריים; על כל המשתמע. בעזרתן נרכז את נושא הבטחון".

אין זה קורס ראשון בסוגו בארץ. קודמים התקיימו בבית שאן, באזור לכיש, בדרום ובהוד־השרון. את הקורס הן עוברות, כמובן, בהתנדבות. מה מושך אותן? מה גרם להן להעדיף פסק־זמן יוצא דופן שכזה מן החיים השיגרתיים?

צביה כרמל, למשל, בת 37 ואם לשתי בנות, עוסקת ביומיום שלה באומנות: עיצוב תכשיטים ופיסול. בד בבד גם התנדבה במשך שנתיים וחצי לעבודה במרכז לנשים מוכות בהרצליה וטרחה חודשים ארוכים להתייצב בטרמפיאדת־החיילים בצומת כפר־סבא. אמנות וחאקי אין בינם הרבה מן המשותף, אבל עבודה עם אנשים במצוקה, כמו התגייסות עקבית לטרמפיאדה־ ההתנדבות למען נושא בטחוני — כאן יש, מסתבר, קשר טוב.

„המדים הפתיעו אותי ולא שום דבר אחר. האמת היא שהתקשיתי להיכנס לתוכם. גם נאלצתי להוריד מעלי כמות [illegible] של תכשיטים, בהם אני נוהגת להתקשט. מודה, בימים הראשונים המדים היו לגבי משהו מאד לא טבעי. התביישתי. עכשיו המדים נוחים לי ואני אפילו גאה בם. גאה להיות שותפה למאמץ שינוי הדימוי של הג"א אשר התערער, לדעתי, בשנים האחרונות. אין לי ספק, שכל התפקידים אשר יוטלו עלינו הם חיוניים ונחוצים, ואנחנו הנשים נמלא אותם על הצד הטוב ביותר".

מרים פת, עקרת בית, אם לשלושה ילדים, הצעיר בן תשע. היא מדברת בהתלהבות על תודעה בטחונית. בכיוון זה היא מחפשת לעצמה כלים ותוכן. מרים מתנדבת קבועה ב„מרכז הסיוע לנשים" ברעננה ובשורות המשמר האזרחי [illegible] בתחום האשה, [illegible] ועכשיו גם בתחום בשעת חירום. אלה הנושאים שלה והכל מתקשר.

„כשאני עושה את הדרך מן הבית אל מקום הקורס, שואלים אותי: מה התחפושת הזאת? אני מסבירה: קורס קצינות הג"א. צוחקים ואומרים לי: יתנו לך משרוקית ותצעקי ברחוב לכבות את האור! התגובות הלגלגניות בעיקרן מפי הגברים. הנשים פשוט לא מבינות בשביל מה אני, בגילי, צריכה את זה. אין ברירה אלא ללמוד להתמודד גם עם דעת הקהל. אני מרגישה נהדר בקורס. הצוות שלנו מעולה, המדריכות הצעירות יכולות להיות בנותינו. אין דבר, גם אורית, גם הרב"סית עירית הסמל הראשון שאתנו, ומפקד הקורס, כולם מתיחסים במלוא הרצינות".

הן לומדות להכיר את מערך העורף ותפקידיו בשעת רגיעה כמו בשעת חירום. הן לומדות לוחמה כימית (אב"ך) ועזרה ראשונה, והכרת אמצעי חילוץ והצלה. לומדות להכיר את ה„עוזי" ואת ה„קרבין". שומעות הרצאות בנושאי קשר, מחסני חירום, הגשת סיוע לאוכלוסיה מתקשה או פגועה ובעיקר את נושא ההתמודדות בשעת לחץ. הקורס הוא בשיתוף עם עיריית רעננה הנותנת לו מלוא הגיבוי והעזרה, שהרי בלא עניינם של פרנסי העיר בקורס כזה, לא ניתן היה לקיימו.

לאילנה פולוס, עוד מעט בת 44, עוד מעט גם סבתא, יש נסיון רב בטיפול במשפחות שכולות ברעננה, נסיון אותו צברה לאחר מלחמת יום הכיפורים. אילנה תמיד מתנדבת. עכשיו היא שוב מחפשת אתגר חידוש. יש לה בת נשואה ובהריון, ובן חייל.

„בימי ראשון בשבוע, כשהבן הזה מסיים חופשה קצרה בבית, אנחנו שנינו, לובשים מדים, שנינו יוצאים לדרכנו, נו, זו הויה בפני עצמה, ממש התרגשות", אומרת היא, שלא שירתה בצה"ל. כל כך היא גאה במדים שעל גופה, בדיסקיות המיטלטלות על צוארה, שאינה פושטת אותם גם כשהיא מוכרחה, לאחר שעות הקורס, „לטוס" לעבודתה כיועצת לאדריכלים בחברת שטיחים גדולה. בעלה של אילנה סיים לפני שנה אותו קורס עצמו כחניך מצטיין. הנה הוא האתגר!

חניכות קורס קצינות הג"א תעסוקנה, כמובן, בטיפול אישי בתושבים, חילוץ ופינוי, הסברה הדרכה, כמו גם בסיוע למפקדת החירום העירונית. הג"א היום איננו רק ענין של „לכבות את האור שם למעלה" הג"א מבצע חילוץ נפגעי אסון צור, למשל. הג"א זו היערכות מערך העורף, ארגון והפעלת מחסני חירום ותירגולים תמידיים. אילנה מוסיפה: „אשה הסבורה כי תוכל לעמוד בלחץ במקרה של פיגוע המוני, צריכה להירתם לענין הזה. זהו תפקיד המתאים לאופי הנשי ולכוחותינו הפיזיים. הטובות שבקורס תלכנה אולי להיות קצינות קישור, האחרות תתמקדנה בהמשך בנושא העזרה הראשונה". אילנה פולוס עצמה הצילה לפני כשנתיים אדם ממוות, כאשר הנשימה אותו, אף שלא היו לה כל נסיון הכשרה.

בסופו של כל שבוע מתקיימת בקורס בחינה על כל החומר שנלמד. זה לא קל. השפה היא צה"לית וצריך היה להתרגל במהירות רבה למונחים כמו אב"ך, קחל"ר (קצין חיל ראשי), חל"כ (חומרי לחימה כימית) ועוד. לא נותר זמן פנוי ויש מתח. צריך להתרגל ולשנן חומר. אף זו התמודדות במצב של לחץ. ואילנה מסכמת בדברים שהם בוודאי על דעת כולן:

„מרגש. יש סיפוק והרבה גאוה על כך שלי, בגילי, ניתנה הזדמנות כזו, וכיוון שניתנה, אעשה את הכל להיות טובה מאד".

מרים פת (מימי) ואילנה פולוס, צוערות

צילומים: אסף הליף

האח הגדול מרקס

מאת ורדה צימרמן

במוצאי שבת החל „המבצע". „מרקס אנד ספנסר" ב„משביר לצרכן" במחירים מוזלים. הנחות של 20 אחוזים ויותר. מעטים הישראלים המגיעים ללונדון, ולא נכנסים לשם, ל„מרקס אנד ספרקס" — בפי שמכנים את החנות. מי בחיבה, מי בציניות. לפעמים קונים שם (בטעות, כמובן) תוצרת „כחול לבן". כאן, אומרים לנו, הכל תוצרת בריטית. בגדי נשים וגברים, בגדי שינה, מוצרי איפור ותמרוקים (חדש בארץ), שמיכות פוך, מכשירי כתיבה, בושם (גם הוא מיובא בפעם הראשונה לארץ), וכמו כל המוצרים החדשים יימכר, לעת עתה, רק בחנות המיוחדת ל„מרקס אנד ספנסר" בקניון ברמת־גן). גרביים מגבות ונעליים. שלא כמו בבריטניה, כאן אפשר למדוד בגדים. כאן גם אפשר לקנות פריטים מתוך מערכות.

ערכנו סיור מוקדם בחנות „המשביר לצרכן" שבלב־דיזנגוף בתל־אביב. ראינו שם סריגים יפים מקטיפה ומכותנה מגוררת לנשים (במידות שבין 38 ל־50) המכנסיים נמכרים ב„הצעה מיוחדת": 59,990 שקל במקום 99,990 שקלים. על מחירי החלוקים לנשים ההנחה היא של 40,000 שקלים. כתונות לילה ופיז'מות נמכרות ב־30 אחוזי הנחה. לגברים מוצעים בין השאר, חולצות (חלק באריזות מתנה עם עניבה), סוודרים, סווט־שירטס. גילינו סבונים ותכשירי קוסמטיקה של „מרקס" באריזות־נסיעה בתוך תיק מיוחד, הכתונת לילה הכוללת לשמש חולצת־טוניקה לכל דבר. הבטחנו לעצמנו לחזור לבקר שנית, ואגב, אם וכאשר תגשו לשם כדאי לשאת את העינים כלפי מעלה, כלפי השלטים של „מרקס אנד ספנסר" אלה, לפחות, בכל־בו שבלב דיזנגוף ממוקמים על־פי המחלקות הכלליות, בחלקם. כדאי לבדוק.

מאת אבי טנא

גידול ילדים
לא לנעול
תאומים שניים שאינם אחד / מאת מרים סמיר / רשפים / 126 ע'

כ־50 מיליון תאומים משוטטים עלי אדמות — מתחבטים זה בזה, מעוררים בעיות של גידול, וגם משמשים כלי בידי החוקרים. מחברת הספר הזה, בעצמה אם לתאומים, מניחה, לא בלי הגיון, כי לכל זוג תאומים אופיו המיוחד וכל פרט בתוך הצמד ראוי להתייחסות אישית כאדם ייחודי. לפיכך היא מבקשת לסקור מחקרים שנעשו בעולם הגדול (יש גם קונגרסים המוקדשים לתאומים). להציג עצות להורים בהסתמך על ניסיון של אחרים, להזכיר ליועצים ומחנכים את הבעיות המתעוררות במוסדות חינוכיים, ולטפח בציבור את ההכרה שאין לנעול תאומים בתוך ה„תאומות". בסוף הספר ביבליוגרפיה נרחבת.

ההתפתחות הלשונית
משתיים עד חמש / מאת קורנאי צ'וקובסקי / תרגמה מרוסית דוידה קרול / ספרית פועלים / 130 ע'

צ'וקובסקי, מן הראוי לומר מלכתחילה, הוא מחברם של „ברמלי" ו„לימפופו" הבלתי נשכחים. כאן הוא דן בהתפתחות הלשונית של ילדים וממילא גם בהתפתחות החשיבה והדמיון בגילים הנקובים בשם הספר. יש כאן לפיכך על חיקוי ויצירה, על כיבוש הדקדוק, על חיפוש החרוזים, על החרוזים הראשונים. על הציוריות והפעילות ועוד כיוצא באלה. „אל תדמו בנפשכם כי את כל המלים והביטויים המובאים בדפים אלה שמעתי במו אוזני. יש בידי אלפי מכתבים, ששלחו לי סבתות, סבים, אמהות ואבות של פעוטות". מרים רות, שהקדימה, גם הוסיפה לדוגמאות המופיעות במקור יצירות מפי צבריט החמודים והעוקצניים.

גישה אופטימיסטית
בית ההורים והשפעתו על הישגי הילד / מאת יהושע משעולי / הוצאת המחבר / 188 ע'

„הספר הזה מייצג גישה אופטימיסטית לחינוך". כך נאמר בפתחו — ומכאן שבית ההורים יכול להשפיע. בהתבסס על מחקריהם של פסיכולוגים ידועי שם, ובעיקר על אלה של פרופ' בלום מאוניברסיטת שיקגו, קובע משעולי כי מוסדות החינוך אינם בנויים לטיפול אינדיווידואלי בילד ולפיכך ראוי להורים לעשות זאת בהסתמך על חמישה עיקרים: פיתוח החושים וההבחנה החושית, יחס חיובי ליצרי הילד (תוך ריסון שאינו דיכוי), טיפוח ההבנה והחשיבה העצמאית, חינוך ליושר אינטלקטואלי, וכבוד לילד. הספר מכיל גם דוגמאות רבות של „עשה" ו„לא תעשה" בהקשר זה.

פסיכולוגיה
הלחץ שלא נידון
ילדים במצבי מתח / מאת ברברה פורטר, דונלד מדירוס, דויד וולף / תרגמה מאנגלית ציפי זליגזון / אור־עם / 201 עמ'

ספרים רבים, מאות מאמרים ואלפי סדנאות הוקדשו, לפי הקדמה של ספר זה לבעיית הלחץ. רק מעט מאוד הוקדש, מכל מקום, ללחץ הפועל על ילדים. והנה, „ההשפעות ההרסניות של לחץ על ילדים מתחילות להיות גלויות. העליה הדרמתית במקרי ההתאבדות של ילדים, שימוש בסמים ואלימות הם רק כמה מסימני הלחץ שאיתם חייבים הילדים להתמודד". אשר על כן באו שלושת המחברים של ספר זה לדון בלחצי הילדות הבאים: לחץ בבית, לחץ של גירושין, לחץ של חברים, לחץ בבית־הספר, לחץ בענף הספורט, לחץ עקב אישפוז, לחץ עקב מוות וגסיסה. בנוסף מוצגות טכניקות הרגעה. הדוגמאות לקוחות כולן מארצו של הדוד סם.

דיוקנאות
האמריקאית המנוצחת
אשה עצמאית / מאת אליזבת פורטיס הילי / תרגמה מאנגלית מאירה ירושלמי / ספרי ארז / 245 ע'

לאורך 68 שנים ויותר, מדצמבר 1899 ועד יוני 1968, חיברה בס סטיד גארנר מכתבים לידידיה, לשני בעליה, לילדיה, למשרתיה, לבקלין קנדי ולעורך העיתון של דא לאס („אני מצרפת מודעת פטירה שערכתי מראש לקראת מותי"). מכאן יובן שהמכתבים מסקרים מסכת חיים של אשה אמריקאית בתוך התמורות הסוערות של הזמן. שם הספר בא להזכירנו כי לא סתם אשה אמריקאית היתה זו והמכתבים גם מלמדים איך תכננה בהקפדה את חיי משפחתה, את שלבי עלייתה בסולם החברתי ואת הקריירה העסקית של בעלה. עוד שם, כמסתבר, על נישואין ואהבה, חיפוש האושר והתמודדות עם הזקנה, השכול והמוות. בהיעדר הקדמה יש מקום להניח כי נכדת הכותבת היא שהביאה לדפוס.

ספרי בישול
הטוב שבירקות
ספר הבשר של בלקון / בעריכת שלום קדוש / רביבים / 80 ע'

„נתח בשר הוא הטוב שבירקות". אומר פתגם יהודי עממי המצוטט בראש הספר. לפיכך לוקטו 161 מתכונים למאכלי בשר כשרים שהופיעו תחילה באנציקלופדיה לבישול ואפייה ויינתנו יחדיו בפורמאט אלבומי מהודר. יש כאן מאכלי בשר בקר, אומצות בשר עגל, קרישי בשר (ובכלל רגל קרושה), חמין, כבד, לב, לשון, מוח, בשר כבש וטלה, מרקי בשר, פונדו בורגיניון, ממולאים ורטבים. עם כל מתכון, הוראות להקפאה ולהפשרה וגם תצלומים צבעוניים מרהיבים של התוצאות. עוד שם מבוא על הבשר ותבליניו. בתיאבון.

מין
„מחקרי חיים"
אחוב אותי בכפות ידיך / מאת ברברה אסמיול וסנדרה דוד / תרגמה מאנגלית אורית קפלן / אור־עם / 178 ע'

„האם אותה מגע לאורגזמה בעת קיום יחסי מין? כאשר ספר נפתח בשאלה שכזאת, דומה שיעדו ותכליתו ברורים לחלוטין. בזה שבידינו מוצגים עשרה „מחקרי חיים" — כולם סיפורים על זוגות בארצו של הדוד סם ומה שעשו כדי לענות בחיוב על השאלה דלעיל. מחקר מחקר ולפניו מבוא ובעקבותיו סיכום „לאור התיאוריה המינית העכשווית". ובל נשכח, שבחיי התקשורת בראש כל עמוד ועמוד.

נס גדול יהיה פה

מאת ציפי רוחן

מבצע הטלתרום היה מבצע נהדר. בואו נתעלם מהכרבית של חיים יבין, נשכח לרגע את עלבונם של השחקנים שלא היתה להם הזדמנות להופיע ונפסח על אכזבתם של באי תיאטרון ירושלים. הנה נתרמו בכספים. הרבה הרבה כסף. העם הזה יודע לתת. יש לי רק שתי שאלות קטנות קטנות:

שאלה ראשונה היא למה היה צריך לחכות למין כזה מבצע? מה? לפני זה לא ידעו שיש קשישים בישראל? או שהם במצוקה? לא ידעו שיש כאלה שגרים בתת־תנאים? לא ידעו שיש בצפת ובירושלים קשישים שקופאים מקור? מדוע אף אחד חוץ מאייבי נתן לא קם?

ומה היה קורה אם התוכנית הכלבוטק לא היתה משודרת וקשישים אלה לא היו מגיעים לכל סלון בארץ? אפשר היה להמשיך ולהתעלם מהנושא?

למה מבצע כזה לא הורם לפני שנה או חמש שנים? מה יש? מצבם של הקשישים או היה טוב יותר? אף אחד לא עונה ולכן אעבור לשאלה הקטנה השניה: עם ישראל אכן התגלה במיטבו, אך מדוע רק העם צריך להתגלות ככזה? הוא הרי עושה זאת כל השנה. הוא זה המצמצם כשאומרים לי לצמצם, הוא זה המשלם את המיסים גם שמעלים לו אותם, הוא זה הנשאר במינוס בבנק ב־10 לחודש כשהמשכורות נשחקות לו יותר־ויותר.

העם הוא זה המוותר על הנאותיו כשהנסיעות מתייקרות. הוא זה היוצא למילואים, הוא זה העוזר לממשלה לצמצם את הוצאותיה. הוא במיטבו כל הזמן.

מדוע לא התגלו באותו ערב נבחרי העם במיטבם? אולי הם לא יודעים זאת, אך הם חלק מהעם. מדוע זה רואים כמעט רק את הצד המכוער שלהם? את ההתבטאויות? את הוויכוחים, את המכוניות המפוארות, את המשרדים היפים, את הנסיעות לחו"ל, את הטיפולים הרפואיים שלהם בחינם. מדוע לא קם אף נבחר ואמר: אני תורם שלוש משכורות מעודכנות לטובת הקשישים, מדוע אף מנכ"ל לא תרם את לשכתו המפוארת ואף שר לא קם ואמר אני תורם לכם את הוולוו וגם את הסגן שלו. מדוע שר התיירות לא תרם שתי נסיעות עתידיות וקרובות לעשרה קשישים עריריים? והוועדה הממונה על התקציבים באוצר, מדוע לא תרמה אתמול את כל ההקצבות לישיבות בחצי שנה הקרובה לטובת זקני צפת?

האדונים הממונים על ההתיישבות, מדוע הם לא תרמו שלושה ישובים שעתידים לקום מעבר לקו הירוק לטובת הזקנים בצר הו ה של הקו?

חכמה גדולה, לפאר לרומם ולשבח את העם התורם מהאוברדרפט שלו. ממש נחמד לומר לילד טוב, כל הכבוד אתה ילד טוב, כשברור לכל שהוא כזה.

נראה את הילדים הרעים מקבלים מחמאה כזו. נראה את כל החשובים מחליפים את הוולבו במכונית קטנה. נראה אותם לא נוסעים חצי שנה לחו"ל. בואו נראה אותם מחלקים את עוגת הכספים בצורה צודקת ולא למען יחסי צבור וכוח פוליטי או הסכמים קואליציוניים. אז נוכל לומר העם הזה התגלה במיטבו. אז לא נצטרך טלתרום לקשישים.

הה, הה, נס גדול יהיה פה.

חג בלי אורים

מאת אסתר הרליץ

שמונת ימי חנוכה חלפו עברו, אך ברחובותינו חג החנוכה לא היה ולא קיים; הרי חג האורים הוא. אומרים כי לכל דת ולכל עם חג משלו בעונת החורף, הכל מוצאים דרך להאיר את החשכה ולהביא שמחה לבתיהם דווקא בעונה קודרת זאת. כזה חג הוא גם חג החנוכה.

הולך לו הבראנש בישראל וצועד ברחובות עירו להפש את וסימן כי חג החנוכה הוא. לולא הטלוויזיה והרדיו המדליקים נרות מדי ערב יכולנו לשכוח, חלילה. החנויות ובעלי הבתים אינם מתייחסים כלל לחג. לשוא תחפש בחוצות העיר רמז לחנוכה. איש אינו טורח לקשט את חלונות הראווה בסמלי החג. איש אינו עושה ליצור אוירה של חג. הלכנו לנו בתל־אביב לאורך רחוב דיזנגוף על חנויות היוקרה ויכולנו לספור על עשר אצבעותינו את החנוכיות או הנרות בחלון הראווה. הלכנו לנו להמלך ג'ורג' בחשבנו כי סוחרים ותיקים אלה של תל־אביב הקטנה יוכרו את החג ואף אלה איכזבו. בכיכר דיזנגוף העמידה העיריה חנוכיה עלובה, אך בדיזנגוף סנטר — יוק, לא סימן ולא רמז. במשביר לצרכן, הגדול בחנויות הכלבו, חלונות הראווה מלאים צעצועים אך לא חנוכיה אחת לפליטה, ודווקא עץ אשוח מקושט בחנות מצאנו, למי? לגויים?

עיריית תל־אביב עשתה בכל זאת לכבוד עירה: על בניין העיריה בכיכר מלכי ישראל חנוכיה גדולה ומדי ערב מתוספת נורה. חנוכיה מצאנו גם על גג הוועד הפועל. אך ברחוב ושמו יהודה המכבי חיפשנו חנוכיה, נר או סביבון — ולשוא. פנינו לרחוב בן יהודה. פה יש חנויות של חפצי חן ומתנות לרוב ואף חנויות מוכרות לתיירים. אפילו בחנויות המוכרות חנוכיות לא מציגים אותן לראווה ולא מדליקים אותן. גם בחנויות של מנורות וחשמל, שאבזרי אור תחת ידיהן, אין סימן לחג. ואף לא בבנין חברת החשמל. ואין רמז לחג בחנויות שוקולד וממתקים, ואף לא בקונדיטוריות המוכרות סופגניות. סניף בנק אחד ויחיד הציל את כבוד הבנקים כולם. בתי המלון ברחוב הירקון יכולים לשמש דוגמה כמה קלה מלאכת הקישוט של חנוכה, על גגות בתי המלון מצאנו סוף סוף חנוכיות מוארות. עשינו סיור קצר גם בירושלים. גם בירת ישראל שוממה, פרט לחנוכיה שעל בנין כנסת ישראל.

ומתקנאים אנו בגויים ובקישוטי חג המולד בעריהם וברחובותיהם. מה יפה פאריס בעונה זאת על חנויותיה ורחובותיה המקושטים והמוארים. כמוה ניו־יורק. עם עצי האשוח המעוצבים וחלונות הראווה היפים להפליא. וכה, בניו־יורק, גם מוצגות ברחובות חנוכיות גדולות ומאירות עיניים. וגם בלונדון מתגברים אורות החג הקישוטים על החשכה, הקור והשלג.

מה קרה לנו שהשמחה מאתנו הלאה, האין אנו מסוגלים ליצור אוירה של חג? והרי חג החנוכה הוא אחד החגים היפים. חג בעל תוכן לאומי ודתי, חג בעל משמעות היסטורית. חג המסמל חירות, חופש ועצמאות, חג המסמל נצחונם של המעטים על הרבים. חג עממי, חג של כל עם ישראל באשר הוא. האומנם הוא רק תגם של אמרגנים העורכים מופעים לילדים בכסף רב? האומנם רק חג של סופגניות?

ולנו נראה, כי באמצעים דלים ובמאמץ קטן אפשר ליצור אוירה של חג בכל ישובינו, קטנים כגדולים, ולגרום לשמחת התושבים כולם וגם של התיירים מקרוב באו. נר פה, חנוכיה שם, וגם סביבון, תאורה זאת ואחרת והרי לך חג בחלונות הראווה, בבנייני ציבור, במתקנים ובמשרדים. טוב יעשו ראשי הערים אם יקראו לתושבים, לבעלי הבתים ולבעלי העסקים לתת יד ליצירת אוירת החג ואולי אף יציעו פרס למטיב בקישוטים.

נחוצים רק קצת רצון טוב, קצת יוזמה ותושיה. הלואי עלינו בשנה הבאה.

צבע, צורה, צליל — צעצועים

קוביות פאזל של „גיל"

מגדל הפלא של „אורדע"

גם כשאבא ואמא לא גומרים את החודש, צעצוע לילד תמיד קונים. בארצות המערב שעות העבודה הולכות ופוחתות, והאדם מקדיש יותר ויותר שעות לבילוי עם ילדיו.

על שתי הנחות יסוד אלו בנה טוביה הירש, מתכנן צעצועים, את מפעלו, „צעצועי גיל". לפני כחודשיים הוליך המפעל ידיים, ועבר לבעלותו של קיבוץ תל יצחק. המכירה הגבירה את התנופה ופתחה את תוצרת המפעל ליצוא.

„צעצועי גיל" מייצרים צעצועי פלאסטיק, שהם קלים, חלולים, בלתי שבירים, צפים במים, ואינם מתפרקים בחום. על כל המעלות האלה נוספת צבעוניות עזה ונעימה לעין, ששולטים בה אדום צהוב, כחול וירוק.

הצעצועים מיועדים לתינוקות מגיל חודשים אחדים, ולילדים עד גיל בית הספר. צעצועי התינוקות עשויים בחלקם יחידה אחת, וחלקם מתפרקים וניתנים להרכבה מחודשת. הצעצועים לילדים בני ארבע בנויים על עקרון מגדל ספירה, קוביות פירוק והרכבה, תוך שימת דגש על פיתוח הצד המוטורי של הילד והפעלת חושיו. על ידי חיבור פעמונים לצעצוע הוא נהנה מצבע, צורה וצליל יחד. ב„צעצועי גיל" אין המצאה חדשה ומקורית, רק יישום של פטנטים מוכרים באיכות טובה ובמחיר סביר. לדוגמה: מגדל קטן להשחלה עולה 5,359 שקל ותיק אוכל עם מימיה צמודה — 3,956 ש'.

נעה ירדנאי

משמאל: צעצוע המיועד לתינוקות בני יומם ועד גיל שנתיים וחצי. „מגדל הפלא" שמו. ובקבוץ מלכיה עושים אותו. הוא תלוי ועומד. כאשר ייכתן לתינוק השוכב בלול. ייתלה המגדל ההפוך על מוט מעל המיטה. ישלח התינוק יד — יתכנסו האיברים. יעזוב — יפלו, אך יישארו תלויים. כאשר גדל התינוק ומשחק על הרצפה, יבנה לו מגדל צבעוני וישחק בחלקיו.

"מאמנים" תאי דם לבנים למלחמה בסרטן

שני חולים ב"בילינסון" טופלו לפי הגישה האימונולוגית, הדומה עקרונית לזו שעליה בישר ד"ר רוזנברג בארה"ב, והתוצאות נראות מבטיחות

מאת דנקה הרניש

תקוות רבות עוררו הידיעות שפורסמו בימים אלה על השיטה החדשנית לטיפול בחלק ממחלות הסרטן על־ידי חיזוק מערכת החיסון הטבעית של הגוף, שפותחה בידי ד"ר סטיבן רוזנברג מן המרכז לחקר הסרטן בוושינגטון. כ־4,000 חולים מארצות שונות בעולם התקשרו מאז למרכז והציעו את עצמם כ"ארנבות ניסוי", אבל הרופאים עדיין זהירים מאוד: צריך להתגבר על מכשולים רבים בדרך להצלחה מלאה.

הגישה האימונולוגית של ד"ר רוזנברג נוסתה עד כה ב־25 חולי סרטן, שלא הגיבו עד אז על שום טיפול אחר. התוצאות היו מעודדות: אצל אחד מן החולים נעלמו מספר גידולים סרטניים, שנחשבו כבלתי־ניתנים לריפוי; אצל עשרה אחרים הצטמצם הגידול הסרטני לכדי מחצית; לעומת זאת, אחד החולים מת, ואצל הנותרים לא חל שום שיפור ראוי לשמו. ד"ר רוזנברג מציין, כי הטיפול לא זו בלבד שאינו מצליח תמיד: הוא גם גורם תופעות לוואי בלתי־רצויות, בהן רעילות. המומחים חוקרים עתה דרכים למניעת תופעות אלה.

הטיפול החדשני גורם לסוג מסוים של לויקוציטים – תאי דם לבנים – של החולה, המהווים חלק ממערכת החיסון שלו, לתקוף את התאים הסרטניים. שיטת טיפול המבוססת על אותו עקרון עצמו הוכנסה לניסוי גם בישראל – במחלקה האונקולוגית של המרכז הרפואי "בילינסון", אמנם בקנה־מידה קטן בהרבה: היא נוסתה עד כה בשני חולים בלבד, ורק בימים אלה יתחיל הטיפול בחולה שלישי. תוצאות שני הטיפולים נראות מבטיחות, לדבריה של ד"ר הדי לוריה, מנהלת המחלקה האונקולוגית, וד"ר עליזה אדלר, מנהלת המעבדה האימונולוגית במכון האונקולוגי.

המחלקה האונקולוגית של "בילינסון" מקיימת קשר הדוק ביותר עם ד"ר סטיבן רוזנברג. ד"ר רוזנברג, רופא־כירורג וגם מדען החוקר בעיקר בתחום של שיטות אימונותרפיה שונות, התעניין לפני שנים אחדות בגישות שונות לחיזוק מערכת החיסון, שפותחו בזמנו במעבדה האימונולוגית של "בילינסון", בעידוד מנהלה דאז, פרופ' יוסף סטיינול. ד"ר רוזנברג גם ביקר ב"בילינסון" והכיר את הסגל האונקולוגי של ביה"ח הישראלי.

לפני כשלוש שנים התחילו במחלקה האונקולוגית של "בילינסון" ליישם את הגישה האימונולוגית לטיפול בחולי סרטן. לדברי ד"ר לוריה וד"ר אדלר, הדבר נעשה בצורה בלתי־תלויה בניסויים של ד"ר רוזנברג. "לא חזרנו בדיוק על פרטי הניסוי של ד"ר רוזנברג, כי אפשר להגשים רעיונות בדרכים שונות, אבל העקרון הוא אותו עקרון" – ציינו השניים.

על־פי השיטה הנהוגה ב"בילינסון" נוטלים דם מחולה הסרטן, מעבירים אותו דרך מכונה מיוחדת וזו מפרידה בין הלויקוציטים ובין תאי הדם האחרים. הפעולה נעשית בבנק הדם בהנהלתו של ד"ר גד לביא, שעבר השתלמות מיוחדת בארה"ב בשיטה זו. לתאי הדם הלבנים שהופרדו מוסיפים "אינטרלוקין־2" ועוד חומר נוסף, המגביר את פעילות הלימפוציטים ואשר פותח בידי פרופ' אברהם נובוגרוצקי ממכון ויצמן שליד "בילינסון". שני החומרים האלה מקנים לתאי הדם הלבנים את היכולת לתקוף את התאים הממאירים, לאחר שמחזירים אותם לגוף החולה.

את השיטה החדשה מנסים רק במקרים מסוימים של סרטן: לטיפול בגרורות בריאות הנגרמות על־ידי מלנומה ממאירה (סרטן עור) ועל־ידי גידולים סרטניים בכליות. הטיפול ניתן בשלוש עד ארבע סדרות, עם הפסקות גדולות בין סידרה לסידרה, וכולו נמשך מספר חודשים. בתנאים השוררים ב"בילינסון" אי־אפשר לטפל בעת ובעונה אחת ביותר מחולה אחד, וגם ד"ר רוזנברג מטפל סימולטאנית בארבעה חולים לכל היותר. בשני המרכזים הרפואיים האלה מנסים את השיטה החדשנית רק באותם חולים, שלא הגיבו על הטיפולים הקונוונציונאליים – כימותרפיה, רדיותרפיה, הורמונותרפיה וכירורגיה.

שיטת הטיפול החדשה, מלבד מה שיש בה, כאמור, תופעות לוואי רבות, גם יקרה ביותר. עם זאת סבורים החוגים המקצועיים, כי עם התפתחות הביוטכנולוגיה יתגייסו לנושא זה חברות מסחריות וייתכן שיימצאו פתרונות זולים יותר. אם כך ואם כך, גם הניסויים המועטים שנעשו עד כה רומזים לאפשרות, כי נמצאה דרך יעילה למאבק בסרטן. תוספת כוח־אדם ותקציבים למחלקה האונקולוגית של ביה"ח "בילינסון" עשויה לקדם מאבק זה בצורה ניכרת מאוד.

המתנדבים של משה רוס

מאת ריקה בר

במחלקה כירורגית ג' של בית־החולים "איכילוב" בתל־אביב הוקמה יחידת מתנדבים לעיסוי חולים הרתוקים למיטתם לאחר ניתוח או עקב מחלה ממושכת. שכיבה כזאת עלולה לגרום להם לפצעי לחץ. לכן יש צורך לעסות אותם ולהמריץ את כלי הדם.

היוזם והמקים של יחידה חדשה זו הוא משה רוס בן 67, תל־אביבי שיצא לגימלאות לפני

משה רוס: "אבי שכב כאן"

עופר ורדי: "איכפת לי"

שנתיים. משה היה במקצועו מבקר של חברה ציבורית. את הידע שלו בעיסוי רכש בהיותו סטודנט בארה"ב, שם עסק לפרנסתו במלאכות שונות ובין השאר בעיסוי בפנסיון המיועד למבוגרים.

מה הביא אותו להתנדב כמעסה בביה"ח?

"אבי שכב כאן לפני 25 שנה ונפטר. בין היתר סבל מפצעי לחץ כתוצאה משכיבה ממושכת. החלטתי למנוע סבל זה מאנשים אחרים והצעתי להנהלת ביה"ח, שאעסה בהתנדבות חולים רתוקים למיטתם. אני כבר עושה זאת הרבה שנים, אבל בדרך־כלל בהפסקות גדולות, בגלל אילוצים שונים. מאז שפרשתי לגימלאות אני יכול להקדיש לכך יותר זמן. הצעתי להנהלה להקים יחידת מתנדבים, והנהלת ביה"ח נתנה את ברכתה.

"אנחנו כיום שלושה מתנדבים. לפי שעה אנחנו עובדים במחלקתו של ד"ר בבניק. כשנהיה יותר, נוכל לעבוד גם למחלקות אחרות."

ד"ר חיים בבניק, מנהל מחלקה כירורגית ג', מעלה על נס את החשיבות הרבה בעבודתם של מתנדבי העיסוי. "אנחנו יכולים לעשות את הניתוח הכי מוצלח, אך אם החולה יקבל פצעי לחץ, ייווצרו סיבוכים ותוך שבוע־שבועיים הוא עלול למות. מדובר בחולים קשישים מעל גיל 75 הרתוקים למיטתם.

"אדם חולה אחר ניתוח נוטה באופן טבעי להישאר במיטה ולא לעשות שום פעילות, כי כואב לו. מטרת המתנדבים, בנוסף לעיסויים, היא להוריד את החולים מן המיטה ולטייל איתם. אנחנו צוות מצומצם ועמוס בעבודה ואיננו יכולים להתפנות לכך."

משה מספר כי בחירת המתנדבים מצריכה הקפדה רבה. הוא משוחח איתם, מתרשם מהם ומנסה לבדוק, מה מניע את האיש להתנדב ולעזור לחולים. לגבי רוב האנשים החולים הוא [illegible] אדם זר ודוחה.

אחד המתנדבים שעבר את הבחינות אצל משה רוס ואצל ד"ר בבניק הוא עופר ורדי, בן 33, רווק תל־אביבי, ששהה עשר שנים במזרח הרחוק ולמד תורות ושיטות סיניות עתיקות הנקראות "שיאטסו".

"מה לבחור צעיר ובריא ולחולים הכואבים והסובלים?" שאלתי את עופר.

"גיליתי שאיכפת לי מהמצב. בואי נאמר תמכם, שפשוט איכפת לי."

עופר, צעיר המתנדבים, מגיע לבוא ל"איכילוב" פעמיים בשבוע. יתר המתנדבים הם מועמדים הם לאחר גיל הפרישה או בסמוך אליו, כגון יוסף ראובני, בן 63, נשוי מרמת השרון, העובד במשרד הבטחון.

יוסף: "לדאבוני עברתי את החוויה על בשרי. אמי זכרונה לברכה שכבה בביה"ח וסבלה סבל רב עקב שכיבה ממושכת. החלטתי להקל על אחרים. לאחר ששמעתי על פעלו של משה, פניתי אליו. קורס לעיסוי עברתי לפני מספר שנים ואני מיישם זאת על בני משפחתי. בעוד שנתיים אצא לפנסיה ואז יעמוד לרשותי זמן רב להקדיש לחולים."

משה רוס רוצה להקים מספר יחידות של מתנדבים, שיעבדו בעוד מחלקות ב"איכילוב", ובעיקר במחלקות הפנימיות והאורטופדיות, ולא רק ב"איכילוב". הרי יש עוד בתי חולים בארץ המשוועים לידידים.

הוראת המחשב לכבדי ראיה

ציוד חדיש בתחום הוראת לימודי המחשב לעוורים הגיע בימים אלה למכללת "הדסה" בירושלים. הציוד כולל מדפסת ברייל ומסך מיוחד, שניהם מתוצרת ארה"ב, המחוברים למחשב יבמ. בעזרת זכוכית מגדלת דינאמית־אלקטרונית יכול כבד־הראיה היושב מול המסך להגדיל פיסקה, משפט או אות בודדת עד פי 100, בהתאם לצרכיו. דפי הפלט הם דפי ברייל רגילים ומוכרים. בתמונה: פנינה מרדכי, בת 20, סטודנטית שנה א' בחוג ללימודי המחשב במכללת "הדסה", בעת הכנת תרגיל. מימין – המסך המיוחד; משמאל לו – שני מסופים מדברים; ומאחורי פנינה – מדפסת ברייל. מלבד פנינה לומדים היום בחוג זה עוד שלושה סטודנטים כבדי־ראיה.

מזור לפצעי בגרות

מאת ד"ר אריאל אקסהורן

התכשיר איזוטרטינואין, המופץ בשם המסחרי רואקוטאן, חולל מהפכה בריפוי אקנה ("פצעי בגרות"), מאז הוחדר לשוק לראשונה לפני כשלוש שנים. וכיום, בעקבות הנסיון שנרכש מאז, הכול מוסיפים עליו את הלל. בארה"ב הוא מופץ באופן חופשי, אך בארץ מותרים להשתמש בו, לפי־שעה, רק בבתי־חולים, בגלל הנזק שהוא עלול לגרום לעוברים של נשים המשתמשות בו בשעת הריונן, כפי שיפורט להלן.

הרואקוטאן הוא חומר סינתטי דמוי ויטמין א'. כ־90% מחולי האקנה הבריאו לאחר כ־20 שבועות טיפול, וברוב המקרים לא חזרו פצעי הבגרות להופיע גם לאחר הפסקת התרופה.

האקנה היא מחלה נפוצה בקרב בני שני המינים וגורמת סבל רב, גופני ופסיכולוגי, בתקופת גיל [illegible], אם כי, כפי שמעיד כינויה העממי, היא נפוצה בעיקר בגיל ההתבגרות. סיבת המחלה היא ייצור מוגבר של שומן מסוים בבלוטות העור באזורי הפנים, החזה והכתפיים, ובמקרים קשים אף הגב. יש שהמחלה נרפאת מאליה, אך לפעמים היא פעילה שנים רבות; וכאשר היא דועכת סוף־סוף, נשאר החולה כשפניו חרושות צלקות.

הטיפולים השיגרתיים שכללו מזון מיוחד והימנעות משומנים, משוקולד, מדגי טונה, מביצים, מתות־שדה ומשקאות חריפים) וטיפולים קוסמטיים הועילו רק בצורה מוגבלת, שהרי לא כוונו ליסוד הביוכימי של המחלה. וגם אנטיביוטיקה לא הועילה. היא מנעה זיהום בבלוטות, אך לא הפסיקה, כמובן, את הייצור המוגבר של השומן, שהוא עיקר התהליך הפתולוגי.

פריצת־דרך מסוימת הושגה ב־1979, כאשר הצליחו בגרמניה לפתח אנטי־אנדרוגן – חומר כימי המבטל את פעולת הורמון הגבר, האנדרוגן, שמגביר את ייצור השומן בבלוטות העור. אולם בגלל ההשפעות ההורמונליות של חומר זה הוגבל בהכרח מספר החולים שיכלו להשתמש בו. הגברים שנטלו את האנטי־אנדרוגן נפגעו ביכולתם המינית ובכוח הגברא, והנשים יכלו לטפל בו רק בשילוב עם הורמון האשה (האסטרוגן), ואף צירפו אפקט זה לגלולה נגד הריון.

הרואקוטאן, שהוא חומר סינתטי דמוי ויטמין א', נמצא יעיל באורח מפתיע: כ־90% מחולי האקנה הבריאו לאחר כ־20 שבועות טיפול, וברוב המקרים לא חזרו פצעי הבגרות גם לאחר הפסקת הטיפול. יתרה מזאת: הוא חופשי מן הבעיות הנוספות הקיימות בתכשירים ההורמונליים. מנהל התרופות האמריקאי, הידוע בגישתו המחמירה, אישר אותו לשימוש ב־1982, ומאז טופלו בו בארה"ב כ־600,000 איש בהצלחה מרשימה. הוא משווק בצורת כדורים פומיים (לבליעה), הנלקחים במינונים שונים לתקופה של מספר חודשים, בניגוד לטיפולים הקודמים שנמשכו תקופות ארוכות. גם מקרים קשים ביותר וגם מחלות עור אחרות רבות אפנה הושפעו לטובה, מן השימוש ברואקוטאן.

עם זאת מן הראוי לציין, כי לתרופה החדשה יש שלוש תופעות לוואי. ראשית, היא עלולה לגרום למומים בעוברים, כאשר נוטלת אותה אשה הרה, אם כי אין בו כל השפעה שהיא על הריונות בעתיד. שנית, שומני־הדם והכולסטרול עולים באורח לא־משמעותי בזמן הטיפול, אך נטילת התרופה אינה מגבירה את הסכנה של מחלות לב, בגלל פרק־הזמן הקצר יחסית של השימוש בתרופה. ושלישית, במקרים נדירים, כאשר בוצע מעקב רנטגני לצורכי מחקר, נמצאו עיבויים קלים בקליפת העצם בכמה מקומות בגוף. גם לתופעה זו אין משמעות קלינית מעשית.

ואף תופעות הלוואי שצויינו התקבל הרואקוטאן כתרופה שיש להשתמש בה במקרי אקנה קשים ועמידים לטיפולים אחרים. חומרים בעלי נוסחה דומה, הקרובים גם הם במבנה שלהם לויטמין א', נחקרים עתה ומצפים, כי תופעות הלוואי שלהם תהיינה קלות עוד יותר מאשר של הרואקוטאן.

תורשה מול חינוך כגורמים של סכיזופרניה

היה זה החוקר הגרמני פראנץ קאלמן אשר הניח את היסוד לטענה, כי הסכיזופרניה ("שסעת" בעברית) היא במידה רבה מחלה תורשתית. קאלמן ערך את מחקריו בשנות ה־30 וה־40 של המאה, כאשר בגרמניה שלטו הנאצים, ולא ייפלא כי באווירה ששררה אז בארצו הרחיק לכת עד כדי להציע, ברוח "השבחת הגזע", לצמצם את מימדי המחלה על־ידי המתת החולים.

מאז נערכו מחקרים נוספים בשאלה זו ולאורך השנים מסתמנת ירידה בהערכת הגורם התורשתי בהיווצרות הסכיזופרניה. השיטה האידיאלית לשקול אלה מול אלה את הגורמים התורשתיים ואת הגורמים הסביבתיים היא לבדוק תאומים זהים, שהתפתחו בתנאי סביבה שונים (לאחר שהופרדו זה מזה מייד לאחר הלידה וגודלו במשפחות שונות). היות שמקרים אלה נדירים למדי, ונדירים עוד יותר התאומים הזהים שהופרדו, אשר אחד מהם לפחות לקה בסכיזופרניה – נערכו חלק מן המחקרים על־ידי השוואה בין תאומים זהים שגדלו יחד ובין תאומים לא־זהים: אלה האחרונים דומים זה לזה מבחינה תורשתית לא יותר מאשר אחים "סתם", והיתרון שלהם הוא רק בכך, שהם בני אותו גיל בדיוק וגודלו יחד בעת ובעונה אחת.

באמצע המחקרים המאוחרים נוטים להפחית בערכם של הגורם התורשתי. בעוד קאלמן מצא ב־1946 התאמה של 44% (כלומר, 44% מן התאומים הזהים של חולי סכיזופרניה לקו גם הם במחלה זו), הרי מחקר משנת 1968 מצביע על 25% בלבד, מחקר משנת 1972 – על 14% ומחקר משנת 1973 – על 24%.

מגמה זו של "ירידת" הגורם התורשתי אין פירושה, כמובן, שחלו שינויים בסיבות המחלה: היא נובעת משינוי בשיטות המחקר. אבחון הסכיזופרניה איננו חד־משמעי, והגדרתו של אדם כסכיזופרני או כבריא תלויה במידה לא מועטה בגישת החוקר ובהשערה המוקדמת המנחה אותו. למשל, ידוע המקרה של החוקר האמריקאי סלייטר אשר קבע ב־1953 כי ההתאמה לגבי הסכיזופרניה היא 65% – יותר אף מן המספר שנקב בו קאלמן. סלייטר הסתמך בין השאר על זוג תאומות זהות, אשר שתיהן מתו עוד לפני עריכת מחקר זה. האחות אובחנה בחייה כסכיזופרנית; סלייטר בדק את התיק הרפואי של תאומתה ושם צויין רק, כי נתגלו אצלה עקבות כלשהן של מחלה זו. סלייטר החליט, כי די בכך כדי לקבוע שגם התאומה ב' לקתה בסכיזופרניה, בהסתמכו בעיקר על העדות של התאומה א' – עדות של חולת נפש... – בעודה בחיים. הטיה אחרת, שכמותה מוצאים גם במחקרים מאוחרים יותר, נובעת מן העובדה, שחלק מן התאומים שבמשפחתם נתגלה מקרה של סכיזופרניה ואשר נמסרו לאימוץ – אומצו על־ידי הורים מאמצים שלקו גם הם במחלה זו או במחלת נפש אחרת, וסביר להניח כי סביבה זו השפיעה על בריאות הנפש שלהם.

לעומת זאת הראה מחקר, שנערך ב־1983, כי אין הבדל משמעותי בין בריאותם הנפשית של ילדים מאומצים, שהוריהם הביולוגיים היו בריאים, ובין זו של ילדים מאומצים שהוריהם הביולוגיים לקו במחלה.

אם לאכול קש, אז עם חמצן

אגרונומים מאוניברסיטת אילינוי שבארה"ב מצאו דרך פשוטה להגדיל את כמות האנרגיה בקש של תירס ושל חיטה, המשמש כמזון לפרות ולכבשים – על־ידי הטבלת הקש בתמיסה של מימן על־חמצני הנוכר בשם המסחרי "מי חמצן".

החוקרים הספיגו קש של חיטה בתמיסה דלילה של מימן על־חמצני והאכילו בו כבשים. נמצא כי הכבשים שאכלו קש זה הפיקו ממנו 60% יותר אנרגיה ממה שהפיקו כבשים אחרים, שהאכלו בקש רגיל. קיבותיהם של בני בקר, של פרות ושל מעלי־גירה אחרים מצטיינות אמנם ביכולת המועילה להפיק מזון מתאית, אבל יכולת זו מוגבלת, ובדרך־כלל אין הן מסוגלות לעכל את התאית בחלקים הקשים יותר של הצמח, משום היותה קשורה שם בחומר אחר, הליגנין, שאיננו מתפרק על־ידי האנזימים והחיידקים שבקיבותיהם של מעלי הגירה. נראה, כי המימן העל־חמצני מפרק את הליגנין וכך הוא מאפשר לבעלי־החיים לעכל את החלקים הקשים יותר של גבעולי הקש.

מאיצים הולכים וגדלים לגילוי חלקיקים הולכים וקטנים

חקר מבנה החומר נתון בתנודות מתמידות בין תיאוריות המצליחות לכאורה לצמצם עד למינימום את מספר אבני הבניין של החומר, ובין תיאוריות הנאלצות להשלים עם מספר גדול של אבני יסוד. את הצעד הראשון עשה עוד הרוסי מנדלייב במחצית השניה של המאה ה־19, כאשר קבע כי כל היקום בנוי מ־92 יסודות כימיים. אחר־כך, בראשית מאה זו, באה תורת האטומים מבית מדרשם של ארנסט ראתרפורד הבריטי, נילס בוהר הדני ואחרים, שגרסה: כי כל היסודות האלה יש להם שני סוגים בלבד של אבני בניין: הפרוטון והאלקטרון (ב־1932 נוסף עליהם הנייטרון), וההבדלים בין יסוד ליסוד נגזרים מן ההבדלים במספר הפרוטונים והנייטרונים בגרעינו של כל יסוד. אבל בשנות ה־30 וה־40 של המאה הביא חקר הקרינה הקוסמית לתגלית, כי בצד שלוש אבני בניין יציבות אלה יש עוד שורה שלמה של חלקיקים תת־אטומיים, הנוצרים ומתפרקים במהירות רבה, ומאוחר יותר, כאשר נבנו מאיצי החלקיקים הראשונים, התגלה עולם שלם של חלקיקים תת־אטומיים.

בשנות ה־60 נעשו נסיונות ראשונים להכניס סדר בבלבולת זו ועד אמצע שנות ה־70 פותח מה שקרוי "הדגם הסטנדארטי". לפי דגם זה, אבני הבניין העיקריות של העולם התת־אטומי הן 12: שישה סוגי קווארקים ושישה סוגי לפטונים. אלה האחרונים הם האלקטרון, המואון, הטאו ושלושה סוגים של נייטרינו. בין הקווארקים פועל הכוח הגרעיני החזק באמצעות "חלקיקים מדביקים", הגלואונים (מלשון Glue – "דבק" באנגלית). הכוח הגרעיני החלש, המונח ביסוד הריאקציות הגרעיניות שמתחוללות בשמש ובכוכבים, פועל אף הוא באמצעות חלקיקים תת־אטומיים, מעין־מקשרים, שארבעה מספרם: פוטון (חלקיק אור), שהוא חסר מסה; שני חלקיקים כבדים, טעוני חשמל, מסוג W; וחלקיק כבד ובלתי־טעון מסוג Z. חלקיקי W ו־Z נצפו ב־1983 בתצפית ישירה במאיץ החלקיקים של המרכז האירופי לחקר הגרעין, סר"ן ליד ז'נווה, והשמחה בקרב חוקרי הגרעין היתה שלמה.

אבל לאחר פוג האיפוריה התברר, כי עדיין יש מקום ל"דאגה". התיאוריה החדשה אינה מצליחה להסביר, למשל, את המסות של הקווארקים ושל הלפטונים, או מדוע כל קבוצה כזאת מורכבת משישה סוגים. קושיה נוספת היא אי־הסימטריות במסות: מדוע הפוטון הוא חסר מסה, ואילו חלקיקי W ו־Z הם כבדים.

כיוון שכך, יש צורך במודיפיקציות של התיאוריה, וכפי שקרה כבר בעבר, הצורך באותה מודיפיקציה "הוליד" חלקיקים תת־אטומיים משוערים נוספים, הקרויים "חלקיקי היגס" על שם אביהם הרוחני, פיטר היגס מאוניברסיטת אדינבורו. הבעיה היא, שחלקיקים מסוג זה קיימים לפי־שעה רק על גבי הנייר, וכדי שיתגלו דרושים מאיצים חזקים בהרבה מאלה שקיימים היום.

הגילוי של חלקיקי W ו־Z במאיץ המעגלי של סר"ן התאפשר הודות להתנגשות מכוונת בין פרוטונים ואנטי־פרוטונים, ששוגרו בכיוונים מנוגדים באנרגיות של 315 גא"ו (גיגה־אלקטרון־וולט – מיליארד אלקטרון־וולט): אנרגיית ההתנגשות ביניהם הייתה איפוא, 630 גא"ו. ארה"ב אינה משלימה עם נחיתותה בתחום זה לעומת אירופה והיא מסיבה עתה את מאיץ החלקיקים הגדול ביותר שלה, "פרמילאב" ליד שיקאגו, למאיץ שיאיץ את הפרוטונים ואת האנטיפרוטונים לאנרגיות של 1,000 גא"ו (או 1 טטרה־אלקטרון־וולט – טא"ו), וההתנגשויות ביניהם תהיינה, איפוא, באנרגיה של 2 טא"ו. אבל גם אנרגיה אדירה זו לא תספיק לפענח את כל הקושיות שנותרו, ובין השאר כדי לגלות את חלקיקי היגס.

כיוון שכך החליטו מדעני הגרעין האמריקאיים לעשות צעד נוסף ולבנות מאיץ גדול הרבה יותר בעל אנרגיות של עשרות טא"ו (או רבבות גא"ו). מפלצת זו תיקרא SSC – ר"ת של "מגנט־על מוליך־על" (הכוונה ב"מוליך־על" היא, שהמגנטים המכוונים את הפרוטונים יהיו מקוררים לטמפרטורות הקרובות לאפס המוחלט, בתנאים של היעדר ההתנגדות החשמלית – וזאת כדי לצמצם בצורה דראסטית את עוצמת החשמל שתהיה דרושה להאצת החלקיקים). התכניות שהוכנו עוד ב־1982 מדברות על מאיץ, שיעניק לחלקיקים אנרגיה של 20 טא"ו (והתנגשות באנרגיה של 40 טא"ו). אורך המסלול המעגלי שלו יהיה כ־100 ק"מ, כלומר הקוטר שלו יהיה כ־30 ק"מ – פי עשרה לערך מאשר המאיצים של סר"ן ושל "פרמילאב". הגדלת הרדיוס למימדים אדירים כאלה באה כדי להקטין את העקמומיות ולקרב יותר את המסלול המעגלי לקו ישר: ככל שהמסלול ישר יותר, כך נדרשת מן המגנטים פחות אנרגיה כדי לכוון את החלקיקים במסלול, ומאידך הם "מרוויחים" אנרגיה להאצת החלקיקים.

דיונים רבים התנהלו סביב בחירת המגנטים המתאימים ביותר. היו פיסיקאים שהציעו לבנות מגנטים "על־ברזליים", שבו מחליפים מגנטים קבועים מברזל את חוטי החשמל העל־מוליכיים. מגנט כזה זול יותר, אלא שכנגד זאת עוצמת השדה המגנטי שהוא יוצר קטנה יותר, ותכנון זה היה מאלץ לבנות מאיץ גדול עוד יותר, עם מעגל באורך של 160 ק"מ בקירוב. לבסוף הוחלט להעדיף מגנט על "מוליך" "קונוונציונאלי" כדוגמת זה שבסר"ן, רק גדול יותר מן המאיץ האירופי, כדי שאפשר יהיה להסתפק בהיקף של 100 ק"מ "בלבד".

כמובן, גם בהיקף זה עדיין יהיה המאיץ בגודל מפלצת ממש, וצצה הבעיה היכן למקם אותו. תחילה סברו, כי שום מדינה ממדינות ארה"ב לא תרצה לאכסן אותו, אך למרבה ההפתעה נמצאו לא פחות מ־20 מדינות, מתוך 50, המתחרות ביניהן על הזכות הזאת – כמובן מתוך תקווה, כי בנייתו של המאיץ והפעלתו, הצפויה ה־1994, תתרום לכלכלתן וגם תוסיף להן יוקרה. אחת המדינות בעלות הסיכויים היא אילינוי, המסתייעת בנימוק שבתחומה כבר נמצא "פרמילאב" ואפשר לנצל חלק ממיתקניו כדי לספק את הפרוטונים הדרושים למאיץ החדש. מדינה אחרת בעלת סיכויים טובים היא טקסאס, וכן מתחרות על הפרויקט שתי מדינות מדבריות־למחצה, שאינן חסרות שטחים פנויים: אריזונה ויוטה.

בעיה אחרת העומדת בפני המתכננים היא למצוא שטח ענקי שיהיה מישורי פחות או יותר.

זוהי תמונה משוערת של מסלולי חלקיקים אלמנטאריים בעקבות התנגשות חזיתית, באנרגיה של 40 טטרה־אלקטרון־וולט, בין שני פרוטונים במאיץ החדש שמבקשים לבנות בארה"ב

הוא איננו צריך להיות מישורי לחלוטין: די שיהיו בו רק הבדלי־גובה קטנים, ובמקרה זה יהיה המאיץ משול לתקליט מעוקם במקצת, העולה ויורד קלילות על הפטיפון. מדינת יוטה, למשל, יכולה להציע אתר בקוטר של 30 ק"מ, שהבדלי הגובה בו מגיעים רק ל־25 מ' לכל היותר.

שאלת השאלות היא, כמובן, המימון. המדובר בהשקעה של שלושה עד שישה מיליארד דולר – סכום עתק אפילו בשביל ארה"ב. סכום זה כולל, מלבד המאיץ המגנטים שלו, שיקוררו לטמפרטורה של 4.2 מעלות קלווין, גם בניית משרדים ומעבדות לכ־3,000 אנשים. לפי־שעה לא אושרה ההקצבה על־ידי משרד האנרגיה הפדראלי, ולאחר שיושג אישור הוועדה, דרוש עדיין אישור הקונגרס. בינתיים הקונגרס מגלה אמנם יחס אוהד לתכנית הגרנדיוזית, אבל אין בטחון שיאמר "הן" כאשר יצטרך להקציב את הסכום העצום.

הפיסיקאים האירופים אינם נוטים להשלים עם העברת הבכורה של חקר העולם התת־אטומי לארה"ב. בסר"ן כבר בונים את LEP – מאיץ גדול ואדיר יותר מזה הקיים עתה במרכז האירופי לחקר הגרעין, במנהרה מתחת לאדמה בהיקף של 27 ק"מ, אשר ינגש אלה באלה פרוטונים ואלקטרונים (ולא פרוטונים בפרוטונים, כפי שמתכננים בארה"ב). האנרגיות שיושגו בו יהיו קטנות בהרבה מאלה שיושגו בארה"ב, אבל האירופים ראו את הנולד ותכננו את המנהרה באופן שתוכל, בשעת הצורך, לאכסן גם מאיץ שינגש פרוטונים בפרוטונים, בהשאירם מקום להצבת מגנטים נוספים.

למרות התחרות הזאת, המתנהלת משני עברי האוקיינוס האטלנטי, שוררת תמימות־דעים בין פיסיקאי הגרעין בארה"ב ובאירופה לגבי מגמה אחת: "הדגם הסטנדארטי" של העולם התת־אטומי איננו טוב דיו ונחוץ לתור אחר גילוי "הדגם הנכון", שיסלק את כל הספקות. כמובן, אין זה מן הנמנע כי גם לאחר שיימצא דגם כזה, יופיע פיסיקאי עם תיאוריה חדשה בעוד 20 שנים, 10 שנים או אפילו פחות מזה. אז יהיה צורך לבנות מאיץ חדש, גדול ואדיר עוד יותר...

6 רצים מצטיינים יאבקו על הבכורה במרתון הכנרת

המועמדים לזכייה עברו המרחק בפחות מ־2.20 שעות ● 200 הנרשמים מחו"ל מעניקים מעמד מכובד במפת המרתון העולמית ● יאיר קרני מועמד בין הישראלים ● פולניה ואמריקאית אמורות ליטול חלק במרוץ

מאת ניסן פרידמן

„מרתון הכנרת נהנה ממעמד מכובד במפת המרתון העולמית. חשוב שניתן לרצים האורחים תחושה שהיה כדאי לבוא ארצה ונעשה הכל להצלחת המפעל. ההישג הגדול שלנו הוא בעצם קיומו של המרתון למרות קשיים כלכליים" — אמר אתמול היו"ר החדש של איגוד האתלטיקה אריה סלוצקי, במסיבת עיתונאים בת"א, לקראת מרתון הכנרת ה־9, שייערך מחר. בעלות של כ־10,000 דולר, דובר תרומות של חברות הסות (עודדס, יורופקרד, גסטטנר ועוד — „בלעדיהם לא היה מרתון", דברי סלוצקי). נתאפשרה הבאת כ־200 רצים מחו"ל ולהכין מירוץ ברמה נאותה.

ה„גימיק" הוא השתתפות של ששה רצים מצטיינים, שעברו את המרחק בפחות מ־2:20 ש'. המועמד העיקרי לנצחון הוא מנצח אשתקד, ליבוי רוברטסון מסקוטלנד, בעל הישג אישי נאה של 2:14.59 שעות, אותו קבע במרתון לונדון האחרון. רוברטסון שואף לרדת כמעט ל־2:14.00 ש', זמן שיקנה לו כרטיס כניסה לאליפות חבר העמים הבריטי.

יריבו הבולט יהיה הגרמני יאך אריק והולמן, שקבע אשתקד במרתון לונדון שיא אישי — 2.15.35 ש'. למרות המעבר החד מהכפור השלג הסקנדינבי לחום בישראל, הוא מאמין, כי באפשרותו לנצח את רוברטסון. השלישי בדירוג הוא המערב גרמני הולן שימביאק, שקבע השנה בבלאונו 2:16.38. צמוד אליו בדירוג מצוי האירי בין גאלהאר (2:16.40 ש'). אין להתעלם גם מהרץ הגיני אנו מקרינטה (2:19.00 ש') ומבן אלוף שוודיה מטר קשאנגר (2:17.50 ש').

ברשימה מכובדת זו יכול להתחרות רק ישראלי אחד — יאיר קרני, המצוי השנה בכושר טוב ואותות על כוונות רציניות בנצי המרתון שנערך לא מכבר. קרני קבע במרתון 81 שיא אישי (2:17.34 ש') ואם יהיה מצב אויר נוח, יש לו תקוות גדולות להישג טוב הפעם.

שתי המתחרות הבכירות בין הנשים אמורות להגיע ארצה בינתיים. הפולניה אנה קרול (2:40.20 ש'), דרך נציג בבריסל, והאמריקאית שירלה גילברט (2:42.37 ש') ישירות מאוהיו. אם הן תגענה, תהיה תחרות מרתקת. כשהישראלית מול שלום (2:55.56 ש') עשויה להגיע לשבירת שיאה האישי.

אופק: לאגודות אין יכולת לעמוד בחובות הגדולים

האמנה הבין־מרכזית בכדורגל הצילה קבוצות, אך הן עדיין שרויות במצוקה ● כניסתו של מזכ"ל הפועל לוועדה המרכזת עשויה לקדם את האינטרסים של הספורט ● תקציב הפועל לשנת 1986 — 5.1 מיליארד שקל כשההכנסה העיקרית — 3.7 מיליארד ש' מהטוטו

יצחק אופק
מזכ"ל הפועל

מאת ניסן פרידמן

„לאגודות הספורט אין כיום יכולת להתמודד עם התחייבויות הגדולים. אין להן נכסים ואין הכנסות. יש בעיות כלכליות קשות מאוד, אבל דבר אינו מוכרע. אני מקוה שיימצא הפתרון בעת הקרובה" — אמר מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, במסיבת עיתונאים שהוזמנה אתמול בבית סוקולוב בת"א.

אופק ציין כי תקציב „הפועל" לשנת 1986 מסתכם בסך 5.1 מיליארד שקל. ההכנסה העיקרית בסך 3.7 מיליארד שקל באה מהטוטו. ההסתדרות הקציבה כ־500 מיליון שקל ורשות הספורט כ־400 מיליון.

אופק אמר כי האמנה הבין־מרכזית בכדורגל הצילה אגודות, אך הן שרויות עדיין במצוקה. חובות האגודות למס הכנסה מגיעים לעשרות מיליארדים של שקלים ואין להן מאין לשלם.

„פיצול האחריות על אגודת הפועל בין המרכז לבין מועצות הפועלים הוא אחד הגורמים לאי היכולת לפתור בעיות", ציין אופק, והזכיר את גישת הפועל תל־אביב, הנתונה בגרעון של מיליון דולר. „אחד הפתרונות הקרובים הנראים לי", אמר המזכ"ל, „הוא חלוקה אחרת של האחריות, כי ההסתדרות במבנה הקיים מתקשה לפעול".

יש לציין, כי יצחק אופק, מועמד להיבחר לוועדה המרכזת של ההסתדרות, בבחירות שיהיו ביום הקרוב. כניסתו של מזכ"ל „הפועל" לממשלת ההסתדרות, [illegible] האינטרסים של הספורט בהתאגדות בפרט ושל הספורט בישראל בכלל, שהרי 60 אחוז מהספורט בישראל נעשה במסגרת הפועל ההסתדרותית והמהדרל צריך לבוא במסגרת זו.

אופק גינה את אי קיום ההבטחות באגודות „הפועל", שאינן יכולות עתה לשלם לשחקנים את השכר הנקוב בחוזה. „מי שהתחייב, חייב לשלם", אמר אופק. „בשעתו ביקשנו לדאוג שמנהל הקבוצה יהיה אחראי אישית על החוזים הנחתמים, אך חוק העמותות והאגודות העות'מאנית לא מאפשר זאת. מה שאירע בשבת בבלומפילד לא גורם לי אושר. אי עמידה בהתחייבות לכדורסלן, שמואל זיסמן, שמרד על את הכנסות מחלקת הכדורגל. הפועל ת"א אינה עומדת בפני סכנת חיסול קרובה, ואני מקוה שהתחייבויות „יגאל" במהרה. אחרי הכל זו קבוצה אטרקטיבית, [illegible] הקבוצה סגולה לגייס מגרשים ולמלא קופות.

במצב הקיים עלולים להתחסל ענפים קטנים. אם הכדורגל לא יצור כסף ולא יביא הכנסות, לא יהיה שום מקור אחר בספורט. עלינו לרפא את הענף הזה לספורט".

אופק רואה בחינוך הגופני הכושל בבתי הספר את המחדל הגדול ביותר של הספורט במדינה. אך טוען, כי תשתית הספורט ההתחרותי לא תיהרס, כיוון שיצר הקיום של הספורט חזק מכל. עם זאת, בגלל המצב הקיים, נפגע הספורט הייצוגי וכרגע אין שום תמונה על נבחרות הייצוג שלנו לאולימפיאדת סיאול ההולכת וקרבה.

מרכז הפועל קורא לממשלה להגביר התמיכה בספורט ע"י הקמת מתקנים והקצאת אמצעים שונים, ולרשויות המקומיות להגביר התמיכה באגודות.

חבר מזכירי הסניפים בעד מזכ"ל הפועל לועדה המרכזת

הנהלת חבר מזכירי סניפי „הפועל", בהשתתפות יעקב גולדברג — יו"ר, צחי אשכנזי, דוד בירנבוים, ביאן פלג, ניסים קורן ואבי שושני החליטה להפנות לחברי מרכז העבודה, בהמלצה לתמוך במועמדותו של יצחק אופק בבחירות לועדה המרכזת של ההסתדרות. לדעת מזכירי הסניפים, חשוב להסתדרות ול„הפועל" שמזכ"ל „הפועל" יהיה חבר בועדה המרכזת.

„הפועל" הוא ארגון הספורט הגדול והחשוב בארץ והוא אחד הנכסים החשובים ביותר של ההסתדרות, ומהווה ביטוי סמלי של תנועת העבודה הישראלית. לדעת חבר המזכירות, צרופו של יצחק אופק יסייע בפיתוח הספורט העממי וההתחרותי בארץ. מזכירי הסניפים קובעים בהחלטתם, כי בחירתו של אופק לועדה המרכזת, תחזק את הקשר בין „הפועל" להסתדרות ותגביר את הזיקה בין מועצות הפועלים לחבר.

חבר המזכירים מדגיש בקריאתו כי בתקופת כהונתו של אופק כמזכ"ל „הפועל", גם בשנות שלטון הליכוד, ונסיונות לפגוע ב„הפועל" ובהסתדרות, הוא פעל לשמירת והעצמה של „הפועל" בארץ, למען „הפועל" בערי הפיתוח, בשכונות, במגזר הערבי והדרוזי.

חבר המזכירים מסיים את הודעתו בהבעת הערכה, כי בחירת אופק לועדה המרכזת ומעמדו הבכיר בספורט הישראלי — תגביר את יוקרת ההסתדרות בקרב חבריה.

21 ניחשו 13 בטוטו

21 משתתפים ניחשו את תוצאות כל 13 המשחקים במחזור 15 של הטוטו, שהתקיים ב־14.12.85 על משחקי הליגה הלאומית הגביע והסחר בליגה הארצית. וכל אחד מהם יקבל כ־16,665,000 שקלים. 505 משתתפים ניחשו 12 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־320,000 שקלים. 5,32 משתתפים ניחשו 11 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־30,000 שקלים. 33,075 משתתפים ניחשו 10 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־4,890 שקלים.

ההכנסה במחזור 15 היתה 1,940,231,100 שקלים ולפרסים הוקצו 838,938,235 שקלים. המינימום המובטח לפרס הראשון במחזור 16 הוא 350 מיליון שקל והמינימום המובטח לכלל הפרסים הוא 700 מיליון שקל.

יבנה קיבלה התפטרות זלצר

זאב זלצר הודיע אמש סופית כי הפסיק לאמן את קבוצת מכבי יבנה. הנהלת הקבוצה קיבלה את התפטרותו.

ההנהלה איפשרה לשוער פורדי לסגור לעבור לכל קבוצה שהוא יחפוץ.

כדורסל משחקים!

„פסק דין מוות לכדורסל הנשי", „לא ניתן להסלנר", „זכויות וחובות לגברים ולנשים" — אלה היו מקצת מן הכרזות שנשאו קבוצת נשים בהפגנתן מול משרדי איגוד הכדורסל. רק מקצתן היו שחקניות כדורסל. רובן היו בנות המין היפה הנאבקות בכל הזדמנות למען שווי זכויות לנשים. וכל זה למה, כי הנהלת איגוד הכדורסל החליטה שלא לרשום השנה את נבחרת הנשים בכדורסל למשחקי קדם אליפות אירופה בכדורסל.

גם יועצת ראש הממשלה לענייני נשים, ד"ר גיטה שפיראליבאי, נרתמה למאבק זה בשגרה מכתב גלוי ליו"ר איגוד הכדורסל יוסף עגבר, ובוא תביעה לרשום את הנבחרת ולבטל החלטה קודמת בדבר אי רישום.

אין לנו דבר נגד עשיית „שרירים" בהפגנה הנשית. להפך, אנו בהחלט בעד עידוד הספורט הנשי בכל ענף, אולם למחות אלה שאירגנו את ההפגנה וגם היועצת הנכבדה צריכות לדעת כי ביטול הרישום לא נעשה מרוע לב או לשם חיסול הכדורסל הנשי. אלא בגלל התנהגותן של שחקניות הנבחרת במשחקי המכביה האחרונים, מפעל בין־לאומי לכל הדעות.

הכוכבות פשוט לא התייצבו למשחק הגמר נגד נשות ארצות הברית. היחידה שהסיקה מסקנות מהתנהגותן (ואולי בעידודה) היה המאמן הנבחרת (גבר) שהתפטר מתפקידו. רעות המשמעות של המכביה הגיעה את הנשים מורקות השול הגם המליגה לפני איגוד הכדורסל לחת עונש הולם על ההתנהגות המבישה.

ביטול ההשתתפות בקדם אליפות אירופה הוא עונש בהחלט קשה, אבל זהו עונש שמתחייב מחומרת המעשה. אי ההשתתפות לא תביא לחיסול הכדורסל הנשי ל־20 השנים הבאות, כפי שטענו המפגינות. יתכן שכמה שחקניות מתבגרות, כבר לא יזכו בשורות הנבחרת בעוד שניים שלושה, אך מכאן אין להקיש התחסלות. משחקי הכדורסל לנשים ימשכו במסגרות הארציות וזוקה על הענף שישתלמו מתוכו שחקניות חדשות וגם טובות.

ההפגנה „הפמיניסטית" מול משרדי איגוד הכדורסל לא היתה במקומה, על התנהגות בלתי ספורטיבית אין לעבור לסדר היום.

אהרן להב

האיש שהכניע את ליברפול

נייאל קווין בן ה־19 חרשים בהופעת הבכורה במדי הקבוצה הראשונה של ארסנל, כשבישל שער והבקיע שער נוסף (בתמונה מול גרובלאר) והצעיד את ה„תותחנים" לנצחון (0:2) על ליברפול.

בולגריה תשחק נגד איטליה בפתיחת משחקי גביע העולם

בהגרלה שנערכה אמש במקסיקו־סיטי נקבע שהבכורה תהיה ב־31 במאי באיצטדיון „אצטק" בבירת מקסיקו

בולגריה הוגרלה להתמודד עם איטליה, מחזיקת גביע העולם בכדורגל, בפתיחת משחקי הגמר ב־31 במאי 1986 באיצטדיון „אצטק" במקסיקו סיטי — זאת נקבע אמש בהגרלה שנערכה בבירה המקסיקנית.

איטליה ובולגריה, שיתמודדו ביניהן כאמור בפתיחת המשחקים, מופיעות בבית א' יחד עם נבחרות דרום קוריאה וארגנטינה. המשחקים יתקיימו בפואבלה.

אל מקסיקו, הנבחרת המארחת, בראש בית ב', צורפו נבחרות בלגיה, עיראק ופאראגוואי. המשחקים ייערכו במקסיקו־סיטי.

לצרפת, בראש בית ג', הצטרפו נבחרות הונגריה, קנדה וברה"מ. המשחקים ייערכו בליאון.

בבית ד', בראשו ניצבת נבחרת ברזיל, שובצו נבחרות צפון אירלנד, אלג'יריה וספרד. המשחקים יערכו בגוואדאלחרה.

בבית ה', בו שובצה נבחרת מערב־גרמניה, ישתתפו נבחרות סקוטלנד, דנמרק ואורוגוואי. המשחקים יתקיימו בקרטרו.

נבחרות פורטוגל, מרוקו ואנגליה הוגרלו לבית ו', בראשו נבחרת פולין. המשחקים יערכו במונטריי.

מאות שוטרים איבטחו את אולם הטלוויזיה, שם התקיימה ההגרלה שיבוץ שש הבתים בשלבי גמר גביע העולם בכדורגל.

הרחקת סונאס לא מנעה את נצחון סמפדוריה 0:2

הסקים. הבין־לאומי גראים סונאס הורחק אתמול במהלך משחק קבוצתו סמפדוריה בליגה האיטלקית, אך הדבר לא הפריע לחבריו להבקיע את ניצחון על הגבי מנאפולי 0:2.

מכל מקום לפני הרחקתו היה סונאס שותף בהבקעת השער הראשון כשמסר לגירדפה לה זה בעט פנימה. רוברטו מנציני הבקיע את השער השני בדקות השניה.

המוליכה יובנטוס איבדה נקודה במשחק התיקו (0:0) ע"י מי מי־פקודות כשלכוונה משחק השני. שוער יובנטוס טאקוני היה הבולט בשדה.

רומא עלתה למקום השלישי בטבלה, לאחר נצחון חוץ גאה (0:3) על לציה (בונייק הבקיע שער). פיורנטינה רביעית נפרדה בתיקו (2:2) מאודינזה. אינטר הופתעה ע"י קומו (1:1).

יתר התוצאות: אוולינו — באררי 0:0; ורונה — פיזה 0:1 (הגם פטר־בריגל הבקיע לורונה); טורינו — אטאלנטה 0:0.

● בהולנד: פיינורד רוטרדם הופתעה ע"י וגלו, כשנוצחה 3:2. איינדהובן, בפיסגה, ניצחה את הארלם 0:2. איאקס — אקסלסיור 0:3; טווטנה אנסחדה — ספרטה רוטרדם 2:2; פורטונה סיטארד — מאסטריכט 2:3; דן באש — אל קאמר 0:0; אוטרכט — גרונינגן 0:1; אינלם צוזטר — הרקולס 2:2; רודה — ניימיכן 1:2; איינדהובן ראשונה (33 נק') לפני איאקס (26) ופיינורד (26).

● בספרד: ריאל מאדריד — ספורטינג 0:2; ריאל סוסיאדאד — ריאל ויאדוליד 1:2; ריאל באטיס — קאדיז 1:4; ברצלונה — ולנסיה 0:2; אספניול — הרקולס 1:4; רסינג — סביליה 0:1; אתלטיקו בילבאו — ריאל סארגוסה 0:1; אתלטיקו מאדריד — אוסאסונה 0:1. ריאל מדריד בראש (25 נק') לפני ברצלונה ואתלטיקו מדריד (22 נק' כ"א).

● בגרמניה: גלאדבאך הביסה את בורוסיה דורטמונד 0:4 ושמרה על מקום בפיסגה (22 נק'). באשיקטאש — ורדר ברמן 1:2; פורטונה — נוארייר 0:2.

● בצרפת: מארסי — פריז/ז'רמן 0:0; ניס — מונאקו 0:3; אוסר — נאנט 0:3; ניס — ברסט 2:2; לאבל — לנס 1:2; ליל — כסון 0:2; לה־האבר — סט־סבטיין 1:4; בסטיה — טולוז 0:0; טולון — אנסו 2:4; בורדו — טולין 1:2.

● הבולגריה מנואלה מאלייבה זכתה בטורניר הנשים בטניס במקסיקו כשגברה בגמר על האמריקאית בוני גדושק 6:7, 6:3, 5:7. היא נשלה פרס כספי בסך 42.000 דולר. בגמר הזוגות: קודה־קילש (גרמניה וסיקובה (צ'כיה) מאספר (הולנד) וסביילי (אוסטרליה) 0:6, 4:6.

● בניו־זילנד זכתה האנגליה אן הובס בתואר כפול. ביחידות גברה על האוסטרלית לואיז פילד 1:6, 3:6. בזוגות יחתה פעולה עם סנדי ריינולדס (ארה"ב) כדי לגבור על וילאבראן (ארגנטינה) ואנצטופולוס (ארה"ב) 1:6, 3:6.

● בטניס: בגמר הגברים (סוהביר מאות־חולם): אנדרי לקונט (צרפת) — קל. אורנדן (גרזיה) 6:7, 6:2, 6:3. זוגות: אודריד (ניגריה) הדילן (ארה"ב) — דייק ובאאור (אוסטרליה) 6:4, 7:6 (68).

● ביוון: פאנתינייקוס — יאנינה 2:4; אריס — לאריסה 1:2; הרקליס — א.א.ק. 0:3.

לברקוזן הכניעה מטה אשר 0:3 גם בגומלין

קבוצת הכדורעף המערב גרמנית באייר לברקוזן, הכניעה גם במשחק הגומלין שנערך באולמה, את הפועל מטה־אשר 0:3, במסגרת הסיבוב הראשון בגביע אירופה למחזיקות גביע.

ביה"ד העליון זיכה את אוחנה

מאת אשר גולדשלגר

אלי אוחנה, כדורגלן בית"ר ירושלים והנבחרת הלאומית, זוכה אתמול ע"י בית הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל מאשמה של התנהגות בלתי ספורטיבית במשחק הנבחרת הלאומית עם אוסטרליה, בנינה הורחק מהמשחק ונענש ע"י ההתאחדות לכדורגל בהרחקה לשנה בפועל ממשחקי הנבחרת.

בית הדין העליון בהרכב השופט שאול אלוני, עוד עובדיה רזיאל ועו"ד אורי סלונים קבע כי עונשי הרחקה מ„משחקים" קבועים בתקנון המשמעת חלים אך ורק על הרחקה ממשחקי קבוצות ואין להחילם על משחקי הנבחרות. בעקבות מסקנה זו בוטלה הרשעתו של אוחנה.

ביה"ד מסיים את החלטתו ואומר: „עם קבלת הערעור ובביטול עונשו של המערער נבקש מלהתייחס להתנהגותו של אוחנה באותו משחק שבגללה הורחק ונענש ע"י הפיפ"א, שכן אוחנה הביע חרטה ואנו מקוים, כי תהא זו תופעה חד פעמית".

ביה"ד המליץ בפני מוסדות ההתאחדות לתקן את התקנון, כך שבעתיד, ניתן יהיה להעמיד שחקן לדין על התנהגות בלתי ספורטיבית בנבחרת.

הדרבי החיפאי הערב במוקד הליגה בכדורסל

מאת יעקב פתאל

ה„דרבי" החיפאי בין קבוצת מכבי והפועל יעמוד הערב במוקד משחקי המחזור ה־15 בליגה הלאומית בכדורסל.

יהיה זה מאבק תחתית חשוב, כאשר לתוצאותיו עשויה להיות השלכה גדולה לגבי הקבוצה, שתרד בתום העונה מהליגה. במחזור חשובה תוצאת המשחק לקבוצת מכבי, הסוגרת את הטבלה. כשלה רק שלושה נצחונות ליגה ואחד מהם הושג ב„דרבי" הקודם, כאשר ניצחה בתוצאה 74:85.

קבוצת הפועל נמצאת בתנופה ובאחרונה זכתה בשורה של נצחונות שהקפיצו אותה למרכז הטבלה. מכל מקום צפוי מאבק שקול שלא יוכרע בקלות.

קבוצת הפועל גליל עליון, לה היו יומרות לצמרת בתחילת העונה, תארח את קבוצת הפועל חולון. למקומיים חשוב הנצחון כדי לשפר את מצבם בטבלה, שהוא כלל לא מעודד. קבוצת הפועל חולון, המבקשת לשמור על מקומה הרביעי, זקוקה לכל נצחון ולכן גם כאן צפוי מאבק שקול. כאשר לחולון יש עדיפות בזכות שלל כוכביה.

קבוצת הפועל ר"ג, ללא מאמנה האמריקאי דמיקו שעזב, תארח את אליצור נתניה. הקבוצה הרמת־גנית התדרדרה שוב לתחתית והיא זקוקה לכל נצחון כדי לשפר את מעמדה. אין ספק שהיא תתקשה לעצור את שלל כוכביה של נתניה, הדוהרת לצבר הצמרת ואיננה רוצה להיפרד מהמקום השני בו היא מוצבה לנצחון.

קבוצת בית"ר ת"א, שהתברגה בחלק העליון של הטבלה, תארח את קבוצת מכבי ר"ג באולם הפועל באוסישקין. לרמת־גנים נחוצה לו שורה של הפסדים והם מתקשים לנצח, דבר שהדרדר אותם לחלק התחתון של הטבלה. הביתרים לא יוותרו בקל ולכן צפוי מאבק שקול.

המשחק החמישי של המחזור יהיה באולם בקריית אונו שם תארח קבוצת אליצור קרית אונו את קבוצת הפועל ת"א. אם לא יהיו דברים בלתי צפויים צריכה קבוצת הפועל לנצח.

מכבי ת"א תהיה חופשיה.

במשחקי הליגה הארצית בכדורסל

● מחוז צפון: מכבי קרית מוצקין — הפועל דגניה 76:95; הפועל מהריה — הפועל כנרת 92:105; הפועל איתן גבת — הפועל קרית־שמואל 84:102; הפועל מבשרת ציון — מכבי נתניה 68:69.

● מחוז דרום: מכבי ראשל"צ — בית"ר ירושלים 94:99; אליצור נווה דוד רמלה — הפועל בבעיים 79:100; מכבי דרום ת"א — הפועל קרית־גת 87:111; הפועל ירושלים — הפועל שער־הנגב 65:120.

● נערי הפועל ר"ג זכו אתמול בגביע ראש העיר כשגברו בגמר מחוזי על הכח ר"ג ביתרון 1:3.

בטורניר השתתפו עוד קבוצות הנוער של מכבי רמת עמידר ומכבי רמת השקמה.

בית"ר י־ם — הפועל ת"א בשבת בימק"א

בית"ר ירושלים תארח את הפועל ת"א בימק"א, במשחק הכדורגל במחזור ה־9. על כך החליט אמש יו"ר בית"ר, משה דדש, לאחר לחץ כבד שהפעיל עליו המאמן דרור קשטן.

בין חברי ההנהלה היו שצידדו בקיום המשחק באיצטדיון ר"ג, שעשוי להכניס לקופה כ־80,000 דולר, פי שניים מן הסכום הצפוי בימק"א.

המאמן קשטן סירב לאבד את יתרון הביתיות מסיבות מקצועיות בעיקר לאור החולשה שגילה הנבחרת בין בר"ג נגד מכבי ת"א. בבית"ר שוקלים להעלות את מחירי הכרטיסים, ולאמר לאוהדים, כי אילו נסעו לר"ג היו הוצאות הנסיעה גבוהות יותר.

ה„יום השחור" בכדורגל האנגלי

„היום השחור" של הכדורגל האנגלי נרשם בשבת האחרונה. 13 כדורגלנים הורחקו אתמול במהלך 41 משחקי ליגה.

בעקבות השבת נרשמו עד כה 118 מורחקים בליגות האנגליות — מספר שהדליק נורה אדומה אצל קברניטי הכדורגל האנגלים.

פיפ"א אישרה בסוף השבוע שעבר לקבוצות האנגליות לקיים מפגשים ידידותיים באירופה. זוהי הקלה בעונש שהוטל על האנגלים לאחר „אסון בריסל", במהלך מיפגש גמר גביע אירופה לאלופות.

שיא ההרחקות בשבת אחת בליגה האנגלית עמד עד לשבת האחרונה על תשעה מורחקים.

הליגה הסקוטית התקנאה באחותה האנגלית, ובמסגרתה הורחקו בשבת ארבעה שחקנים, שלושה מהם במיפגש הליגה הבכירה בין מדרוול וקליידבאנק.

את שיא ההרחקות רשם אתמול מגינה של אוורטון מהליגה הראשונה, בין סימון. הוא הספיק לשחק רק שתי דקות נגד ברנלי. היתה זו הרחקתו השלישית בשלושה חודשים.

מינהל מקרקעי ישראל

מחוז ירושלים

הצעה להחכרת מגרש לבניה רוויה בשכונת בקעה — בירושלים

מכרז מס' ים/102/85

מינהל מקרקעי ישראל מזמין בזה הצעות לחתימה על חוזה פיתוח, בגין שטח לבניה רוויה — בירושלים.

פרטי השטח ואפשרויות הבניה עליו בעת פרסום הם כדלהלן:

גוש מספר	חלקה מספר	שטח במ"ר בערך	שטח לבניה במ"ר	* סה"כ אחוזי בניה	מחיר מינימום נדרש בשקלים (לא כולל מע"מ)	גובה פקדון בשקלים
30013	33	977	762	78	316,522,000	10,000,000

* בהתאם לתוכנית מתאר 62, אזור מגורים 1, עם אפשרות בניה של 78% ב־3 קומות.
פרטים נוספים וטופסי הצעה, ניתן לקבל במשרדנו המחוזי בירושלים, רחוב בן־יהודה 34, קומה 12, בימים ובשעות העבודה המקובלים.
המועד האחרון להגשת ההצעות למכרז הוא 16.1.86 שעה 12.00. הצעה שלא תימצא בתיבת המכרזים ביום ובשעה האמורים מסיבה כלשהיא — לא תידון.
אין מינהל מקרקעי ישראל מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהיא.

מינהל מקרקעי ישראל

מחוז תל־אביב

הצעה להחכרת מגרש לתעשיה ומלאכה בבת־ים

מכרז מס' תא/101/85

מינהל מקרקעי ישראל מזמין בזה הצעות לחתימה על חוזה פיתוח, בגין שטח לבניה לתעשיה ומלאכה.

פרטי השטח ואפשרויות הבניה עליו בעת פרסום הם כדלהלן:

גוש מספר	חלק מחלקות מספר	מגרש מספר	שטח במ"ר בערך	* סה"כ אחוזי בניה	מחיר מינימום נדרש בשקלים (לא כולל מע"מ)	גובה פקדון בשקלים
7123	115—114	84	4.830	45	515.790.000	10,000,000

* בהתאם לתב"ע 55/א תותר בניה של 45% + 15% לנספחים בקומת קרקע, גובה מקסימלי של הבנין עד 14 מ'.
פרטים נוספים וטופסי הצעה, ניתן לקבל במשרדנו המחוזי בתל־אביב, דרך פתח תקוה 88 (בית קלקא), בימים ובשעות העבודה המקובלים.
המועד האחרון להגשת בקשות הקלצה ממשרד המסחר והתעשיה הוא 14.1.86 והמועד האחרון להגשת הצעות למכרז הוא 16.1.86 שעה 12.00. הצעה שלא תימצא בתיבת המכרזים ביום ובשעה האמורים מסיבה כלשהיא — לא תידון.
אין מינהל מקרקעי ישראל מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהיא.

מינהל מקרקעי ישראל מחוז הדרום | עיריית אילת | ערים, חברה לפתוח עירוני־בע"מ

בניה עצמית בשכונת „גנים" באילת

במסגרת התוכנית הנ"ל, מוצעים לציבור 49 מגרשים לבניה חד־משפחתית.
ההרשמה תתקיים במשרד מינהל מקרקעי ישראל, רחוב האלמוגים 108 אילת, בימים א'—ה' בין השעות 08.30—13.00, טל. 76665/059.
ההרשמה תחל ביום שלישי 17.12.85 שעה 09.00 ותסתיים ביום שישי, 20.1.86 שעה 12.00.
פרטים נוספים ופרוספקט מגורש ניתן לקבל במינהל מקרקעי ישראל בכתובת הנ"ל.
תשומת לב לדוגמא: מחיר קרקע לשטח בגודל של 450 מ"ר, המשולם למינהל בעת חתימת חוזה פיתוח הוא 6,203.200 שקל ($ 4,199) — המחיר אינו כולל מע"מ ואינו כולל הוצאות פיתוח.

מינהל מקרקעי ישראל מחוז הדרום | עיריית דימונה | משרד הבינוי והשיכון מחוז הדרום

בנה ביתך — בדימונה
יתרת — מגרשים

במסגרת תוכנית „בנה ביתך" שפורסמה בחודש אוגוסט 1981 נותרו 3 מגרשים לבניה חד־משפחתית.
מגרשים אלה יוקצו לציבור לפי ערך קרקע, תנאי ותשלום, אשראי הוצאות פיתוח ומשכנתאות. שאר התנאים כפי שפורסמו בפרוספקט וכפוף לשינויים והמחייבים מפרסום זה.
הקצאת המגרשים לציבור תחל ביום שלישי 24.12.85 בשעה 10.00 לפי העקרון של „כל הקודם זוכה". בשעה הנקובה כתחילת ההרשמה תיערך הגרלה בין הנוכחים במקום.
בעת ההרשמה שתערך במשרד המחוזי במינהל מקרקעי ישראל, רחוב בן־צבי (מול אולמי יהלום) בבאר־שבע, בשעות העבודה המקובלות. 224332־057 — יש להפקיד סך של 250.000 שקל בהמחאה בנקאית לפקודת מנהל מקרקעי ישראל וזאת במקדמה על חשבון ערך הקרקע.
פרטים נוספים ניתן לקבל במשרדי החברה בכתובת הנ"ל.
תוקף ההרשמה הוא עד לגמר שיווק המגרשים ולא יאוחר מ־15.2.86.
תשומת לב לדוגמא: מחיר קרקע לשטח בגודל של 460 מ"ר המשולם למינהל בעת חתימת חוזה פיתוח הוא 2,029.625 שקל ($ 1.374) — המחיר אינו כולל מע"מ ואינו כולל הוצאות פיתוח.

מינהל מקרקעי ישראל

מחוז ירושלים

הצעה להחכרת מגרש לבנית 24 יח"ד בשכונת הר־נוף — ירושלים

מכרז מס' ים/99/85

מינהל מקרקעי ישראל מזמין בזה הצעות לחתימה על חוזה פיתוח, בגין שטח לבנית 24 יח"ד.

פרטי השטח ואפשרויות הבניה עליו בעת פרסום הם כדלהלן:

גוש מספר	חלק מחלקה מספר	מגרש מספר	שטח במ"ר בערך	סה"כ שטח לרשוי ב־4 קומות יח"ד	מחיר מינימום נדרש בשקלים (לא כולל מע"מ)	הוצאות פתוח בשקלים (לא כולל מע"מ)	גובה פקדון בשקלים
30255	17 19	456	11,354	2,400	206,739,000	194,976,000	10,000,000

פרטים נוספים וטופסי הצעה, ניתן לקבל במשרדנו המחוזי בירושלים, רחוב בן־יהודה 34, קומה 12, בימים ובשעות העבודה המקובלים.
המועד האחרון להגשת הצעות למכרז הוא 8.1.85 שעה 12.00. הצעה שלא תימצא בתיבת המכרזים ביום ובשעה האמורים מסיבה כלשהיא — לא תידון.
אין מינהל מקרקעי ישראל מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהיא.

מינהל מקרקעי ישראל

מחוז המרכז

הצעה להחכרת חצי מגרש לבנית 2 יח"ד בקיר משותף עם המחצית האחרת של החלקה בבני־ברק

מכרז מס' תא/98/85

מינהל מקרקעי ישראל מזמין בזה הצעות לחתימה על חוזה פיתוח, לבנית 2 יחידות דיור בקיר משותף עם המחצית האחרת של החלקה.

פרטי השטח ואפשרויות הבניה עליו בעת פרסום הם כדלהלן:

גוש מספר	חלקה מספר	מגרש מ"ר	שטח במ"ר בערך	* סה"כ אחוזי בניה קומות יחד	מחיר מינימום נדרש בשקלים (לא כולל מע"מ)	סכום פיתוח בשקלים
6195	546	554	250	80	38,576.037	2,000.000

פרטים נוספים וטופסי הצעה, ניתן לקבל במשרדנו המחוזי בתל־אביב, דרך פתח־תקוה 116, בית קלקא, בימים ובשעות העבודה המקובלים.
המועד האחרון להגשת הצעות למכרז הוא 8.1.86 שעה 12.00. הצעה שלא תימצא בתיבת המכרזים ביום ובשעה האמורים מסיבה כלשהיא — לא תידון.
אין מינהל מקרקעי ישראל מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהיא.

هكذا من الاصل

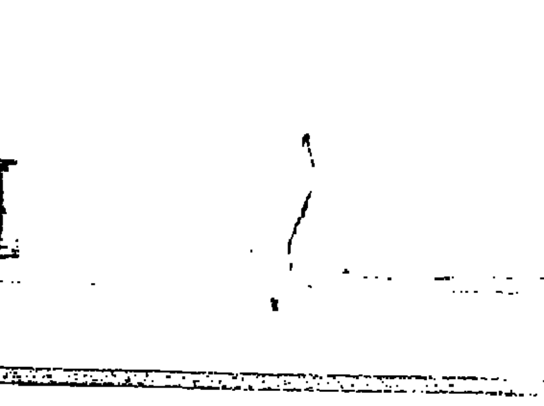

כוכבים ולילות

ערב חד־פעמי ב„הבימרתף" (24.12). התיאטרון מארח את החוג לדרמה של בית הכלא "השרון". האסירים יעלו גירסה אישית ומקוצרת למחזה „זלמן המשוגע" של אלי ויזל. המחזה מתרחש ברוסיה, בבית כנסת, ערב יום כיפורים ומתאר את לבטיהם של קבוצת יהודים רוסים. הבימאי הוא חואן רודולפו רוזמברג, מומחה לשיקום האסיר באמצעות תיאטרון. הוא גם ינחה רב־שיח בין הקהל והשחקנים בתום ההצגה. הערב ייערך במעמד שר המשטרה ונציב שרות בתי הסוהר, שחקני תיאטרון „הבימה", משפחות האסירים, שופטים, סגל שרות בתי הסוהר ואנשי תקשורת.

הצגה נוספת הקשורה לבתי סוהר, בתיאטרון ירושלים (26.12): קבוצת תיאטרון חדשה – „תיאטרון גיתן" – יעלו את ההצגה „כמוני וכמוך" המתארת, דרך סיפורו של האסיר ג'ימי, את הווי בתי הסוהר בארץ ואת יחס החברה לאסירים. ערב זה יציין הקמת תיאטרון לזכרו של רוני גיתן, מי שהיה מפקד בית המעצר ברמלה. ביים את ההצגה סימון אוחנה.

רב־שיח שני בסידרת „מלחמת תרבות – סיכום ביניים" יתקיים ב„צוותא" תל־אביב ביום רביעי (18.12). ארבע סקירות קצרות על דיני אישות (ד"ר אריאל רוזן); על צבא (ד"ר מאיר פעיל); על השפעת מלחמת התרבות על המחנה החרדי (ד"ר משה סמט) ועל חופש הדת (הרב אבידור הכהן). לאחר הסקירות דיון בהשתתפות המרצים ומנחה הערב, פרופ' אסא כשר.

סדנת יצירה משותפת למלחינים צעירים מגרמניה ומישראל (15.12–19.12) באקדמיה על־שם רובין באוניברסיטת תל־אביב, בשיתוף עם מכון רוברט שומאן בדיסלדורף ומכון גיתה בתל־אביב. הנושאים: הלחנה, תיזמור ותיאוריה של המוסיקה. מדריכי הסדנא: פרופ' דורפמן מאוניברסיטת תל־אביב ופרופ' בקר מדיסלדורף. המשתתפים: סטודנטים להלחנה משתי האקדמיות למוסיקה.

בשבת האחרונה נפתחה סידרת קונצרטים חדשה במסגרת השחריות המוסיקליות של מועדון „צוותא" בתל־אביב. אריה ודדי יארח בארבעה קונצרטים נגנים צעירים, לפי בחירתו וטעמו האישי. שלושת הקונצרטים הנוספים יתקיימו ב־28.12, ב־1 וב־8 במארס.

תערוכה חדשה במוזיאון תל־אביב (הפתיחה: 23.12): יענקל אדלר. במוזיאון מציינים כי זוהי התערוכה המקפת ביותר שנערכה בעולם ליצירתו. ויוצגו בה כ־150 עבודות, ביניהן כמה מציוריו שנחשבו עד כה כאבודים. התערוכה נערכת בשיתוף עם הקונסטהאלה העירוני של דיסלדורף ומוזיאון שטוקי בלודז' (לשם

תגיע אחרי תל־אביב). העבודות נאספו מפולין, גרמניה, בריטניה, בלגיה, צרפת, ארה"ב וישראל. בפתיחת התערוכה ישאו דברים נשיא המדינה וראש עיריית תל־אביב.

הבמה הנסיונית של הקאמרי, „במה 3", תעלה החל ב־20 בחודש ארבע הצגות של „טרומפלדור 1985". המחזה, פרי עטו של שמעון צימר, מגולל את סיפורה הבלתי־אפשרי של משפחת שרפשטיין ששיכלה בן במלחמת יום כיפור. שר הביטחון מציע למשפחה להחזיר את בנה לחיים, למשך לילה אחד, בזכות מהלכיו הטובים אצל מלאך המוות. להצעה יש מחיר: הבן ישוב לחיים בתנאי שלמחרת יהיה מוכן לצאת למלחמה אחרת. ההורים מקבלים את ההצעה. הבן השב לחיים עורך תוכניות, חולם – הכל נדחס לאירועי לילה אחד. עם שחר הוא חוזר אל המקום ממנו שב, אל המלחמה.

יוסף כרמון (שביים לא מכבר את „עוץ לי גוץ לי" בתיאטרון העממי) מביים את ההצגה בהשתתפות אלברט כהן, עליזה רוזן, מיכאל כורש, ששי סעד, תמי אשל־כרמון, יהויכין פרידלנדר. את המוסיקה הלחין דן הרולסמן. העיצוב הוא של בוקי שיף.

אורית מאיר.

חיכינו לאיש

מאת אמיר רותם

ג'ון קייל ולהקה. הופעה במוזיאון תל־אביב. יום שישי 13/12.

יום שישי ה־13 לא נשמע כמו התאריך אותו היית בוחר לפתוח בו הופעות בארץ חדשה. ג'ון קייל עשה זאת בגדול. הקהל המקורקע בארצנו, התפנק עד היום במיטב אמני הפופ והרוק העולמיים ורשימת אלה שטרם הגיעו לכאן הולכת ומצטמקת בהתמדה. היו כבר כמה פגישות מרגשות עם אמנים שאהבנו לאהוב מעל גבי תקליטים. עד פיטר האמיל בשיא זוהרו, נהגנו להלעיז כי יסתפק בביקורו כאן שלוש שורות שלמות ב„צוותא". אחרי שנים הוא בא ומילא את „קולנוע דן" באוהדים מעורכנים. „סוזי והבנשיז" הגיעו לכאן כשיאם הלהיבו, וכך גם איין דיורי הנפלא ו„באוהאוס". אבל לגבי ג'ון קייל היתה לרושם שורות אלה ריגשה מהסוג הנדיר, שמחה קטנה.

מטען שכזה, בבואך לפגוש פנים אל פנים אמן המלווה אותך מראשית ההתבגרות המוסיקלית, הוא ברוך כלל קטלני. אחרי 25 דקות של ציפיה, המשיך הקהל לשבת ולמלא כל מקום באולם (ולמעלה מזה). קייל עולה לבמה עם חבריו. הוא נראה בהחלט בגילו (43). חולצה שחורה חסרת שרוולים חושפת זרועות מבהיקות בלובן, רופסות משהו. מכנסיים אפורות, שקלוב אל המסנטר השמאלי. „מחכה לאיש" מתקופת „מחתרת הקטיפה" מתחיל את הסיור בכמעט עשרים שנות היצירה של קייל. קורין טולי, המתופף, דוחף את ההרכב קדימה כל הזמן ואולי האלסאל, נגן הגיטרה עשה לגיטרה שלו דברים שגיטרות חדשות לא שמעו עליהם. פחית בירה מזדמנת משמשת לגלישה על גבי גשר הגיטרה, אחר כך הוא נצמד למערכת ההגברה, כדי ליצור השראה קולנית. בין שובבות אחת למשנה, הוא מפליא בפריטה איל־ה־שנות השישים. הרכב בסיסי ביותר מאפשר לקייל להרגים את הקול המודהים שלו. הוא מבצע טקסטים כמעט פסיכופטיים ובלדות אהבים באותה רמת שיכנוע. לוגם מהספל הענקי, וכו מה שאנשי במה נוהגים לכנות „תה" ומתחמם.

„אש"פ חזר לבירות. בין וויאו", הן מילות הפתיחה שלו. אחרי „סיבוב" על הגיטרה ישוב אל הפסנתר, החברים יעזבו וקייל שר את „מלון הלב השבור", במקור רוקנרול של אלביס פרסלי שעבר תפנית בתקליטו של קייל „סחרור איטי". אלמנט חובה בהופעות, ממשיך להשתנות בהתאם לנסיבות.

אחרי שעה הם משתחווים והולכים. הקהל מחזיר את קייל המבצע את „מעקב קרוב" שהפך ללהיט רטרוספקטיבי עקב השמעות חוזרות לאחרונה. בהדרן השלישי מבצעת הרביעיה את "Dying On The Vine" מתקליטו האחרון של קייל (שיצא לשוק בהוצאה מקומית יום לפני ההופעה) והשמחה מושלמת. קייל והאלסאל מרדים ההוצה, הצעירים אחריהם.

מחר הופעה ב„היכל התרבות", אחר כך קולנוע „שביט" בחיפה, לא האכסניות המושלמות למופע הזה (יש מקום לספר את איכות הצליל והאיזון – איפה היה הבס?). אבל לא האכסניה תפגום במופע חובה.

אם התלבטתם לגבי מופע השנה – מבאתם אותו.

רפי קייזר. אמן ישראלי היושב בפאריס, מציג בימים אלה תערוכה מעבודותיו ב„גלרי דה פרנס" – 30 רישומים שבמרכזם „המגילה" (אורכו כ־100 מטר) שנרכש על־ידי משרד התרבות הצרפתי. במוזיאון תל־אביב עוד לא הבטיחו לו תערוכה; אבל שוקלים.

אורית מאיר

אפרים נגד הצנזורה

מחר קריאה פומבית של המחזה שנפסל, באוניברסיטת תל־אביב

מאת שוש אביגל

הצנזורה פסלה את אפרים אבל אפרים לא מוותר לצנזורה. בספטמבר נפסל להצגה מחזהו של יצחק לאור „אפרים חוזר לצבא". המחזה עוסק במושל צבאי, „בוזז טוב" בן 36 המנסה ליישם בגדה מדיניות פרטית של „יד רכה", כנגד סגנו הקשוח המטפח מחתרת רשמית־למחצה של חיילים נגד פלשתינאים. תיאטרון חיפה ערער על הפסילה אך הצנזורה לא נעתרה ולא התירה את הצגת המחזה. כעת מתכוון התיאטרון לעתור לבג"ץ, אך הקואליציה העירונית של עיריית חיפה מערערת על כוונתו זו של התיאטרון העירוני. כדי לחזק את ידיו של אריה גוראל, ראש עיריית חיפה, שאנשי הימין הלאומי והמפלגות הדתיות משתדלים לדחותו (בטענות המוכרות של בזבוז כספי ציבור על הצגות לא „חיוביות"), יתקיים מחר, באולם בר־שירה באוניברסיטת תל־אביב, אירוע מחאה כנגד הצנזורה. המחזה יוקרא בשלמותו בפני קהל, בביצוע שחקנים, מרצים ומבקרי תיאטרון. יצחק לאור עצמו לא יהיה נוכח, כדי שיוכל לשמור על נקיון כפיים בעתירתו לבג"ץ. את האירוע מארגנים החוג לתיאטרון של אוניברסיטת תל־אביב ופורום מרצים של האוניברסיטה.

הליהוק (נכון לשעת כתיבת דברים אלה): אמיר אוריין בתפקיד אפרים, גד קינר, מישה אשרוב, פרופ' מנחם פרי (בתפקיד רוצח פאשיסט), מיכאל הנדלזלץ (בתפקיד עיתונאי), מיקי מבורך (חיילת חוקרת) ואפילו אותי נידבו למיבצע בתפקיד אשת המושל.

יש לציין, כי זה האירוע הפומבי הראשון מזה זמן רב המתקיים כנגד הצנזורה על סרטים ומחזות בהשתתפותם של אנשי תיאטרון ואנשים שתיאטרון קרוב לליבם. מצפים להשתתפותם של רבים, ביניהם, בכל הנראה, ח"כ וירשובסקי שיקרא את נוסח הצעת החוק שלו לביטול הצנזורה.

האירוע ביום ג', ה־17 לדצמבר בשעה 8 בערב, באוניברסיטת תל־אביב.

פתיחה טובה

מאת יהודה כהן

באך: קנטטה מס' 49 „הולך אני ומחפש בכמיהה"; היידן: מיסה קצרה בסי־במול מג'ור (מיסת אורגן קטנה); מנדלסון: סימפוניה מס' 11 בפה מינור. התזמורת הקאמרית רחובות; המקהלה הקאמרית של האקדמיה למוסיקה ירושלים בהדרכת אהרן חרל"פ; צילה גרוסמאייר, סופרן; אדי צ'מה, בס; המנצח: אבנר בירון.

אכן, גם לרחובות יש תזמורת. היא הוקמה לפני שלוש שנים על־ידי „נגני רחובות", קבוצה של אוהבי מוסיקה ממכון וייצמן, מהעיר וסביבותיה. בימים אלה פתחה את עונתה השניה. היא אמנם מורכבת בחלקה מחובבים, אך כוונותיה רציניות, ומתכוננת כבר לביקור בהיידלברג, העיר התאומה של רחובות בגרמניה. הקונצרט למנויים השני שהתקיים באולם ויקס היה מאורע חשוב לתזמורת הצעירה. סביר הוא שאין היא עדיין מגובשת ומאוזנת, והסימפוניה בפה מינור לכלי־קשת מאת מנדלסון הדגישה זאת: הרכבה היחסי של התזמורת, לפי מספר הנגנים אמנם נכון, אבל רק הכנורות מפיקים מצלול רווי; למעשה היה מספיק בטנון (קונטרבס) אחד במקום שניים, אבל זה דווקא תמך בצלילות שצלילם דק (כשבהם בלט נגנם הראשון, צבי פלסר, בנגינה בטוחה ומסוגננת). המנצח ומנהלה המוסיקלי של התזמורת, אבנר בירון, יליד רחובות, הזכור לקהל הקונצרטים כחלילן לשעבר בתזמורת הפילהרמונית, השקיע עבודה רבה בהכנת הקונצרט, ולמרות החולשות האמורות עיצב את הסימפוניה בצורה מהנה.

לסימפוניה קדמו שתי יצירות קוליות: הקנטטה מס' 49 מאת באך, ומיסת־האורגן של היידן. בשתיהן הצטיינה זמרת הסופרן הידועה צילה גרוסמאייר בזמרה אצילה. במיסה בפרק „בנדיקטוס" (ברוך הבא בשם אדוני), ובקנטטה באריה עם אבוב־אהבה (אובואה ד'אמורה) שנוגן בידי אהוד אביחיל, צ'לו (צבי פלסר) ואורגן, ובדואט עם הבס אדי צ'מה שיש לו בקנטטה גם אריה משלו. זמר צעיר בעל חומר קולי טוב, שצריך לרכוש לו עוד תרבות זמרה.

המקהלה הקאמרית של האקדמיה למוסיקה ירושלים שבהדרכת אהרן חרל"פ, לא היתה במיטבה. קולם של הגברים נבלעו בעת הפורטה, וגם הורגשה מידת עצבנות, למרות שהמנצח, שהדריכה למעט בטימבר, לא עשה כן כלפי המקהלה. גם התיאום עם האורגן (דוד שמר) בשתי היצירות הקוליות היה לקוי.

על אף המגרעות הותיר הערב הרגשה נעימה, שקיים כאן גרעין טוב שניתן לחנך והראוי לעידוד. אבל יש להשקיע עוד עבודה רבה בטרם תצא התזמורת להיידלברג.

למרות הכל, בוא יבוא

פסטיבל סרטי הסטודנטים הבין־לאומי הראשון, עליו התבשר העולם לראשונה מעל דפים אלה, קורם עור וצלולויד.

כזכור, פנו מארגניו של הפסטיבל, בוגרים טריים של החוג לקולנוע ותלמידים פעילים בחוג, לכ־90 בתי ספר ברחבי תבל בבקשה שכל אחד ישלח חמישה מועמדים שימצא לנכון בקטגוריות שונות של אורך ותחום קולנועי. תשובה מעשית ראשונה התקבלה דווקא מאוסטרליה. בית ספר בסידני (שהוציא מבין שורותיו את הבמאי המצליח פיט וייר, שעשה לאחרונה את „העד") שלח תשובה חיובית. הוא ישלח סרטים, אך מפקפק באפשרותו לשלוח תלמידים איתם. המארגנים מתכוננים לפנות לשגרירות בתקוה למצוא שם אוזן קשבת.

מכתב נוסף התקבל מהבמאי מילוש פורמן („אמדאוס") המשמש מורה בכיר מזה שנים. אנשי הפסטיבל הציעו לפורמן לכהן בראש ועדת הכבוד או ועדת השיפוט (תפקיד שכבר עשה בפסטיבל... קאן). פורמן השיב בחום תשובה שלילית, אך נתן ברכתו. למרות זאת המארגנים עדיין אופטימיים בגלל תשומת הלב שהקדיש לתשובה.

עוד מארה"ב התקבל מכתב ממנהל בית הספר בסירקוז, אורן שפירו (...), המציע לבוא לכאן על חשבונו ולשמש בוועדת השיפוט, תפקיד אותו הוא מכיר, על פי עדותו, היטב. שפירו, אף יצר שני סרטים על ילדים ניצולי שואה ומרוזח שישמח להקרינם כאן.

מדי בוקר מגיעים אנשי הפסטיבל קצרי נשימה אל תיבת המכתבים שלהם בקמפוס ומקבלים, בהפתעה מסוימת, את התכתובת המאשרת שפסטיבל סרטי הסטודנטים בוא יבוא.

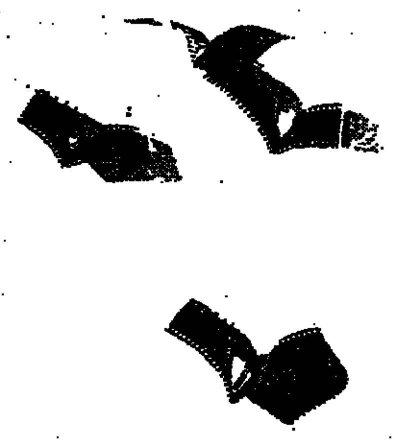

הפסטיבל הבין לאומי לסרטי סטודנטים
THE INTERNATIONAL STUDENT FILM FESTIVAL
TEL-AVIV, 1-7 JUNE 1986 תל־אביב, 1-7 יוני

פרימוס '85

להקת „פרימוס". הפקה משותפת של הבמאי והכוריאוגרף חנן גולדבלט, המנהל המוסיקאלי והמלחין יוריק בן־דוד והמפיק איתן גמני. תחילת ההופעות מתוכננת לינואר. חברי הלהקה: גגי תמיר, עינת בדאנני, איריס בן־דוד, בני נדלר, אדם אילברון ופרץ שלמה.

מאת אריה לינדנבאום

שאגאל, איינשטיין והרמב"ם בהנפקות חדשות

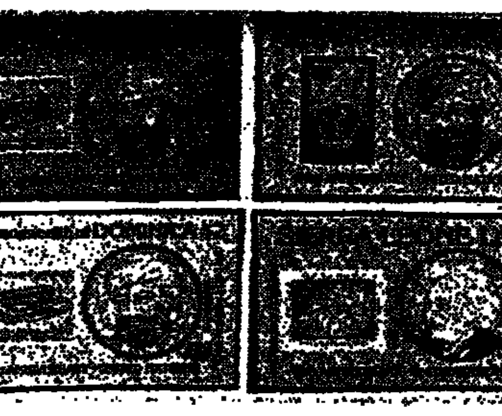

חמש הנפקות מרשימות צפויות בימים אלה בחמש מדינות שונות ובהן בולים שהוקדשו לאנשים יהודים כמו הרמב"ם, פרופ' אלברט איינשטיין והצייר מארק שאגאל. מדינות אלה מתוספות לאחרות שכבר כיבדו בעבר אישים אלה בבולים. המדובר הפעם בהנפקה משותפת, כלומר, הנפקה בנושא זהה בכל ה־מדינות הנוטלות חלק במבצע. ואלו הן: דומיניקה, גרנדה, גרנדינס, סיירה ליאונה ואנטיגואה. מדינות אלה קשורות בסוכנות בולאית משותפת המכוונת אותן בארצות אותן היא מייצגת.

שלושת האישים היהודים שהופיעו על בולי חמש המדינות, שובצו כך שהרמב"ם מופיע בארבע מתוך חמש הסדרות: דומיניקה, גרנדה, גרנדינס וסיירה ליאונה; איינשטיין מופיע רק בבול סיירה ליאונה ושאגאל מופיע בגליון הזיכרון של אנטיגואה וברבודה. דיוקן שאגאל, אגב, מופיע לראשונה בבולי דואר.

עברית בסיירה ליאונה

סיירה ליאונה תרמה למבצע המשותף שלושה בולים וגליון זיכרון. הדיוקנאות בשלושת הבולים הם של ג'ון קנדי, אלברט איינשטיין והרמב"ם. בכל בול, נוסף לתמונת האישיות גם פקסימיליה של חתימת ידה ותעתיק של בולי ארה"ב שונים (לצד הרמב"ם מופיעה חתימת ידו בערבית ועברית). בגליון הזיכרון של סיירה ליאונה מופיע מרטין לותר קינג ותעתיק גליון או"ם ל־25 שנות האירגון.

בבולי דומיניקה מופיעים הלורד באדן פאואל, מייסד הצופים, סיר רולנד היל, ממציא בול הדואר והרמב"ם.

שאגאל באנטיגואה

גם באנטיגואה הופיעו במבצע זה שלושה בולים וגליון זיכרון. בבולים, דיוקנאות הטייס לינדברג, מנכ"ל הדואר בן פרנקלין והבימאי ג'ורג' ואשינגטון קרמר. בגליון הזיכרון של אנטיגואה דיוקן שאגאל וברקע תעתיק גליון הזיכרון של דואר או"ם, פרי מכחולו של הצייר. כך מופיע שמו של שאגאל פעמיים בגליון זה.

בבולי גרנדה: אלינור רוזוולט, אלכסנדר בל, מבצ"א הסלי־פן, והרמב"ם.

בבולי גרנדה־גרנדינס: כובש החלל ניל ארמסטרונג, גנדי והרמב"ם. בגליונות הזיכרון מופיעים רלף בנץ', דאג המרשלד וחללית אפולו־סויוז.

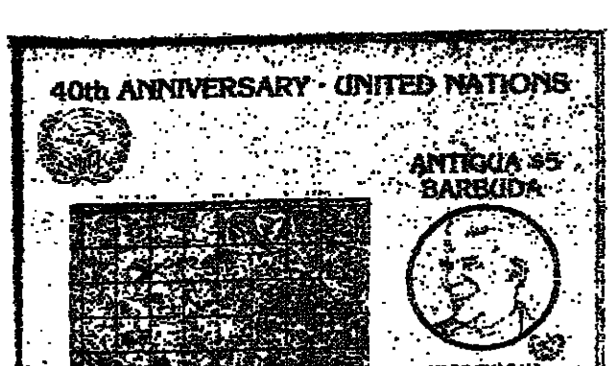

הצלחה לאלבום השנתי

האלבום השנתי, המופק על־ידי השירות הבולאי ובו בולי אלבומים כאלה ולאור ההערכה המושמעת לגביו, יש בדעת השירות הבולאי להרחיב את הפצתו. מסע פירסום מיוחד יציע לקהל הרחב לשלוח אותו כשי מקורי

השנה החולפת, כמוכרת מיוחדת, במיוחד לתיירים, או משלוח שי לחו"ל, היה לפריט מבוקש יותר ויותר. כבר השנה נמכרו כ־5000 לחו"ל במחיר סביר.

האלבום כולל בולי שנה שלמה ומופק תמיד לאחר ההנפקה האחרונה בשנה המסוימת. מחירו השנה 15 דולאר (שווה ערך בשקלים), והו המחיר הכולל את כל הבולים. הכריכה מרשימה, בתוך מעטפה מיוחדת שניתן להשתמש בה למשלוח לחו"ל (כריכה קשה המגינה היטב על הבולים).

האלבום עורר עניין רב אצל רבים בשנות האינפלציה, במיוחד כאשר השירות הבולאי הגביל את ימי המכירה של הבולים החדשים לכחודש ימים בלבד. מי, שמסיבות שונות, לא קנה במועד את מנת הבולים שלו, יכול לרכוש לעצמו את האלבום השנתי בו כל בולי השנה, גם כאלה שאולו מזמן באשנבי השירות הבולאי. בהתחשב בהוצאות הכריכה המיוחדת והאריזה, אין הפרמיה שמעל למחיר הנקוב של הבולים גבוהה במיוחד.

אלבומים שנתיים דומים מקובלים היום בעולם, אך נראה שלנו מרשים יותר...

איי גרנדינס

לאלה המבקשים לדעת פרטים על המדינות המנפיקות את הבולים המוזכרים במדורנו (הכוונה למדינות פחות ידועות), נזכיר:

איי גרנדה־גרנדינס הם שרשרת איים קטנים בין גרנדה וסט. וינסנט באמריקה התיכונה. גרנדה נתגלתה ב־1498 על־ידי קולומבוס ונקראה על־ידו בשם קונספסיון. בשנים 1650–1762 היתה בידי צרפת ולאחר מכן בידי בריטניה. היא תלויה כשלושה המרכזי בגרנדה. ב־1974 נתקבלה לאומות המאוחדות.

דומיניקה היא מושבה בריטית לשעבר, בקבוצת איי ויכוחוד באיזור הים הקאריבי. נתגלתה ב־1493. ב־1978 קיבלה עצמאות מדינית ונתקבלה לאו"ם.

אנטיגואה וברבודה, איים ומושבה בריטית לשעבר באיזור הקאריבי. זכתה בעצמאות מדינית בסוף 1981 ונתקבלה לאו"ם.

עצמאית מאז 1961 במערב אפריקה.